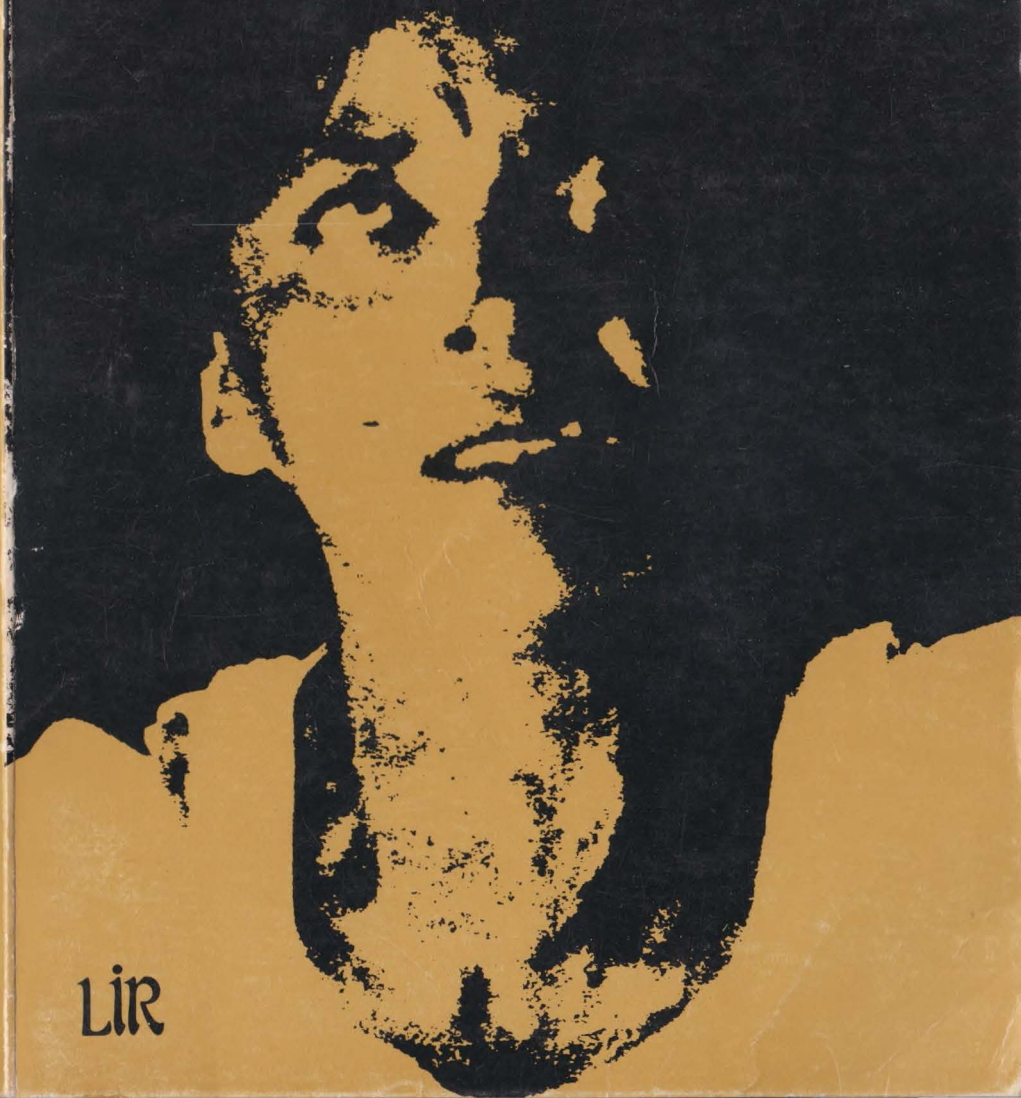
RÜZGARIN SESİ

MEHMET KOMŞU

LİR

Rüzgârın Sesi

Mehmet Komşu

*

Rüzgarın Sesi

Lir yayınları

Piyerloti Cad. Peykhane
Sokak No. 16
Çemberlitaş/İstanbul
Telefon: 522 08 11

*

Kapak: Mehmet Komşu

*

Bu kitap
1986 yılının Şubat ayında
İstanbul'da Kent Basımevi'nce
gerçekleştirilmiştir.

Mehmet Komşu

*

Rüzgarın Sesi

Lir yayınları

Ne tanrıların sunduğu güzellikler,
ne de zehirler,
acılarımızı dindirmiyor.
Bizler yüzyıllardır,
yok edilmek için
acıların denizlerine atılmış,
kutsal zaferler uğruna
çarmıhlara gerilmiş,
bir kuşağın arta kalan külleriyiz.
Rüzgar bizi savuruyor,
sessizce bozkırların, denizlerin ve
dağların üzerine

ÖNSÖZ YERİNE

Sed ignotis perierunt mortibus illi*

Tanrıların hasat zamanıydı,
Ve korkunun buz gibi elleriydi
insanların üzerinde dolaşan.
Uluyan sırtlan ve çakallar,
gecenin hâkimi şimdi.
Gelecek ölümlerin habercisi gibi,
gökyüzünde dönüp duran akbabalar.
Ve her buğday başağı için
Bir orakçı göndermişti,
yeryüzüne tanrılar.

Baş döndüren, insanın içine ürpertiler dolduran, yüreğini çılgınca çarptıran ve midesini bulandıran bir karabasan gibiydi her şey.

Bir insanın bu denli acı duyabileceğini, neden bu kadar az insan biliyor?

Ey bilincine acı doldurulup erdem ve onurları yok edilmek istenen insanlar şunu unutmayın ki, acıların yolu o denli uzun ve o denli de yakındır ki baktığımızda bitip tükenmeyen kanlı izleri olanca tazeliği ile görebiliriz.

---

* Onlar, kimsenin bilmediği bir ölümle yitip gittiler.

Hiç kuşkunuz olmasın ki en büyük acıları biz insanlar hep yalnız başımıza yaşarız. Onları bir başkası ile paylaşmaktan bu yüzdendir ki her zaman kaçınırız. Çünkü acılar sadece yaşanır, paylaşılmaz.

Hangi kutsal güç ve yazgı bu acıları dağıtması için insanların eline verir?

Neden çılgınca bir korkunun çırpınışı ile son bulur genç bir yüreğin onurlu titreşimi?

Bu nasıl bir acıdır ki İsa'yı bile çarmıha gerildiğinde "Tanrı beni terk etti" dedirten?

Ve yüzyıllardır, her parıltılı günün sonunda neden gecenin karanlığı örter yaşamın güzelliklerini?

Dağın uzaktan görünüşü insana ürküntü ile birlikte baş döndürücü bir duygu veriyor. Tozlu yol kıvrıla döne, dağın eteklerine doğru uzanıyor. Oradan da, dağın yukarılarına doğru giderek incelen bir patika haline dönüştükten sonra gözden kayboluyor.

Yıllarca önce birkaç arkadaş bu dağa tırmanmıştık. İlk başta her şeyin çok kolay olacağını ve yolunda gideceğini sanıyorduk. Oysa daha ilk günde yanıldığımızı anladık. Dört bin metredeki ilk kamp yerinde, grupta yer alan iki kişi vazgeçip geriye dönmeye karar verdi. Diğer üçümüz, yine buna benzer bir serin yaz sabahında, günün ilk ışıkları ile birlikte zirveye doğru yola çıktığımızda, hepimizin içinde gizemli bir sevinç ile anlaşılmaz bir korku kanat çırpıyordu.

Bozkırın o baş döndüren sarı boşluğunun sonunda dağ erişilmez bir gücün doğaüstü simgesi gibi duruyor. Rüzgârın sürüklediği kurşuni renkli bulutlar, dağın gizemlerini ince bir tül gibi gözlerden saklıyor.

Sabahın bu ilk saatleri ile birlikte ürpertici bir serinlik dolaşıyor, uzaklardaki kırların üzerinde. İnce patika yollar, dağın alt yamaçlarında bilinmeyen bir yazgının çizgileri gibi duruyor.

Besili bir yabankazı sürüsü, kuzey rüzgârının önü sıra bozkırın üzerinden geçerken o kendilerine özgü çığlıkları ile dağların ve bozkırların hüzünlü güzelliklerine veda ediyor.

Tozlu yol boyunca uzanan, telgraf direklerinin siyah gövdeleri haça gerilecek insanları bekler gibi.

Günün ilk ışıkları, kırgın ve renksiz demetler halinde gri bulutların arasından, gecenin bıraktığı ıslak serinliği kucaklamaya çalışıyor.

Ateşli bir hastalığın ürpertisi ile kıpırdanıyor, kavak ağaçlarının yaprakları.

Siyah gözlerinde, güneşin pırıltıları ile birlikte rüzgârın sürüklediği gri bulutların gölgeleri oynaşıyordu. Bir çerkes gibi uzun boylu ve ince gövdesi vardı. Keskin yüz çizgileri ise gerçek yaşını saklıyordu.

Yüzünü, ciğerlerini dolduran serin kuzey rüzgârına çevirip, derin bir soluk aldı. Gözlerini gizli bir çağrının sessiz sinyallerini gönderen dağa dikti. Uzun bir süre öylece kımıltısız durdu. Ayağını bastığı topraktan dizlerine, oradan da göğsüne yayılan bir titreşimin o garip sarsıntısını hissetti. Başının üzerinden değercesine geçen bir serçe sürüsü neşeli çığlıklarla dağa doğru gözden kayboldu. "Bu kez sana yalnız geliyorum" diye aklından geçirdi. Ayaklarının altındaki topraktan gelen titreşimler durdu. Çantasını yerden aldı. Bozkırın nemli ıslaklığını taşıyan kurumuş otların üzerinden tozlu yola inerek yürümeye başladı. Dağ onu bir sevgili gibi bekliyordu.

Gökyüzünün sonsuzluğuna
Asılmış bir kandil gibi
Durmuş zaman.
Bir tapınağın, kutsal
Sessizliğine sığınmış,
Geçmişin anıları

ACILAR DENİZİNDE YOLCULUK

Bir eskici dükkânının
Tozlu dolabında,
Unutulmuş kalmış
Eski bir resim gibi,
Musa'nın on emri
Ve diğerleri.

Üzerinde derin tekerlek izleri olan tozlu ince bır yol, küçük tepelerin etrafından dolanarak uzanıp gidiyor. Yol boyunca küçük çukurlar, cılız ve kavruk çalıların üzeri, ince bir toz tabakası ile kaplı. Isırgan otları ile dolu küçük tepelerin etrafından dolanarak uzanan incecik yol, insana ürküntü ve korku veren büyük bir bozkırın boşluğunda, çok uzaklarda belli belirsiz bir çizgi haline geldikten sonra gözden kayboluyor.

Bulutsuz gökyüzünde asılı gibi duran güneşin kızgın ışıkları, toprağın üzerinden sıcak bir nefesin titreşimleri gibi yükseliyor.

Çok uzaklarda, kurumuş bir dere yatağının, etrafından dolaştığı bir tepenin üzerinde toprak sıvalı ve damları ile küçük bir köy görünüyor. Kurumuş dere yatağının kumlu ve çakıllı dibine inen dar bir keçi yolu üzerinde birkaç küçük çocuk yalınayak koşuşuyor. Evleri çevreleyen çitlerin gölgesine sığınmış iri bir çoban köpeği ise dili dışarda hızlı hızlı soluklanıyor.

İnce bir toz tabakası küçük köyün üzerini bir tül perde gibi kaplamış. Kurumuş dere yatağının az öte-

sinde sık bir çalı kümesi ile upuzun kavak ağaçlarının dibinden çıkan kaynak etrafta küçük su gölcükleri oluşturuyor.

Köyün açığından dolaşarak, ince patika yol boyunca yürümeye devam ettim. Güneşin alevli yalazları sırtımı yalıyor ,ince bir ter vücudumu sarıyordu. Köy aşağıda kalmaya başladığında yorulduğumu hissettim. Oysa daha henüz dağın eteklerinde bile değildim.

Birden dağın yukarılarından kopup gelen bir soğuk esinti ile ürperdim. Gökyüzünün kamaştırıcı beyaz parlaklığı gözlerimi yakıyor.

Arkamı dağa dönüp yere bıraktığım sırt çantasının üzerine oturup bozkırı seyretmeye başladım.

Çelik mavisi gözleri ile etrafı büyük bir dikkatle izleyen bir atmaca, aşağıdaki köyün üzerinde geniş daireler çizerek dolaşıyor. Güneş uçsuz bucaksızmış gibi görünen bozkırın tam tepesine yükseldiği zaman bir an için durur gibi oldu. Tepeciklerin üzerinden, yanan bir ocağın sıcak titreşimleri ile birlikte, kımıltısız bir sessizlik bozkırı boydan boya kapladı.

Kurumuş ve sıcaktan kavrulmuş otlar, sararmış çalılar ve göz alabildiğince uzanan küçük tepeciklerle sapsarı bir renge bürünen bozkırda zaman şimdi, soluğunu tutmuş bir insana benziyor.

Sonra, önce kuzeyden ince bir toz bulutu havalandı. Bozkırın ortasına doğru geldikçe büyüyen, büyüdükçe göğe doğru yükselen bir dev gibi, bozkırda ilerledi. Köyün üzerinden bir sıcak hava dalgası geçti. Ardından kırbaç gibi bir toz bulutu savruldu. Köyün kenarındaki kavak ağaçları, görünmez bir kuvvetin gücüyle yatarcasına eğildiler. Sonra ürküntü veren hareketsizlik tekrar bozkırı kucakladı.

«En çok ellerimin o vidalı kelepçeden kurtulduğuna seviniyordum. Sonra soluk ampullerin aydınlattığı o dar koridor boyunca yürümeye başladık. Demir bir kapının önüne gelince duruyor, sürgülerin açılmasını, yanımdaki görevlilerle birlikte bekliyorduk. Sonra demir kapı ardımızdan kapanıyordu. Merdivenler, koridor ve yeni bir kapı ve arkam sıra kapanan her kapı ile birlikte yüreğimi daraltan o garip duygu.

Son kapının üzerime kapanması ile birlikte o sık sık gördüğüm kâbusu anımsıyorum:

'Deniz sarı renkli bir bataklığa dönüşmüş, gökyüzü ise krom sarısı rengindeydi. Deniz kımıltısız. Gökyüzündeki koyulu açıklı sarı bulutlar ise öylece asılmış gibi duruyor. Sahil boyunca sıralanmış binalar, caddeler ve hatta ağaçlar bile sapsarı. Binaların kapı ve camları yoktu. Ne caddelerde ne de başka bir yerde tek bir insan görünüyordu.'

Düş böyleydi. Ama ya şimdi bozkırın çok ötelerinde kalan gerçekler nasıldı?

Halinde bir tuhaflık sezinlemiştim ama pek aldırmamıştım, uzun süre tecritte kalmanın, o herkesin çok iyi bildiği belirtileri zannetmiştim. Konuşmaya başladığında sesinin her zamankinden farklı çıkması, duruşma salonunda bulunan herkesin ilgisini çekti.

Önce benim ismimi, daha sonra da diğerlerinin isimlerini sıraladı.

Demir parmaklıklı pencereden içeri giren demetler halindeki güneş ışınlarında, minik toz zer-

recikleri uçuşuyordu. Herkes adeta soluğunu tutmuş gibiydi. Beni en çok şaşırtan, herkesten önce benim ismimi söylemesiydi. Işık demeti içinde yüzen minik tozları seyretmeye başladım. Hepimiz yaşamın içinde böyle yüzen toz parçalarıydık. Işık demetleri olmasa, belki hiç kimse bizi farketmeyecekti bile.

Zırhlı cezaevi kamyonunun içini aydınlatan soluk ışığın altında mavi sigara dumanları tütsü gibi havada kımıltısız duruyor. Yanlardaki iki, en çok üç parmak genişliğinde demir kafesli mazgal pencerelerden, gelip geçen büyüklü küçüklü ve rengârenk ilan tabelaları ile süslü püslü vitrinler gözüküyor. Pırıl pırıl bir yaz güneşinin yıkadığı caddelerde, vitrinleri seyreden, birbirleri ile konuşan insanların yüzlerini görüyor, ama seslerini duyamıyorduk.

İlk önceleri çok garibimize giden bu olaya, yavaş yavaş alışmaya başladık. İnsanların birbiri ile konuşması, ellerini, kollarını hareket ettirmesi, gülmesi tıpkı sessiz bir filmin oyuncuları gibi geliyordu bize.

Zırhlı kamyon kentten uzaklaştıkça, binaların ve insanların sayısı giderek azalıyor, yerini arada bir görünen kirli beyaz badanalı evlerle kurşuni renkli bir gökyüzünün hüzünlü yalnızlığı alıyor.»

Gökyüzünün o başdöndürücü
Sonsuzluğunda
Yolunu kaybetmiş,
Bir yabankazı
Ve örtüyor bozkırı
Yavaş yavaş gecenin
O ürpertici karanlığı

Kederli bir yalnızlığın burukluğu ile sıcaktan kavrulmuş çalıların ince gölgesi uzarken, bozkırın bulutsuz göğü üzerindeki güneş kırmızı bir renge boyanıyor. Küçük köyün evlerindeki kırık pencereler üzerinde güneşin kırmızı parıltıları bir yangının alev dilimleri gibi oynaşıyor.

Güneş büyük bir bakır siniyi andıran görünüşüyle, bozkırın ucunda, tepelerin üzerine doğru yaklaşırken, günboyu süren boğucu sıcağın yerine, yavaş yavaş koyu gölgeliklerin serinliği yayılıyor. Sessizliğin bu büyülü güzelliği oturduğum yerden kalkmamı engelliyor.

Güneşin bakır renkli ışıkları gökyüzü ve bozkırı, o dinginlik verici renge boyarken, genç bir kırlangıç sürüsü gökyüzünün derinliklerine doğru havalandı.

Su birikintilerinde oynaşırken, baştan aşağı çamura bulanmış bir kaz sürüsü, kuru dere yatağından köye doğru uzanan patikadan telaşlı ve gürültülü sesler çıkararak paytak paytak yürümeğe başladı.

Evlerin tek göz pencerelerinde tektük yanan gaz lambalarının cılız ışığına doğru uçan bir kaç kelebek, tozlu camlardan içeri girebilme umuduyla kanatlarını çırpıyor.

Arada bir köyün üzerinden hafif bir soluk gibi geçen rüzgâr, çok uzaklardan yakılmış bir ateşin isli kokusu ile birlikte bir kadının ılık nefesinin ürpertiler veren sıcaklığını da taşıyor.

Çalılardan yapılmış çitlerle çevrili küçük avlulardaki toprak fırınlardan taze ekmek kokusu ile birlikte sevinçli çocuk çığlıkları duyuluyor. Kızgın saç üzerine yayılmış hamurdan çıkan o güzel koku etrafında koşuşan çocuklar, bozkırın üzerine doğru kapanan alacakaranlığın o gizemli havası ile yaşamın sevinç dolu anlarını çığlıklarında dile getiriyor.

«En çok hoşuma giden kapının girişindeki dar uzun vitrindeki Finike gemisiydi. Görünmeyen bir rüzgârın şişirdiği yelkenleri ile yan yatmış, güvertesi ise, sıkı sıkıya bağlanmış minik şarap fıçıları ile doluydu.

Vitrinin önünde uzun süre durur ve bilinmeyen denizlere doğru yelken açmış bu Finike yelkenlisini seyrederdim.

Her açılıp kapanışında paslı menteşelerin gıcırtılı sesler çıkardığı kapıdan içeri girince, ilk göze çarpan upuzun ve pırıl pırıl bir çinko tezgâh olurdu.

Tezgâhın hemen karşı tarafında duran, kalın meşe ağacından yapılmış masaları okuldaki sıralara benzetirdim.

Uzunca bir koridoru andıran salonun dibin-

de, çokluk açık duran, renkli camlardan yapılmış bir kapı vardı. Bu kapı derme çatma tahta perde ile çevrilmiş bir küçük avluya açılırdı. Avluda ise her zaman kapısı açık duran kümese, canlarının istediği zaman girip çıkan besili kazların, neşeli tıslamaları duyulurdu. Avlunun dibi ise denizin getirdiği bir yığın meyve artığı ve eski püskü eşyalarla dolu olurdu.

Ben genellikle kapının hemen yan tarafındaki eski bir bankın üzerine oturur, ayaklarımı uzatarak, avluda çalımlı çalımlı dolaşan kazların paytak yürüyüşlerini seyrederdim.

Meyhane sahibinin şişman ve bembeyaz saçlı eşi, renkli camlı kapıdan, tombul ellerini belindeki önlüğe silerek yanıma gelir, hatırımı sorar, sonra da pencerenin önündeki tahta rafın üzerinde duran gazete kâğıdından yapılmış kese kâğıdının içinden bir avuç mısır alarak çevresini saran ve sevinç çığlıkları ile ortalığı birbirine katan kazların önüne atardı. Kazlar birbirlerini iterek ve arada birde birbirleriyle kavga ederek büyük bir şamata ile yere serpilen mısırları atıştırırken, ben de onların arasından geçer avlunun bir köşesine kendi kaderine terk edilmiş, orası burası dağılmış ve yer yer de çürüyüp kırılmış bir sandal kalıntısının bir kenarına ilişir, gözlerimin önüne Finike yelkenlisinin hayalini getirerek, kendimi esrarlı denizlerde yol alan bu gemide düşünürdüm.

Bu arada meyhanecinin eşi şişman madam, görülmemiş bir eli çabuklukla beyaz bir çinko tepsi içinde, büyük bir özenle yerleştirilmiş ince dilimli lakerda ile yanında pancar turşusu ve bir

parça isli sombalığı getirir, alnını kırış kırık yapan sevecen bir gülümseme ile "Bütün bunları bitireceksin" derdi.

Gecenin alacakaranlığı yerini yavaş yavaş koyu bir karanlığa bırakırken oturduğum sandal kalıntısından, renkli camlı kapı ardında yanan ışığın etkisiyle, yanarlı dönerli düşlerin gizemli dünyasına açılan bir geçit gibi görünürdü. Kapının ardından neşeli sesler ve bağırışmalar küçük avluyu doldurur, oradan denizin parıltılı suları üzerine doğru yayılıp sonra da karanlıkta kaybolup giderdi.

Sıkılınca, bu renkli camlı kapının önündeki tahta basamakları çıkar, son kez artık karanlıklara gömülmüş, Finike gemisine baktıktan sonra içeri girerdim.

Dar uzun koridoru andıran meyhanenin ortasında tavana asılmış büyük kanatlı bir vantilatör ağır ağır dönerek içerdeki sigara dumanını dalgalandırırdı. Her zaman inanılmaz bir parlaklıkta olan uzun çinko tezgâhın arkasında, dev şarap fıçıları bulunurdu.

Bu dev şarap fıçılarının üzerinde ise altın yaldızlı ve süslü çerçeveli üç büyük tablo, benim küçük düş dünyamın erişilmez güzelliklerinin simgeleri gibi dururdu.

Renkli camlı kapının hemen yanındaki ilk tabloda, üzerinde ince bir kadın siluetinin görüldüğü bir kayalık ve kayalıkların dibinde eski bir gemi vardı.

Eski bir denizci efsanesini anlatan bu resimde en çok merak ettiğim, bu ince gövdeli hayalet kadının, gemilerinin kayalara çarpmasına neden

olan gizemli çağrısıyla denizcileri nasıl yanılttığıydı.

Bu nasıl bir dayanılmaz çağrıydı ki diye düşünürdüm, mavi sisler içindeki gemiye, bir kurtuluşun sevincini yaşatmadan acı sonuna sürükleyen yolu gösteriyordu.

Derin bir uçurumun tepesinde, yüzünü kuzey rüzgârlarına dönmüş uzun siyah saçlı, ince gövdeli bu hayalet kadının ürkütücü gücü, beni korkuturdu.

Elindeki güderi ile boş kaldıkça arkasında durduğu çinko tezgâhı parlatan ve her zaman gülümseyen meyhane sahibinin hemen durduğu yerin arkasındaki tabloda ise, denizin mi yoksa gökyüzünün mü olduğunu bir türlü çıkaramadığım, koyu mavilikler içinde uçar gibi duran kanatlı ve hafif tombul vücutlu kadınlar vardı. Vücutlarının dolgun hatlarını ortaya koyan ince beyaz tüller içindeki bu kadınların yüzündeki inanılmaz ölçüdeki masum ifade, beni her zaman şaşırtırdı. Beyaz tüllerin içinde, birbirine uzanmış elleri ile kutsal bir çanın gizemli titreşimlerini dinler gibiydiler. Bu büyülü güzelliğin çekiciliği küçük yüreğimi çarptırırdı.

Finike gemisinin durduğu vitrinin hemen arkasında ise kayalıkların üzerinde güneşlenen bir grup denizkızının bulunduğu tablo vardı. Denizin beyaz köpükleri ile çevrili vahşi kayalıklardan oluşan küçük bir adacığın üzerinde, belden aşağıları bir balığın ıslak gövdesi şeklinde olan bu denizkızlarını büyük bir merakla seyrederdim. Başlarının üzerinde neredeyse çığlıkları duyulacak kadar canlı gibi görünen, bir yığın martının

bulunduğu denizkızları, ıslak ve garip gövdeleri, uzun siyah saçları ve denizin derinliklerine benzeyen gözleri ile bana, başka bir dünyanın esrarengiz yaratıkları gibi görünürdü.

Küçük kafam karmakarışık düşüncelerle dolu, babamın ardı sıra o her açılıp kapanışında gıcırtılı sesler çıkaran kapıdan çıkar, bu arada son kez olarak da yelkenlerini görünmeyen rüzgârların şişirdiği Finike yelkenlisine göz atardım.»

Karanlığın kalın örtüsü, bozkırın insana ürküntü veren o uçsuz bucaksızlığını yavaş yavaş gözlerden saklıyor. Parlaklığı ile ilk olarak kuzey yıldızı gözüküyor, daha sonra da bilinmezliğin sırları ile diğer yıldızlar göğü doldururken, ayın gizemli parlaklığı bozkırı aydınlatıyor.

Dolunayın büyülü
Aydınlığında
Doludizgin dolaşıyordu
Yalnızlık.

«Caddeler kırılmış, parçalanmış eşyalar ve cam kırıkları ile doluydu. Bazen üst katlardan atılmış bir konsolun etrafından dolaşıyor, bazen de ortası deşilmiş, içindeki pamukların dışarıya fırladığı bir döşeğin üzerinden basarak zorlukla yürümeğe çalışıyorduk.

Her yana bir felaket sonrasının o boğucu ve ürküntü verici sessizliği sinmişti. Babamın ardı

sıra, anlayamadığım bir telaş ve endişenin, o insanın kalbini çarptıran duygusu ile yürüyordum.

İşte tam o sırada Finike gemisini gördüm. Görünmeyen bir rüzgârın şişirdiği yelkenleri sönmüş, şeytansı bir gücün sürükleyip kayalara çarptığı bir gemi gibi, camları kırılmış vitrinin bir köşesine savrulmuştu. Güvertesinde büyük bir özenle bağlanmış minik fıçılar, dört bir yana dağılmış, cam kırıkları arasına karışmıştı.

Nelerin olup bittiğini bir türlü anlıyamıyordum. Bütün bu gördüklerim, küçük kalbimi korku ile çarptırıyordu.

Kırılmış kapı, salonun içine doğru devrilmiş, bir tabut gibi duruyor. Babam buz gibi soğumuş salonun loş karanlığında gördüklerine şaşkın gözlerle bakarken, ayaklarımın altındaki cam kırıklarına basmamak için yere baktığımda, o güzelim denizkızlarını gördüm.

O ince altın yaldızlı çerçeve, paramparça olmuş, beyaz köpüklerin çevrelediği kayalığın üzerinde güneşlenen denizkızları gövdelerinden ikiye ayrılarak yırtılmışlardı.

Yüreğim korku ve acının delice çarpıntısıyla titriyordu. Elimle, koridor boyunca uzanan tezgâha tutunmaya çalıştığımda gördüklerim beni dehşete düşürdü. O her zaman pırıl pırıl olan çinko tezgâh, sanki dev bir balta ile boydan boya çentik çentik edilmişti. Çinko kaplama yer yer yarılmış, altındaki meşe tahtalar bile parçalanmıştı.

Beyaz tüller içindeki dolgun vücutlu, masum yüzlü kadınların bulunduğu tablonun ipi kopmuş,

çerçevesi kırılmış bir vaziyette, duvardan sarkmıştı.

Gizemli çağrısı ile denizcileri yanıltan kadınlı tablo ise yerinden sökülmüş, bilinmeyen bir yere atılmıştı.

Benim çocuk dünyamın düşlerini süsleyen güzellikleri şeytani bir el tek tek yok etmişti.

Avluya açılan kapının, renkli camlarının hepsi kırılmıştı. Ahşap merdivenin yanındaki sardunyalar ise köklerinden sökülüp avlunun orasına burasına savrulmuştu. Kümesin kapısı ardına kadar açıktı ama, ne kazların şamatası, ne de kendileri ortada vardı.

Tam o sırada benim her zaman oturduğum bankta birini fark ettim. Ellerini, beline sardığı önlüğünün üzerine koymuş, şişman gövdesini öne doğru eğmiş öyle sessizce duruyordu.

Pencere kenarında dizili saksılardan sökülüp atılan kırmızı karanfillerden biri de, ayaklarının dibinde cansız yatıyordu.

Başörtüsü omuzlarına düşmüş, bembeyaz saçlarından, garip ışıltılar çıkıyordu. Eğilip ayakları dibinde duran kökünden sökülmüş kırmızı karanfilleri aldım. Beni görmedi bile. Yüzü tarifsiz bir acının derin çizgileri ile sanki bin yaşındaymış gibi görünüyordu. Orada onun önünde öylece kalakalmıştım.

Omuzlarımda taşıyamayacağım bir utancın ağırlığını hissediyor, çocuk ruhumda her şeyi, iskambil kağıtlarından yapılmış kuleler gibi deviren, altüst eden bir utanç rüzgârının estiğini hissediyordum.»

"Elveda çocukluğumun güzel düşleri,
Elveda Finike gemisi, deniz kızları,
Masum yüzlü kadınlar, gizemli çağrısı
İle denizcileri yanıltan kadın.
Elveda, kırmızı sardunyalar, şamatacı kazlar.
Size de elveda sevdiğim insanlar.
Beyaz saçlarını
Ve yüzündeki o acıyı hiç ama hiç unutmayacağım."

Kimbilir kaçıncı gecedir,
Bu karanlığın susturduğu
Neşeli cıvıltılarını
Tarla kuşlarının.

«Onu ilk kez bir gösteri yürüyüşünde gördüm. Yeşil mantosu ile ön sıralarda hemen göze çarpıyordu. Koyu kestane saçlarını at kuyruğu yapmış, mantosunun yakasını da kaldırmıştı. İnce kaşları, küçük bir burnu vardı. Hüzünlü gölgelerin oynaştığı gözleri ise simsiyahtı. Gövdesi ise bir küçük kız çocuğu gibi olağanüstü inceydi. O yıllarda henüz bir lise öğrencisiydi.

Onu avcılardan, tuzaklardan, eli sopalı çocuklardan ve yırtıcı kuşların varlığından habersiz, minik bir serçe ya da bir tarla kuşuna benzetiyordum. Her şeyi ama her şeyi öğrenmek isteyen bir çocuk aceleciliği ve telaşı içindeydi sanki. Uçsuz bucaksız kırların, sarı ekin tarlalarının üzerinde, gökyüzünün o sonsuz derinliklerinde delicesine bir sevinçle kanat çırpıyordu.

Beni en çok şaşırtan tarafı ise, her şeyin sonuna kadar böyle kalmayı başarabilmesiydi. Her geçen gün biraz daha uzaklara uçmayı deniyordu. Bozkırlar, büyük vadiler ve dağların o esrarengiz güzelliklerin, onu daha uzaklara çektiğini ve başını döndürdüğünü farkına vardığımda yüreğimi gizli bir kaygı sarıyordu.

Sık sık da hastalanırdı, özellikle politik konularda tartıştığı zaman bana kendini bitkin hissettiğini söylüyor, küçük bir kız çocuğunun çaresizliği içinde mide ağrısından ve başının dönmesinden şikâyet ediyordu. Gerçekte ise pek göründüğü gibi değildi. Ama bunu kimseye belli etmemeye özen gösteriyordu. Her yeni öğrendiği şeyde ve her yeni deniyiminde şaşkınlığı ve suskunluğu biraz daha artıyordu. Bazen gördüğü veya yaşadığı bir olay yüzünden okula gitmemek için hasta numarası yapan, küçük bir kız çocuğu gibi bütün bir gün ve gece boyunca yataktan çıkmıyordu.

İnanılmayacak kadar narin bir gövdesi vardı. Çok kez yalınayak dolaştığı odanın içinde, benim için gizli bir sevinçle, saklayamadığım bir endişenin kaynağı olur çıkardı.

Nasıl bir yazgının beni ona bağladığını bilmiyordum. Ve hiçbir zaman da öğrenemedim. Sanki hiç büyümüyormuş gibi geliyordu bana. O narin gövdesi, Vesta rahibelerinin kutsanmış dokunulmazlığı ile Tanrıça Artemis'in büyülü koruması altındaydı sanki.

Çevremdekilerle yaptığı politik tartışmaları benle yapmaktan özenle kaçınıyor, sadece, bazen okuduğu bir kitap ve yazı yüzünden kafası karıştığında büyük bir suskunlukla etrafımda dolaşarak benden yardım bekliyordu.

Siyasal şiddetin, vahşi dalgaları onu dehşete düşürüyor, ateşi yükseliyor, yüzünün rengi bembeyaz oluyor, siyah gözlerindeki o güzelim parıltıların yerini tarifsiz bir hüznün koyu gölgeleri

dolduruyordu. Neşe ve hayat dolu gülüşlerinin yerine buruk bir tebessümle yetinir olmuştu.

Eskiden sık sık o narin omuzlarına bıraktığı pırıltılı saçlarını sürekli olarak at kuyruğu halinde toplayıp, ince zarif ellerini ise koyacak bir yer bulamıyormuşcasına önce göğsüne çaprazlıyor, sonra da ceplerinde bir şey varmışcasına aranıyor, bazen de bir şey saklarmışcasına arkasında birleştiriyordu.

Bir gün onu karşımda o güzelim saçlarını bir ilkokul öğrencisi gibi kısacık kestirmiş halde buldum. İşte o zaman, ilk olarak, yüreğimi daraltan o gizli endişenin gerçekliliğine inandım. İnce bir sızının yüreğimden çıkarak gövdeme doğru yayıldığını duydum. Artık benim korumamı istemiyordu. Bunu o zaman anladım.

Gönlümü almak için uzun bir süre hiç yanımdan ayrılmadı. Bazen yaptığına pişman olmuş gibi davranıyordu. Görünüşü ise çok iyiydi. Son birkaç yılın suskunluğunu ve durgunluğunu üzerinden atmış, narin vücudu yeni açan bir glayöl gibi canlanmıştı. Sanki şimdiye kadar benim ona yaptığımı şimdi o bana yapmak ister gibi davranıyordu. Hareketlerimi ve yüzümü endişeli bakışlarla izlediğini görüyor, yanı başımda yürürken yüreğinin delice atışlarını duyuyor, gövdesinden yayılan sıcaklığı hissediyordum.

Tutkusu öylesine artmıştı ki sanki bütün her şeyi kısacık bir zamana sığdırmak isteyen bir hastaya benziyordu. Bir gece garip bir sezginin ürpertici sıkıntısıyla uyanıp ona baktım. Solgun yüzü ter içindeydi. Kısa kesilmiş saçları, terli yüzüne yapışmıştı. İki büklüm kıvrılmıştı adeta.

Bembeyaz olmuş ince dudaklarını, sessiz çığlıklarının duyulmaması için sımsıkı kapatmıştı. Gövdesi ateşli bir hastanın titreşimleri ile sarsılıyordu.

O, olağanüstü narin gövdesi bunca çelişkiye dayanmak için çırpınıyordu. Tutkulu bir sevgi ile, siyasal şiddetin tüm sevgileri yok eden o dehşet rüzgârının önünde eğilen başak tarlaları gibiydi.

Hani o incecik tozlu
Tarla yolu boyunca yürürken,
Yüzünü okşayan sıcak bir
Yaz rüzgârının esintisi ile
birlikte.
Neydi, gördüğün başını kaldırıp
Baktığında gökyüzünde.
Neydi yerlere kadar eğdiren
Sapsarı renkli buğdayları.

İçime tarifsiz bir üzüntü doldu. İnsanları seviyordu. Yaşamı seviyordu. Güzel olan her şeyi seviyordu. Duyguları el değmemiş denizlerin derinlikleri gibi tertemizdi. Güneşin o eşi bulunmaz pırıltıları ile yıkanmış kuğular gibiydi sevgileri. Ama küçük yüreği tarifsiz korkularla doluydu. O güzelim yüzünde endişe bulutlarının koyu gölgeleri dolaşıyor, kol gezen vahşet ve ihanetler uykularını kâbusa döndürüyordu. İnsanlar için benim için, kendisi için, iyi olan ve güzel olan her şey için kaygı duyuyor ve üzülüyordu.

Ona ve kendime nasıl yardım edebileceğimi

bilmiyordum. Yoksa Kabil'in Habil'i öldürdüğünden beri sürüp giden bir yazgı mıydı alnımıza yazılan? Öyleyse biz de öğreneceğiz boyun eğmeyi ve acı çekmeyi

Saatlerdir ıslak bir gecenin içinden hızla akıp giden otobüsün rahatsız edici sallantısı ve motorun tekdüze vınlaması kulaklarımı dolduruyordu. Kentteki kanlı yürüyüşten söz eden haberden sonra içimi kaplayan sıkıntı arkamda bıraktığım gece gibi her dakika biraz daha büyüyor. Güçlü bir endişe rüzgârının sürüklediği sıkıntılı bulutları kafamı dolduruyor, yüreğimi sıkıştırıyor. Motorun o bitip tükenmeyen vınlaması bana sonsuz bir boşluğa düşen bir canlının çıkardığı ses gibi geliyordu.

Uyumak için harcadığım çaba her seferinde boşa çıkıyor. Başımı sarsıntılı pencere camına dayadım. Uzun süre öyle kaldım. O garip ve ürpertici düşü görene kadar:

Gözalıcı güzelliklerin
Bir bir silinip gittiği
Bu güz akşamında,
Cehennemin açılan kapıları mıydı
Bu gördüğüm, batan güneşin
Son pırıltılarında?

'Yeşil mantosunun yakasını her zamanki gibi kaldırmış el örgüsü kırmızı şalını da boynuna sarmıştı. Kayalıkların dik uçurumlar oluşturduğu bir sahil kıyısında birlikte yürüyorduk. Arada

bir yerden eğilip gözüne çarpan renkli çakıl taşlarını topluyor, rüzgârın savurduğu koyu kestane saçlarını eli ile düzeltirken bana inanılmaz bir güzellikte gülümsüyordu.

Bazen yolunu değiştirip yan taraftaki kayalıklarda gördüğü yabani bir çiçeği almak için tırmanıyor, sonra da inmek için şakacıktan yalvararak benden yardım istiyordu. Ben de her seferinde dayanamayıp onun yanına çıktığımda, ince ve güzel eli ile elimi sıkıca tutuyor, arkam sıra birlikte aşağı iniyorduk. Kumsala indiğimizde de elindeki çiçekleri büyük bir özenle tutup, o narin vücudunun sıcaklığı ile beni kucaklıyordu.

Bir süre yan yana yürüyor, sonra yaramaz bir kız çocuğu gibi koşmaya başlıyor, yeşil mantosunun etekleri bir kelebeğin kanatları gibi çırpınıyordu.

Puslu bir güneşin aydınlattığı denizin üzeri gri bir kımıltı ile oynaşırken, serin bir rüzgârın esintisi bilinmeyen bir geleceğin habercisi gibiydi.

Öldürücü bir yara gibi,
Derin ve keder vericiydi,
Güneşin sular üzerinde
Bıraktığı izler

Bu kez benden epey uzaklaşmıştı. Kayalıkların arasından ilerdeki tepeye doğru kıvrıla büküle

yükselen dar patikadan yukarıya doğru tırmanmaya başladığını gördüm. Sonra daha yukarı, daha yukarı çıktı.

Birden bir kaygı dalgasının vücudumu sardığını hissettim. Sonra durdu ve yüzünü denize doğru çevirdi. Elini kaldırarak, çiçek demetini bana doğru salladı. Kırmızı şalı çözülmüştü. Rüzgâr kumral saçlarını ve şalını savuruyor onunla oynuyor gibiydi.

Gri gökyüzünde bir kaç martı kendilerini rüzgârın görünmeyen kanatları üzerine bırakmış sessiz bir şekilde dolanıyordu. Her zaman yaptığı gibi beni yardıma çağırması için başvurduğu o küçük oyunu bekliyordum.

Patikanın başladığı kayaların dibine hızlı adımlarla yürüdüm. Bana el sallıyordu. Sonra birden kendini, bulunduğu kayalığın üzerinden bana doğru bıraktı. Narin gövdesi ile havada yüzen bir yaprak gibi onu tutmak için açtığım kollarıma doğru geliyordu. Yüreğim delice bir çarpıntı içindeydi. Damarlarımda dolaşan kanın hızlı akışı başımı döndürüyor, tarifsiz bir korkunun o başa çıkılmaz titremesi ile vücudum sarsılıyordu. Onu her ne pahasına olursa olsun tutmalıydım. Tutmayı başarınalıydım. Sürekli kendi kendime hiç durmadan bunu tekrarlıyordum. Onun yere çarpmasını önlemek için, tanrılardan bir bulut olmayı ve onu hiç incitmeden kollarımda tutmayı diledim. Sonra bundan vazgeçtim. Bu kez onu tutmam için sadece bana ilk ve son kez olarak bir şans tanımalarını istedim. Bir ağacın dalları gibi kollarımı uzatmış onu tutmak için bekliyordum.

Bana doğru yaklaştı, yaklaştı. Sırtımdan ve gövdemden buz gibi bir terin boşandığını ve damarlarımda delice akan kanın birden pıhtılaşıp kalakaldığını hissettim. Bütün kaslarım onu tutmak için gerildiği yerde taşlaşmıştı sanki. Doğaüstü bir şeyler oluyordu. Bana ve kollarıma neredeyse değecek kadar yaklaşmışken, birden durdu. İnanılmaz bir şeydi bu. Kollarını açmış, yüzünde dünyanın en güzel gülüşüyle hemen üzerimde ve sanki havaya görünmez iplerle bağlı gibi öylece duruyordu.

Dalgalar, sürüklenen bulutlar, rüzgârın esintisi, solgun güneşin pırıltısı, her şey ama her şey sanki durağan bir fotoğraf gibi donmuştu. Sırtımdan göğsüme bir sancı dolandı. O zaman bir şeyin farkına vardım. Saçlarını, artık rüzgâr kımıldatmıyordu. Öylesine uyur gibi dağınık ve hareketsizdi. Boynundan çözülmüş el örgüsü kırmızı şalı sanki görünmeyen bir el tarafından havaya asılmıştı. Elinde sıkı sıkıya tuttuğu yabani çiçekler ise havaya yüzer gibi dağılmışlardı. Keder ve hüzün doluydu gözleri.

Daha yukarılarda martıları görüyordum. İçleri boşaltılıp sanki havaya asılmışlar gibi sessiz ve kımıltısız duruyorlardı.

Her şey gözleri açık gördüğüm bir kâbus gibiydi. Neyin gerçek neyin düş olduğu birbirine girmişti sanki. Gergin kaslarım bana ihanet etmeye başlamıştı. Ağır bir sancı tepeden tırnağa gövdemi dolaşıyor. Onu tutmak için uzattığım kollarım titriyordu. Yüreğimi bir kerpeten gibi sıkan korku ve gerçekle birbirine karışan kâbus, beni dayanılmaz bir acının karanlık dehlizlerine

sürüklüyor, ama o başımın hemen üzerinde neredeyse kollarıma değecek kadar yakınımda öylece duruyordu.'

Sırılsıklam ter içindeydim. Birden kulaklarımı bir vınlama, ardından da martıların delicesine çığlıkları doldurdu. Küçük sarsıntıların arasından çekip aldığım başımı, cama çevirdiğimde, sabahın erken saatlerinde gökyüzünü dolduran bir yığın martı arasında otobüsün deniz kenarında yol aldığını gördüm. Dışardaki sabahın serinliğini içimde duydum sanki. Terim soğumuş, her yanım buz gibiydi adeta. En kötüsü ise bütün gördüklerimin bir karabasan mı, yoksa gerçek mi olduğunu bilmiyordum.

Kaygan bir ıslaklıkla birlikte kentin üzerinde anlaşılmaz bir suskunluk vardı. Ya da bana öyle geliyordu. Daha kapıyı açmadan evde olmadığını anladım. Delice bir korkunun o yüreği daraltan duygusu ile sarsıldım. Yatağının kenarında uzun kayışından asılmış küçük çantası duruyordu.

Taş binanın yüksek tavanlı koridorunu aydınlatan soluk ışık, insanların yüzünü hastalıklı sarı bir renge boyuyor. Damarlarımda dolaşan kanın yavaşladığını ve gövdemi ısıtan ateşin giderek azaldığını hissediyorum. Her nefes alışımda göğsüme buzdan yapılmış, sivri uçlar saplanıyor.

Yeşil mantosu ve kırmızı el örgüsü şalı ile

beton bir masanın üzerine rastgele bırakılmıştı. Yeşil mantosunun üzerinde yanık izleri vardı. Kırmızı şalı ise boynundan çıkarılıp yüzünü kapatacak şekilde örtülmüştü. O narin gövdesi daha da küçük geldi gözüme. Güzel ellerinde kurumuş kanının siyah lekeleri vardı. Yüzünü örten şalı çekip aldım.

Kısa kestane saçları yüzüne yapışmıştı. Gözleri rahatsız bir uykunun içindeymiş gibi yarı aralıktı. O narin gövdesi ise canı yanmış küçük bir kız çocuğunki gibi kasılmıştı. İnce dudaklarının kenarında, o eşi bulunmaş tebessümünün görünmez izi hâlâ duruyor. Sevimli küçük başı, birazdan uyanacakmış gibi hafifçe yan dönmüştü.

Bir sarsıntı bekliyordum, beni bu karabasandan uyandıracak. Ciğerime saplanan bu buz kırıklarından beni kurtaracak, bir şey bekliyordum. Bir şey bekliyordum, beni bu dayanılmaz acıdan kurtaracak.

'Ey tanrılar, bana iyilik etmek istiyorsanız, bana zehir sunun. Bana zehir sunun ki bu acıyı duymayayım, ve sizlere o zaman inanç duyayım. Sonra benim üzerime ateşler yağdırın, bu soğumaya başlayan gövdemi yakın. Yakın ki, küllerimi rüzgâr savursun, bozkırlara denizlerin üzerine ve gökyüzüne. Ve benden hiçbir iz kalmasın geriye. Böylece tüm acılarım benimle birlikte yok olsun, bir daha hiç geriye gelmemecesine.

Ölüm ve çaresizliğin sessiz çığlıklarını duymak istemiyor artık kulaklarım.

Gözlerim korkunun ve acımasızlığın o vahşi izlerini görmesin.

Yüreğim yüzyıllardır süren bu kıyımın ve ihanetlerin acısı ile sarsılmasın.

Geçmişin derinliklerinden, geleceğin güzelliklerine uzanan, o keder ve acı dolu yazgıyı ellerim tutmasın artık.

Ey yeraltındaki ölüler ülkesinin tanrısı Hadés, en iyisi bu zehiri bana sen sun. Dindir bütün acılarımı. Dindirebilirsen.

Ya da yok edin bizim gibileri. Ve paylaşın dünyayı tüm güzellikleri yok ederek.

Kötülüklerinizle egemen olun iyilerin yaşamlarına.

Yeryüzüne inip insan şekline bürünün ve bakın yaptıklarınıza.

Eğer yüreğiniz varsa, girin acı çeken herhangi bir insanın kılığına.

O zaman görün yaptıklarınızı. Ya da yapamadıklarınızı.'

Odada her şey ıssız bir sahilde okyanusun tuzlu dalgalarına terk edilmiş eski bir tekneyi andırıyor. Şekersiz içtiği çayın fincanı rasgele bıraktığı pencere kenarında, koyu lacivert kadife üzerine gümüş renkli sim işlemeli terlikleri, masanın altında öylece duruyor. Masanın üzerinde ise büyük bir özenle dizilmiş ders kitapları ile aceleyle bırakılmış gibi duran kırmızı mercan kolyesi var.

Odayı dolduran o kendine has sevimli gülüşü ile

çocuksu sesinin yerini sert okyanus rüzgârının camları kırbaçlayan sesi almıştı. Kapı ve cam aralıklarından içeri okyanusun tuzlu suları doluyor.

Kırmızı mercan kolyesinin rasgele bırakılmış halini düzelttim. Şimdi büyük bir özenle bırakılmış gibi duruyor. Uzun askılı küçük çantasını açıp, baktım. İçinde ona gönderdiğim ilk günkü gibi duran üç mektup vardı. Benim uzun yıllar önce yazdığım üç mektup.

Onları, yaşamının en büyük sırrı gibi herkesten, hatta benden bile saklamıştı. Ucunda uğurböceği olan bir saç tokası ile birbirine özenle tutturulmuştu bu üç mektup. En üstteki zarfın üzerine çok iyi tanıdığım o ince yazısı ile Shakespeare'den alıntı bir not yazmıştı.

Haşarı çocuklar için sinekler neyse
biz de oyuz tanrılar için
oyun olsun diye öldürürler bizi.

Zarfları açtım. Şimdi geçmişin tozlu yollarında kalan bu mektupları son kez okudum:

Birinci mektup

Bir demet kır çiçeği gibiydin
kucağımda tuttuğum.

'Kutsal bir kehanetin yazgısı mıydı bir sfenksin sessizliğini bozan, bunca zamandan sonra?

Sıcak Afrika rüzgârlarının okyanusun serinliklerinde yok olup gitmesine mi benziyordu öpüşlerindeki güzellik?

Karşı durulmaz bir çağrının işareti miydi, gözlerinin derinliklerinde, yanıp sönen pırıltılar?

Ya da geleceğin o gizemli tutkusu muydu elimizden tutup sürükleyen, bizi bilinmeyen denizlere?

Korkusuzluğu muydu alıp götüren bir martıyı bu açık denizlere?

Yoksa yalnızlığın o güzelliği miydi dalgaların ucundaki beyaz köpükler?

Yeni açmış nar çiçeklerinin alımlı inceliği vardı dudaklarında. Ilık soluğundu yüzümde dolaşan, bir bahar esintisi gibi. Gülüşünde güzelliği vardı bir demet kır çiçeğinin. Ve başımı döndürüyordu kutsal bir tütsü gibi o narin gövdenin sıcaklığı.

Kolundan tutup bir nehir boyunca yürüyüp gitmek istiyordum. Sonra uzanmak birlikte kır çiçekleri ve gelinciklerle dolu bir yere ve sesini dinlemek istiyordum bir eol harpin

Esintisiyle bir bahar rüzgârının
Baş döndürücü kokular dağıtıyordu etrafına
Bir ıhlamur ağacı.
Sabahın alacakaranlığında
Ürperiyordu yaprakları
Küçük bir nar ağacının.
Ve büyülü fısıltısını duyuyordum
Rüzgârın, çam dalları arasından.

Uzayıp giden yol boyunca biçilip kalmış ekin tarlaları.

Ve gökyüzüne asılmış bir kandil gibiydi güneş sislerin arasında.

Yarasalar kanat çırpıyor, korkusuzca gün ortasında.

Kurumuş dalları ile bir zeytin ağacı bekliyordu baharı.

Akıp gidiyordu zaman önümüzden bir nehir gibi.

Seyrediyoruz birlikte kır çiçekleri arasından gökyüzündeki sessizliği. Ya bu sessizliği bozan çanlar kimin içindi?

Yıllanmış Girit şarabının o güzelim
tadı mıydı aradığım içtiğim bu suda?
Yoksa bir Grek mitosunun o olağanüstü
görüntüsü müydü görmek istediğim?
Yoksa bir samurayın erdemli ve
onurlu yaşamı mıydı özlemini duyduğum?
Boşuna mı dolaşıp durdum bunca zaman
kutsal Titikaka gölünün derinliklerinde,
yitip giden bir gizin ardından?
Bir sürek avı mıydı sürüp giden,
erdemin ve onurun adına yüzyıllar boyunca?
Sökülüp atılıyor üzüm bağları,
Kendi başlarına terk edilmiş
Urartulardan kalma su kanalları
Yok olup gidiyor erguvan renkli meşe
ve reçine kokulu çam ormanları.
Denizlerin sığlıklarında ise
giderek kaybediyor çakıl taşları pırıltılarını.

Duyulmuyor artık romansların,
polkaların, valslerin sesleri
ve Gothe'nin soneleri.
Troykalar delicesine koşmuyor artık
o uçsuz bucaksız taygalarda
yelelerini uçurarak dolaşmıyor atlar,
bozkırlar alabildiğine sessiz.
Kıbrıs'ın o güzelim şaraplarını
taşımıyor Finikeli denizciler.
Yok olup gitmiş Azteklerden
İnkalardan arta kalanlar.
Mavi Tuna'yı terk etmiş somı balıkları.
Yitip gitmiş kutsallığı Nil nehrinin
Eski birkaç öyküyle yetiniyor artık
ihtiyar balina avcıları.
Gemilerle yarışmıyor her nedense
Yunus balıkları.
Bir elin parmakları kadar kalmış
Navajolar Kolerado'da.

Atinalı Timon'un laneti miydi yoksa insanları bu hale getiren. Zamansa görünmez bir giyotin gibiydi hiç durmaksızın çalışan.

Yaşam acılarla dolu.

Ya tanrıların ölümsüzlüğü? Yoksa onlar da insanlarla birlikte mi ölüp gidiyor?

Geçmiş ve gelecekte, şiddetin ve vahşetin gösterisi miydi hiç durmaksızın sürüp gidecek olan?

Neden sustu çangılların derinliklerinde çalıp duran bu tamtamlar?

Hâlâ kimlerin peşinde bu paralı askerler?

Ananas ve bakır yüklü trenler geliyor limanlara, Karakas'tan, Şili'den, Bolivya'dan.

Dört dönüyor dünyanın etrafında uydular.

Büyüsünü yitirmiş gibi görünüyor Ay'ın o güzelim parlaklığı.

Gerçekten geçmeyi başaran olmuş mu büyük Budha'nın sekiz katlı yolundan? Ama hâlâ elmas piyasasını elinde tutuyor Güney Afrikalı saygıdeğer beyaz tüccarlar.'

Porto Riko'da denize bakan
Bir yamaçta,
Belki de iki yüzyıllık bir selvi,
Öne doğru eğilmiş yere değercesine,
Ve sırtından vurulmuş gibi,
Dudağında solgun bir gülüşle
Ölüp gidiyordu Katalonyalı
Yoksul bir kadın.
Başucunda ise yaşlı bir cizvit papazı
aranıp duruyordu atkısını.

İkinci mektup

'Neden yanımda değilsin ki, bu yaz gecesinde? Neden sarmasın incecik belini kollarım?

Neden alıp gitmiyorum seni, o doyumsuz güzelliklerin baş döndüren denizlerine?

Gerçekten Akdeniz'in o mavi dalgalarının kö-

püklerinden mi yaratılmıştı Afrodit? Yoksa düşlerin sonsuz derinliklerinden mi çıka gelmişti?

Hâlâ sürüp giden büyük RA'nın oğlu Firavun'un koyduğu yasaklar mıydı bir kadınla erkeğin adına? Yoksa saygıdeğer yasalar mıydı seni sevmemi engelleyen?

Aşkın acıları mıydı, ölümsüzleştiren Romeo ve Jüliet'i?

Yaşamın acılarına çare bulunmak için mi yazılmıştı bu kutsal kitaplar? Yoksa acılarla birlikte yaşamayı öğretmek için mi?

Ve kimler adına hâlâ hüküm veriyor, yüzyıllardır krallar, hükümdarlar.

Neden Dr. Faust gibi hâlâ şeytanla işbirliği peşinde insanlar?

Ve hâlâ o güzelim hint ipeğini yok pahasına alıp dünyanın parasına satıyor tüccarlar?

Sonsuzluğun o bilinmeyen derinliklerine kayıp giden bir yıldızın parıltısı gibiydi gülüşün.

Ve yazgılarımızı belirleyen bu bilinmez güçler neden görmüyor senin gülüşündeki bu güzelliği.'

Üçüncü mektup

Açılıp saçılmıştı güzel bir genç kız gibi,
kırlara beyaz papatyalar.

'Sis gizemli bir tütsü gibi etrafa yayılırken, güzellikler ve güzel olmayan şeyler yavaş yavaş gözden siliniyor. Uzaktan uzağa sis düdüklerinin o boğuk, korkulu ve tedirgin sesleri duyuluyor.

Sırtımda uykusuz bir gecenin sonucu inceden

bir ağrı ile göl kenarında yürüyorum. Islak otların arasında küçük çan çiçekleri serin bir sabah esintisi ile titreşiyor.

Göl dingin ve suskun. Arada bir suyun üstünü ürperten bir rüzgâr göl kenarındaki ince, zarif ve alımlı sazları kımıldatıyor.

Bir yalnızlık asılmış sazların ucuna
Sallanır durur.
Boy atar içimizde çocukluğumuzdan
kalma duygular.
Sonra uzun bir soluk gibi rüzgâr,
Gölün üstünden koşarcasına,
Girer uzun boyunlu sazların arasına,
sazlar sallanır durur,
Boyunlarına asılmış yalnızlıklarınla.

Sis dağıldı. Gölün yeşil suları üstünde güneşin göz kamaştırıcı parıltıları yansıyor. Erik ağaçlarındaki beyaz bahar çiçekleri arasında küçük serçeler sevinç çığlıkları ile kanat çırpıyor. Milyonlarca minik canlı, baharın o gizemli çağrısı ile kımıldıyor.

Doğadaki bunca ayrıntının olağanüstü güzelliğe ve uyuma ulaşabilmesi için kimbilir kaç yüzyılın geçmesi gerekti.

Ya senin o ince ve narin gövdenin sıcaklığını duymak ve o güzelim başını omzuma koyman için bunca zamanın geçmesi mi gerekiyordu?

Neden saygılı bir suskunlukla eğilmiş bu narin söğüt ağacı gölün hüzünlü suları üzerine?

Ellerinden geçen sıcaklığın mıydı, yüreğimi ısıtan? Yoksa kır çiçeklerinin kokusu muydu böyle başımı döndüren?

Geçmişin ve geleceğin o bilinmeyen işareti miydi gözlerinde gördüğüm?

Yoksa sen bozkırların sonundaki gökyüzüne doğru yükselen dağların sessizliğinde yaşayan bir kartalın özgürlüğünü mü seviyordun?

Ya da neyin izleriydi, arkada bıraktığım, seni bana getiren?

Sen değil miydin, bir gün açmasını beklediğim? Kimsenin bilmediği bir dağ yamacında bir gelincik çiçeğinin?

Sen değil miydin en güzel yıllarımda karşıma çıkmanı beklediğim?

Yeşil ormanlar erguvan rengine boyanırken, güneşle birlikte gölün üzerindeki pırıltılar da kaybolmaya başladı. Yağmur yüklü gri bulutları sürükleyen bir rüzgâr, gölün üstündeki ürpertileri küçük dalgacıklar haline dönüştürüyor.

Bir kırlangıç sürüsü sazlıkların üzerinden telaşlı ve küçük çığlıklar atarak havalandı. Gölün üzerinden hızla geçerek hışırtılı sesler çıkaran kavak ağaçlarının arasında kayboldular.

Bilinmez nedenlerin coşkun
Mutluluğu doldurdu,
Küçük kırlangıcın kanatlarını,
Düşlerin o güzelim sonsuzluğuna
Doğru süzüldü,
Gölün durgun suları üzerinden.

Sonra yağmurun ilk taneleri düşmeye başladı gölün üzerine. İstemeye istemeye az ilerde boğuk sesi duyulan hızarın bulunduğu sundurmanın altına yürüdüm. Güçlü bir motorun döndürdüğü yuvarlak çelik testereye sürülen çam ağacının talaşından taptaze bir reçine kokusu yayılıyordu. Her şey iç içe, tıpkı yaşam gibi.

Alacakaranlık çok kısa sürdü ve hemen karanlık bastırdı. Islak bir hava ile birlikte sessizliğin o büyülü senfonisi başladı.

Sundurmanın bir kenarında yakılan ateşten çıkan alevlerin gölgeleri, bu büyülü sessizliğin dansçıları gibi çılgınca oynuyor.

Solmuş beyaz badanalı
Duvarlarında,
Efsunlu gölgelerin oynaştığı
Küçük bir odada
Öylece duruyordu,
Yıllarca önce
Bıraktığım gibi.
Eski bir kitabın,
Sararmış yaprakları arasında,
Bir nergis çiçeği.

Ya bu yüreğimi daraltan sıkıntı ne?
Neden bu eşsiz sessizliğin o doyumsuz güzel tadını duyamıyorum?

Gözlerimi kapadığımda geçmişin tozlu yollarında aradığım ne?

Oysa yeryüzünde artık tanrıların insanlara vaat ettiği topraklar çoktan paylaşıldı.

Mahşerin atlıları ise artık gökyüzünde değil, yeryüzünde dolaşıyor.

Hamlet'in yaşamaya veya ölmeye karar vermesi ise artık kendi isteğine bağlı değil.

Bize kalansa bir kuğunun, sessiz, duygulu ve soylu ölümünü beklemek mi dersin?

Karanlığın içinden puhu kuşları ve çakalların sesleri duyuluyor.

Ateşin alevleri söndü ama, geride kalan korların kızıl ışıltıları kanayan bir yara gibi duruyor.

Uçsuz bucaksız bozkırlardan, vadilerden döne dolaşa gelen bir nehrin denizle buluşması gibiydi o narin gövdenle bana sarılman.'

*

Bütün bunlar benim değildi. Onun için yazılmıştı. Bu yüzden gerçek sahibine, yani ona geri vermem gerekiyordu. Ufak parçalara böldüm onları. Sonra pencereyi açıp, delicesine esen soğuk kuzey rüzgârının kollarına bıraktım onları. Onun için yazdığım mektupları sahibine götüreceğini biliyordum rüzgârın.»

O insanı ürperten serinliği ile
İnerken gecenin karanlığı,
Denizin hüzünlü yüzüne
Uyuyordu küçük bir kız çocuğu gibi
sevgili.
Kimbilir, belki de koşuyordu, düşlerinde

Rüzgârdan, dalgalanan
buğday tarlalarında.
Ya da
erguvan renkli ağaçların
Sıralandığı tozlu bir yol boyunca,
Denizin üzerinden,
koşarcasına gelen bir rüzgâr,
Savuruyor saçlarını
Artemis'i kıskandırırcasına
Dört bir yana.

Şimdi, sessizliği bozan
Bir çakalın
Ya da bir sırtlanın sesi,
Yani karanlıkların
Ve korkunun yüzyıllık efendileri.

Gecenin nemli serinliği ile birlikte, karşı tepelerde, çobanların yaktığı ateşlerin insana güven veren titrek ışıltılarına bakıyorum. İlerleyen gecenin serinliğinden korunmak için, içi müflonlu yağmurluğu giydim. Sırt çantasından termosu çıkararak, bir bardak koyu kahve doldurdum. Kahvenin buruk tadı ve buğulu sıcaklığında, aşağıdaki köyün küçük pencerelerini aydınlatan gaz lambalarının soluk ışıkları daha da canlı göründü gözüme.

Köyün girişindeki yol kenarında iki sıra dizili selvi ağaçlarından bir puhu kuşunun hüzünlü sesi duyuldu. Ardından bozkırın ve karanlığın efendisi sırtlan ve çakalların ürküntü veren haykırışları geceyi doldurdu.

Küçük sığırcıkların sığındıkları saçak altlarındaki yuvalarında yürekleri korku ile titredi. Ürpertiler yapan serin bir gece rüzgârı karanlığın içinden gelen haykırışları daha da yakınlara taşıdı.

Kavak ağaçlarının altındaki küçük su birikintilerinde neşeli neşeli bağrışan kurbağalar ansızın sustu. Çalıların ve küçük bodur makilerin üzerindeki ağus-

tos böcekleri o bitip tükenmez senfonilerine ara verdi. İsli bir gaz lambasının aydınlattığı tozlu camlı küçük bir pencereden içeri girmek için durmaksızın uğraşan kelebek sonunda kendini bırakarak yere düştü. İri taşların üst üste konulması ile yapılmış bir bahçe duvarının dibine sinmiş kocaman bir çoban köpeği endişeli gözlerle karanlığa bakarak kesik kesik havladı.

Bir grup ateşböceği karanlığın içinden sağa sola sıçrayan kıvılcımlar gibi yanıp sönerek belirdi. Küçük bir çalılığın üzerinde kısa bir mola veren bu ateş kümesi, geldikleri gibi kıvılcımlar çıkararak karanlığa karışıp kayboldu.

Dolunay şimdi bozkırın tam ortasında asılı büyük bir kandil gibi duruyor. Çiğ bir ışığın aydınlattığı tozlu bozkır toprağı, giderek canlılığını yitiren bir insan vücudu gibi yavaş yavaş soğuyor. Çok uzaklarda kalan tepeler siyah cübbelerini giymiş ölüm rahipleri gibi gözüküyor.

Yüzyılların aydınlatamadığı,
Bir gizi saklıyordu yüreğinde
Ölürken bir Maya rahibi
Yeryüzünden gelip geçen
Sayısız insanlardan biri gibi.

Bozkırı ortasından bölen yol boyunca sıralanmış galvanizli telgraf direkleri ise, her biri çarmıha gerilecek birini bekleyen putların ürküntü ve dehşet veren görünümüne bürünmüş.

Gaz lambasının titreyen alev dilimine dalıp gitmişti ağzında buruk çay tadı olan iri yeşil gözlü bir kadın. Kırık bir pencerenin aralığından ıhlamur kokusu doluyordu hiç durmaksızın küçük odaya.

Yerdeki hasırın üzerinde uyuyan kalın örgülü saçlı ve yüzü terden sırılsıklam küçük bir kız çocuğu düşünde uçmağa başladı. Gaz lambasının titrek alevinin ışığında kireç badanalı duvarlarda oynaşan efsunlu gölgeler uçmaya başlayan küçük kızın etrafını sardı. Sonra küçük kızı ellerinden tutup efsunlu gölgelerin oynaştığı kirli beyaz badanalı duvarların o sonsuz derinliklerinde, hep birlikte kayboldular.

Gecenin nemli serinliğine pek aldırmayan bir salyangoz, ardında parıltılı bir çizgi bırakarak kurumuş dere yatağında ilerliyor. Bir pencerenin geniş duvarı üzerine konmuş küçük bir saksı içindeki kuşkonmazın o incecik dalları, gecenin serin esintisi ile bir rüzgâr çanı gibi sessizce titreşiyor.

Anlamını yitirmiş o güzelim renkler
Gecenin simsiyah karanlığında.
Korkuyla bekliyor, bir minik papatya
Gecenin o bitmez gibi görünen
Karanlığında güneşin doğmasını.

«Camı zorlukla göğsümün hizasından biraz aşağı indirdiğimde yüzüme çarpan serin havayı içime çektim. Trenin o bitip tükenmeyen sallantısı ile tekdüze gürültüsü ve gece yediklerim miğdemi iğne gibi batan kramplarla sarsıyordu. İçimde neyin nesi olduğunu bir türlü çözemediğim bir garip boşluk hissi vardı. Bu yolculuğun hem bitmesini istiyordum, bir yandan da gizli bir hoşnutluk hissi ile bitmemesini istiyordum.

Bu yolculuk benim için geçmiş ve geleceğin arasında kalan bir zaman dilimiydi sanki. Geçmi-

şin tozlu anıları ile bilinmeyen bir geleceğin kaygılarından uzak bir zaman parçası. Midemi bulandıran bu sallantı ile demir tekerleklerin çıkardığı tekdüze ses, şu anda benim için en gerçek olan tek şeydi.

Yüzüme çarpan hava, yağmur öncesinin nemli serinliği ile birlikte taze bir ot kokusunu da içeri dolduruyor. Gökyüzünde güneşe doğru sürüklenen yağmur bulutlarını izliyorum. Tepelere değercesine alçalan yağmur bulutları, ilkbaharın o güzel güneşini bir an için örtüyor ve henüz yeni boyanmış gibi duran yeşil çimenlerin, mavi ve sarı renkli kır çiçeklerinin üzerine ince bir sis gibi iniyor. İnce gövdeli meşe ağaçları üzerlerine yağan yağmurla biraz daha canlanıyor.

Açık pencereden yüzüme küçük yağmur tanecikleri çarpıyor. Yağmurdan kaçan küçük bir kırlangıç, telgraf direğinin yanındaki kavak ağacına sığınıyor. Küçük bodur çalıların arasında büyük bir telaşla koşuşan tavşan yavruları büyükçe bir oyuğun içinde kayboluyor.

Henüz yeni ayaklanmış dağ keçilerinin dolaştığı tepelerde ise küçük yağmur tanecikleri çıplak kayaların üzerinden yuvarlanarak, yeni oluşan küçük dereciklere doğru bir koşudur tutturuyor. Dik kayaların arasından kendisine yol bulan yüzlerce küçük dere, daha aşağılardaki sel yatağında birleşince korku verici bir görünüşe bürünüyor.

Beraberinde küçük taş parçaları, ağaç kökleri ve yerlerinden söküp attığı bir çok küçük canlıyı sürükleyen bu çılgın su kütlesi, aşağıda vadiyi boydan boya bölen bir nehre ulaşıyor. Ne-

hir kendine doğru koşan bu deli suları bir anda kucaklayarak sarı renkli dev bir canavar gibi yutuyor.

Düzlüğün hemen yakınındaki meşe ağaçları üzerinde tünemiş serçe sürüsü nehrin bu ölümcül öfkesini ve dağlardan kopup gelen sel sularını bir anda yok ederek daha da güçlenmesini kaygılı gözlerle izliyor.

Nehir ürkütücü bir uğultu ve sarı toprağın boyadığı rengiyle kayalara öfke ile çarpıyor, kıyılardaki ağaçların köklerini sökmeğe çalışıyor.

Onu bu kadar öfkelendiren
Ne sularının rengi, ne de
Bir başka şeydi.
Onu böylesine çıldırtan
Yüzyıll rdır süren
Yalnızlığıydı.

Trenin sallantısının azaldığını fark ederken nehir, yavaş yavaş aşağılarda kalmaya başlıyor. Gri bulutlar, ince bir tül gibi güneşin önünden geçiyor. Yağmur aniden başladığı gibi durdu. Güneşin gümüşi parıltıları altında her şey yeniden renklenmeye başlıyor.

Nehir şimdi bulunduğum yerden, uzun bir yolculuğa hazırlanan bir genç kızın büyük bir özenle ördüğü ve güneşin de kızıl pırıltılarla süslediği saç örgüsünü anımsatıyor. Nehirle birlikte gizemli bir hayatın görünmeyen bir varlığı da akıp gidiyor.

İlkbaharın o topraklarda uyandırdığı gizli kı-

mıldanışlarla birlikte, uzak ülkelerden gelen göçmen kuşları bu sarı renkli kan damarını izleyerek yerleşecek yer arıyor.

Nehir boyunca dağların yamaçlarına ve nehir kıyılarına serpiştirilmiş gibi duran, küçük pencereli, toprak damlı, yoksul köyler bulunuyor. İlkbaharın o gizemli sevinciyle dolup taşan siyah perçemli çocuklar, nehir boyunca koşuşuyor. Bir kadın sırtını güneşin ısıttığı toprak duvara dayamış uzun saç örgülerini çözüyor. Eski bir hasırın üzerine uzanmış bir ihtiyar adam, nehirle beraber akıp giden zamanı sessizce dinliyor. Nehrin kıyısında bir kunduz yorulmak bilmeyen bir çaba ile nehrin yükselen suyunun bozduğu yuvasını yeniden kurmak için durup dinlenmeden uğraşıyor.

Güneşin ılık sıcaklığını içine sindirircesine emen toprak, delicesine bir coşkunlukla akan nehirin öfkesini azaltmak istercesine, bazen onu kocaman bir dağın etrafından dolaştırıyor, bazen de derin bir vadinin dar boğazlarından geçirerek oyalamaya çalışıyor.

Tren tepenin etrafında geniş bir yay çizerken, nehir boyunca uzanan sazlıklardan havalanan bir yabankazı sürüsü nehrin bulanık suları üzerinden uçuyor. Bulutları kuzeye doğru sürükleyen serin bir rüzgâr, bir genç kızın bakımlı eli gibi otları öne doğru eğiyor. Ova kocaman gövdesiyle kımıltısız ve sessizce uyuyan bir devi andırıyor.

Sonsuz bir hasretin gizemli tutkusu ile akıp giden nehrin uğultusu ovanın ucuna doğru kaybolurken azalıyor. Ovayı kuşbakışı gözleyen yük-

sek tepelerde kümelenmiş birkaç dağ köyünün toprak damlı evlerinin bulunduğu dar bir sokakta bir çocuk ağlaması duyuldu. Sevgi dolu yüreği ile küçük bir kırlangıç sesin geldiği tarafa kanat çırptı.

Nehrin sularına değercesine sarkmış söğüt ağacının altından geçerken sakinleşen sular, daha sonra küçük bir tahta köprünün de altından geçtikten sonra uzaklardaki gri tepelere doğru yoluna devam ediyor.

Dokunulmaz güzelliğine
Bir sevgilinin öpüşü gibi
Eğilmiş,
Nehrin sularına değercesine
Narin gövdeli bir söğüdün dalları.
Nilüfer çiçeği ise, hiç gelmeyecek,
Bir sevgiliyi bekler gibi duruyor
Suların üstünde.

Kırmızı böğürtlenlerle nehir kıyısına doğru bir sığırcık sürüsü neşeli çıvıltılarla uçtu. Gelincikler incecik boyunlarını güneşin ışıklarına doğru yavaşça çevirdi. Yaşlı meşe ağacı gövdesine vuran güneş ışıkları ile birlikte eski günlerini anımsadı.

Ağzında acılı bir tütün tadıyla uyandı, tahta bir sedirin üzerinde uyuyan adam. Küçük odanın camından içeri dolan güneş ışıkları ile nehrin yorgun sesini dinledi.

Kocaman kara gözleriyle küçük bir kız nehir boyunca yürüdü. Güneş tepelere doğru yük-

selirken nehir de uzaklardaki gri tepelere doğru yoluna devam etti.

Ağır ve hantal gövdeleri ile tozlu köy yolunda bir arabayı çeken iki manda ayak izleri öylece duruyor. Bir kadın tılsımlı sözcükler arıyor nehrin sularına bakarken.

Öğle sıcağının bastırması ile birlikte sığırcık kuşları, gölgeliklere sığındı. Sıcaktan titreşen tepelerin üzerindeki küçük patikalar nehrin aktığı düzlüğe kadar zikzaklar yaparak iniyor. Nehir, uzun süren bir yolculuğun yorgunluğu ile usul usul tepelerin arasından dingin bir çizgi gibi yoluna devam ediyor.

Eski bir yolcu otobüsünün homurtulu motor gürültüsü eşliğinde bir dolu insan, suskun gözlerle aşağıda sarı renkli kalın bir çizgi gibi uzanan nehrin çamurlu sularını seyrediyor. Otobüs arkasında bir toz bulutu bırakarak tepenin ardında kaybolurken, birkaç köpek, toz bulutunun içine doğru hızla koşarak havlıyor.

Üzerinde anlaşılmaz bir çiçeğin motifi oyulmuş bir çeşmenin yalağından taşan suların birikintisinde bir kaz sürüsü neşeli tıslamalar çıkararak birbirlerini kovalıyor. Boynuna kırmızı bir şeritle sıralanmış bir dizi altınla, esmer bir kadın, tozlu yol boyunca koşan küçük bir çocuğa bakıyor.

Güneş, yaşamın sıcak ılıklığını taşıyan yüzünü dağların, vadilerin ve suların üzerine bırakarak yavaş yavaş yükseliyor.

Ihlamur ağacının o güzelim kokusuydu
Tozlu yolun kenarından bize kadar gelen,

Güneşin sıcaklığı saklıydı,
Küçük bir su birikintisinin içinde
Siyah saçlı bir çocuğun ağzında,
Böğürtlenin buruk tadı vardı.

Henüz daha yeni yeşillenmeye başlamış dağ yamaçlarının ardında, ansızın deniz gözüktü. Nehir, dağın çevresinde büyük bir kavis çizerek hırçın dalgaların beyaz köpükler çıkararak koşuştuğu denize doğru döndü. Deniz bu çok uzaklardan gelen yorgun oğlunu kucaklayan bir ana gibi nehrin sularını koynuna aldı. Bir martı sürüsü havalandı çığlık çığlığa, yüksek kayalıklardaki yuvalarına doğru.

Tren yavaş bir dönüşle denizden ayrıldı. Gri bulutların gökyüzünü kapladığı, kahverengi dağlardan oluşan bir koridorun içinde yol almaya başladı.

Nehir ve deniz çok gerilerde kalmıştı. Hızla yol alan trenle birlikte pencereden içeri isli dumanların dolması üzerine camı kapattım. Şimdi sadece hızla geçip giden telgraf direkleri ile dağların arasından bazen büyüyen bazen de küçülen gökyüzü görünüyor.

Dönüp kuşetli yatağa çıkmak için yürüdüğümde, cam kenarındaki küçük masanın öteki tarafında bulunan kanepede iki kişinin oturduğunu gördüm. Her ikisi de ayaklarını altına toplamış, bir çeşit bağdaş kurmuşlardı. Arkası bana dönük olan, uzun kumral saçlı genç bir kızdı. Or-

talarındaki satranç tahtası üzerindeki taşlara dalmış öylece duruyorlardı. Önce büyük bir şaşkınlık geçirdim. Çünkü ne zamandır birlikte yolculuk yaptığımızın farkında bile değildim. Sonra dikkat edince onların da benim gibi kiminle yolculuk yaptıklarının farkında olmadıklarını sezinledim, ya da bana öyle geldi.

Öyle hareketsiz ve sessizdiler ki, o bitip tükenmeyen sallantı ile demir tekerleklerin çıkardığı tekdüze sesin arasında, onları fark etmek bana imkansız gibi geldi.

Sıkıntıdan satranç tahtası üzerindeki taşları inceliyerek oyunu anlamaya çalıştım. İlk anda oyunun karmaşıklığı ve iki tarafın da çok iyi bir oyuncu olduğunu görmem ilgimi çekti. Bir süre her iki tarafın oyun kurma ve hamlesi üzerine tahmin yaparak oyalandım. Ama zaman ilerledikçe, oyunda yapılan her hamle beni şaşkına çeviriyordu. Kafamdaki bütün ihtimalleri ve varsayımları zorlamama rağmen oyunun seyrini anlayamıyordum. Bunun üzerine oyunu daha büyük bir ilgi ile izlemeye başladım. Yattığım yerden dirseğimin üzerinde yarı doğrulmuş olarak bütün dikkatimi oyuna vermiştim. Trenin tekdüze sesini ve sallantısını unutmuştum.

Genç kızın sırtında, açık kumral saçlarının renginde bir süveter vardı. Koyu yeşil gözlerindeki inanılmayacak bir sakinlikle önündeki satranç tahtasına bakıyordu. Erkeğin ise uzun kızıl saçları ve aynı renk sakalları vardı. Kuzey Avrupa insanlarına özgü görünümleri ile davranışlarındaki uzakdoğulu sakinliği bana çok garip geliyordu.

Oyun canımı sıkmaya başlamıştı artık. Bütün dikkatimi harcamama rağmen oyunu anlamakta uğradığım başarısızlık daha da çok canımın sıkılmasına yol açıyordu. Kendi kendime gizlice bundan böyle hiç kimseyle ciddi bir şekilde satranç oynamamaya karar verdim.

Birden saatlerdir midemi ve kafamı altüst eden sallantının önce azaldığını sonra da tümüyle durduğunu fark ettim. Aynı şeyi onlar da hissetmişlerdi ki ikisi de yüzlerini bana çevirerek tanıdık biriymişim gibi gülümsediler. Sanki beni çok önceden tanıyorlarmış gibi bir duygu geçti içimden.

Ben de gülümsedim. Tanışmamız aynen böyle oldu. Gerçekte bütün bir gün ve gece boyunca aynı kompartımanda birlikte olmuştuk. Onların bu yüzden beni tanıdıklarını anladım.

Tren ıssız bir dağ istasyonunda durmuştu. Kalkıp pencereyi tekrar aşağı doğru indirerek açtım. Camdan birlikte baktık. Birkaç yoksul köylü ile yalınayak dolaşan birkaç çocuk ellerindeki böğürtlen dolu küçük sepetleri satmak için telaşla bir vagondan diğerine koşuşturup duruyordu. Güneş arkamızdaki dağlarda kaybolmuştu. Kuru dağ havası, pencereden içeri hızla doldu.

Çocuklardan birine seslendim. İkisi birden koşarak geldi. Trenin penceresinden belime kadar sarkarak, iki sepet böğürtlen aldım.

Tren bu terk edilmiş gibi duran dağ istasyonunu geride bırakırken, sevimli konuklarım, çocuksu bir sevinçle, böğürtlenlerin tadına bakıyordu.

Dışarda hava hızla kararırken, kompartıma-

nın arada bir kararan, sonra tekrar aydınlanan ışıkları nihayet yandı. Midemi bulandıran o sallantı tekrar başlamıştı.

Üçümüzün de ağzında böğürtlenlerin buruk tadı vardı. Onlara çok iyi bir oyuncu olduklarını söyledim. Oyuna ara vermişler, satranç tahtasını da üstteki raflardan birine koymuşlardı. Kumral saçlı genç kız, çelik bir termostan döktüğü kahveyi bana ikram etti. Kahveyi yudumlarken, bu ilginç çiftin çıktığı yolculuğun anlamını çıkarmaya çalışıyordum. Ben sınırdaki bir karakola görevli olarak gidiyordum, ya onlar bu yolculuğun sonunda neyi arıyorlardı, bilmiyordum. Onlara sormak da istemedim.

Şimdi sallantılı pencere camından, sadece gecenin o karanlık örtüsü görünüyor. Trenin hızı yavaşlamıştı. Bir süredir tırmandığı yokuşun yorgunluğu ile sık sık dinlenmek zorunda kalan bir ihtiyar gibiydi. Cam ve kapı aralığından ise içeri serin bir dağ havası doluyordu.

Kahve fincanını teşekkür ederek geri verdiğimde, kızıl sakallı genç, bir süredir rafa kaldırılmış olan satranç tahtasını tekrar aşağı indirerek oturdukdukları kanepenin ortasına yerleştirdi. Bu arada konuşmaya başladık. Sanki beni çok iyi tanıyormuşçasına konuşmaları beni şaşırtıyordu.

Pencereden, arada bir tepelerin yamaçlarına kümelenmiş dağ köylerinin küçük evlerindeki pencerelerinden gaz lambalarının ölgün ışıkları gözüküyor.

Sohbetimiz epey ilerlemişti. Bu ilginç ve bir o kadar da sevimli olan çift, bu yolculuğun en

güzel tarafı olup çıkıvermişti. Şakalaşıyor, gülüyor ve eğleniyorduk. Bir ara kızıl sakallı, beyaz yüzlü genç ayağa kalkarak, benim onları fark etmeden önceki halimin taklidini yaptı.

Midemin nasıl bulandığını, pencereden yarı belime kadar sarkarak saatlerce nasıl dışarıyı seyrettiğimi, yattığım yerde bir o yana bir bu yana durmadan nasıl döndüğümü, sonra da onları nasıl gördüğümü ve satranç oyununu nasıl izlediğimi aynı benim hareketlerimi taklit ederek gösterdi. Gözlerimden yaşlar gelircesine gülüyordum.

Her ikisi de sevgi ve iyi duygularla doluydular. Ve bu olağanüstü güzellikteki duygularını sessiz fakat güçlü titreşimlerle etrafındakilere büyük bir cömertlikle dağıtıyorlardı.

Ben sınıra yakın o son istasyonda inerken, onlar da Himalaya Dağları'nın binlerce yıllık gizlerine doğru yolculuklarına devam ettiler. Tren dağların arasında kaybolurken bu iki iyi insan için her şeyin yolunda gitmesi dileğinde bulundum.

Güneşten korunmak için pazar yerindeki uyduruk tentelerin altına sığınmış kalabalık arasından tozlu sokağa çıktığımda sırtım ter içindeydi. Kuru yaz sıcağının bunaltıcı havası her nefes alışımda içime doluyor.

Pazarın gürültüsünü geride bırakıp dar sokağın köşesini dönünce, berber dükkânı ve bitişiğindeki sandalyeleri sokağa taşan kahve gözük-

tü. Köyün girişinde de birazdan ilçeye hareket edecek olan eski otobüs duruyor.

Koyu yeşil gözlerinden tanıdım onu. Kahvenin açık kapısının hemen bitişiğinde küçük bir hasır tabureye oturmuş, ellerini dizlerinin arasında tuttuğu mavi renkli bir çantanın üzerine koymuştu. O tren yolculuğu sırasında satranç taşını dingin ve kararlı bir hareketle ileri süren elleri göze çarpacak kadar sinirli kıpırdanmalar içindeydi. Koyu kumral saçlarını çok kötü bir şekilde arkasına toplamıştı. Gözlerinin altındaki koyu gölgeler ise yüzünü daha da solgun gösteriyordu.

Beni tanıyacağını pek sanmıyordum. Ama solgun yüzünde belli belirsiz bir gülümseme görünce beni anımsadığını anladım. Yanına sokulup ellerini tuttum. Gülümsemesi yüzüne yayıldı. Sonra yeşil gözlerinde oluşan yağmur taneciklerı, sıcak yaz güneşi altında ışıltılar çıkararak çenesine doğru süzüldü. Yaşama güdüsünün son kırıntılarını harcıyordu.

Üç saat boyunca tozlu ve bozuk dağ yollarında durmaksızın sarsılan otobüste hiç konuşmadık. İlçeye geldiğimizde güneş aşağıdaki ovanın üzerinde son pırıltıları ile dağların arkasına doğru çekiliyordu. Onu ilçenin tek oteli olan iki katlı ahşap binanın kirli beyaz badanalı bir odasına bıraktım. Birkaç gün dinlenip kendisine gelmesini istiyordum. Odadaki tek yatağa sessizce uzandı ve gözlerini kapadı.

Bir süre ayakta durdum. Tam odadan çıkmak üzereydim ki sayıklar gibi konuştu.

— "O öldü" dedi.

Kendi kendine konuştuğunu sanmıştım. Ya-

nına yaklaşıp yüzüne eğildim. Koyu yeşil gözleri ile bana bakıyordu. Şimdi nedenini pek bilmiyorum, ama o sırada belki de bir şey söylemek için onun çok iyi bir satranç oyuncusu olduğunu söyledim.

Kapıyı sessizce kapadım. Tahta merdivenlerden gürültü yapmamaya çalışarak aşağıya indim. Küçük bahçedeki tahta sandalyelerden birine oturup ayaklarımı uzattım.

Gece ovanın üzerine önce tepelerin gittikçe büyüyen gölgeleri ile indi. Daha sonra alabildiğine koyu bir karanlık bütün ovayı kucakladı. Gökyüzünde beliren yıldız kümecikleri ve yusyuvarlak bir ayın aydınlığı gümüş bir çizgi gibi ovayı bir boydan bir boya böldü.

O günlerce süren sallantılı tren yolculuğu ve satranç oyununu düşündüm. Ben, sınırda ayrıldığımda onlar oyuna devam ediyordu. "Acaba oyunu kim kazandı?" sorusu aklımdan geçti. Evet, birinin kazanması için diğerinin kaybetmesi gerekiyordu. Yaşam da öyle değil miydi ki?

Ertesi gün çok geç uyanmıştım. Aklıma hemen otel geldi. İçimde garip bir sıkıntı ile hemen otelin yolunu tuttum. Otele geldiğimde onu bulamadım. Sabah ilk otobüsle gittiğini söylediler. Kaçarcasına gitmişti adeta. Otelin sahibi bana verilmesi için bir paket bıraktığını söyleyince şaşırdım.

Paketi otelin küçük bahçesindeki tahta masanın üzerinde açtım. İçinden, tren yolculuğu boyunca oynadıkları satranç takımı çıktı. Sevdiği insanın en acılı anısını bana bırakmıştı.»

KABİL'İN HABİL'İ ÖLDÜRDÜĞÜ GÜN

Ölülerin toprakta eriyen
Gövdeleriyle mi besleniyor,
Bu selvi ağaçları.

Uzaklardaki tepelerde hâlâ birkaç çoban ateşinin büyüyen küçülen alevleri titreşiyor.

Ateşten yanan bir alna
konulan bir sevgilinin
serin eli gibiydi gece.

Uyumak için gözlerimi her kapadığımda, kendimi geçmişin tozlu yollarında dolaşır buluyordum, bu ıssız dağın yamacındaki gecenin içinde.

«Sokağın girişi tıpkı bir eskici dükkânının geçmişe açılan kapısına benziyor. Beyaz badanalı bir taş duvardan, sokağa taşmış bir incir ağacının koyu yeşil yapraklarının altından yürüyorum. Sıcak bir esinti, açık duran pencerelerdeki tül perdeleri kımıldatıyor. Küçük tahta balkonları, kurutulmuş balık hevenkleri ile karanfilli saksılar ve mısır koçanı demetleri süslüyor.

Üzüm bağlarının arasından geçen yolun sonunda, deniz oynak bir kadın gibi görünüyor. Büyüklü küçüklü balıkçı tekneleri denizin üzerin-

den gelen esinti ile usul usul kımıldıyor. Önüm sıra dut ağacından yapılmış bastonuna dayanarak bir ihtiyar yürüyor.

Sırtını güneşe dönmüş, ellerini de oturduğu tahta sandalyenin iki yanından sarkıtmıştı. Gözleri ise ilerdeki rıhtıma bağlı balıkçı teknesinin kıpırdanışlarına takılmış kalmıştı.

Öğle sıcağının titreşimlerinin yükseldiği caddenin yan tarafındaki bir tentenin altına sığınmış birkaç kişinin kesik konuşmaları duyuluyor.

Fırtınalı kişiliğinin simgesi olan geniş alnındaki çizgilerin sayısı artmış, siyah gözlerindeki pırıltılar ise, sisli bir gecenin boşluğundaki yıldızlar gibi buğulanmıştı. İnanılmaz bir dinamizmin kaynağı olan narin gövdesi, suskun bir dinginlikle oturduğu sandalyede hareketsiz duruyor.

Bir sandalye çekerek yanına oturdum. Ne dönüp baktı ne de bir başka hareket yaptı. Gözlerini ilerdeki deniz üzerinde kımıldayan balıkçı teknelerinden ayırmadan konuştu:

— "İyi görünüyorsun."

Beni farketmediğini sanıyordum. Sırtımda güneşin sıcaklığını hissetmeye başladım. Dönüp yüzüne baktım. Yüzü oturduğu sandalyenin cansız bir parçası gibi geldi bana. "Çok sıcak" dedim. "Nedense ben hep üşüyorum" cevabını verdi. Sesi çok değişmişti. O öfke ve heyecan dolu sesinin yerini, uzaklardan geliyormuşçasına hissini veren tekdüze bir yabancı ses almıştı.

Yüzünü çok yavaş bir hareketle bana çevirdi. Gözleri omzumun üzerinden çok uzaklara bakıyordu. "Sence hâlâ anlamı kalan bir şeyler

var mı?" dedi. Sonra benim cevap vermemi beklemeden devam etti:

— "Gerçekte bizler için kararları hep başkaları verdi. Bizler sadece onların verdiği kararların bir oyuncusu olduk.

Bütün inançlarımızı, sevgilerimizi ve yazgımızı başkaları belirledi.

Kötü oyuncuları sahneden uzaklaştırdılar, iyi oyuncuların ise sahnede kalmasına izin verdiler.

Denize atılan bir taşın giderek büyüyen, sonra da yok olan halkalarına benziyorduk. Büyüdüğümüzü sanırken yok oluyorduk. Tutunduğumuz şeylerin ne olduğunu bilmiyorduk. Sonra onları elimizden tek tek çekip aldılar.

Onurumuzu kurtarmak için birbirimize tutunmaya çalıştık. Kimimiz acı yanılgının gerçeğine boyun eğerken, kimimiz de erdemli bir sonun yalın gerçeğini tercih etti.

Bizler de biçilmiş bir ekin tarlalarındaki kökler gibi sökülüp atılmayı, ya da yakılmayı beklemeye başladık.

Bizi sırtımızdaki bu kutsal yükle tarlalardan, bahçelerden ve kentlerden yürüttüler. Herkes birbirine, bizi göstererek fısıldaştı. Hiç kimse bizim yüzümüze bakıp gerçeği bizden sorup öğrenmek istemedi. Köylüler, kentliler ve diğerleri bizi hiç yargılamadan mahkûm etmişlerdi. Ama gerçek de böyleydi zaten. Bizim başka seçeneğimiz yoktu. Bir başka türlüsü sadece sırtımızdaki kutsal yükle yer değiştirmemiz demekti. Bu da bizim gerçeğimizi ya da yazgımızı zaten değiştirmezdi ki.

Birbirlerine bizi göstererek fısıldaşanlar, biz-

leri kendi başarısızlıklarının bir simgesi olarak gördüler. Bizlerin gerçekte onların günahlarını sırtımızda taşıdığımızı bilmediler, ya da bilmek istemediler.

Bizleri geçmişteki ve gelecekteki kötülüklerin yeryüzündeki temsilcileri olarak gösterdiler. Sonra elleri ile bizi gösterip şöyle haykırdılar:

'Bakın, bunlar yeryüzündeki tüm kötülüklerin kaynağıdırlar. Bunlar Asyalı Timur gibi, göklerdeki tanrıları kılıçtan geçirip gökyüzüne kara bayraklar dikmeye kalktılar. Ailelerini reddettiler. Tanrıların insanlar gibi ölümlü olduğunu, hatta daha da ileri gidip, tanrıların insanlarla birlikte doğup ve onlarla birlikte öldüklerini bile söyleyediler. Sizleri cennetin de cehennemin de yeryüzünde olduğunu söyleyip kandırmaya kalktılar. Bu gördüğünüzün sırtında taşıdığı, öldürdüğü öz kardeşidir. Bu yüzden iyi bakın, bu yeryüzünün kötülük temsilcilerine.

Dizlerinin büküldüğüne ve yüzlerindeki acıya inanmayın. Bu kez onları böyle cezalandırıyoruz ki, acıları kıyamete kadar sürsün. Arkalarından bıraktıkları izden kimse yürümeğe cesaret edemesin.'

İnsanlar yol boyuna dizilmişti. Biz sırtımızdaki ölü ile yürümeğe çalışırken, ağaçların dallarını kırıyor, çiçekleri köklerinden söküp önümüze atarak bizim daha çok acı çekmemiz için uğraşıyorlardı. Biz önümüze atılan çiçeklere basmamak için kıvrandıkça bize gülüyorlardı.

Kendimize soruyorduk. Neden bize kimse yardım etmiyor? Neden gökyüzünün tanrıları bize yıldırımlarını yağdırıp, bu acılara son verdirmiyor?

Neden bu denizler açılıp bizi acılarımızla derinliklerinde saklamak istemiyor?

Neden okyanusları altüst edip, toprakları derin uçurumlar gibi ayıran depremler bizi yutup yok etmiyor?

Neden bu insanlar, bizim de onlar gibi biri olduğumuzu düşünmüyorlar?

Neden bizlerin de herkes gibi bir ailemizin olduğunu, onlar gibi üzüldüğümüzü, bir sevgilimizin olduğunu ve herkes gibi acı çektiğimizi düşünmüyorlar?

Neden bu çiçekleri, köklerinden söküp çiğnememiz için önümüze atıyorlar?

Bu sorunun cevabı aslında çok açık. Çünkü onlar, kendi yanılgılarını, kendi kötülüklerini, bizlerin sırtında görmekle günahlarından arındıklarını sanıyorlar. Bizler, omuzladığımız günahlarla onların önünden geçerken, onlar da ruhlarındaki günah ateşinin bizi nasıl yaktığını seyrederek huzura kavuşuyorlar. Bizler de yüzyıllar öncesi yakılan bu kötülük ateşinin alevlerinde kavrularak, onların bize yüklediği kendi günahlarını ödüyoruz.

Ey kutsal rüzgâr, en güçlü nefesinle bu ateşi körükle, alevleri büyüt.

Büyüt ki, bizler bir an önce yanıp yok olalım ve bu acılardan bir an önce kurtulalım.

Ey kutsal rüzgâr, sıcak yaz günlerini serinleten, buğday tanelerini toprağın üzerine düşüren, tohumları ve kırların kokularını, denizlerin, bozkırların, dağların havasını bizlere getir. Bu yardımı bizden esirgeme. Esirgeme ki bir an önce alev dilimlerinde kül olup acılarımızdan arınalım.

Bizler için yeryüzünde vaat edilmiş toprakların bulunmadığını biliyorduk. Geçmişten geleceğe uzanan bu yoldan, bizden önce yürüyenlerin bıraktığı kanlı izlere rağmen, yaslı ve üzüntülü değildik. Bizim için hiç kimsenin yas tutmasını ve üzülmesini istemiyoruz.

Gecenin karanlığı nasıl örterse bütün her şeyi, bizi de öyle örtsün acılarımızla birlikte.

Sadece rüzgârın fısıltısı dolaşsın, kulaklarında bizim sesimizle.

Sadece buğday başakları eğilsin önümüzde ve minik serçeler götürsün sessiz çığlıklarımızı uzaklara.

Yağmurlar silsin tozlu yollarda bıraktığımız izleri.

Bir nehir sürüklesin bizden artakalanları, götürsün bıraksın açık denizlere.

Bir güneş doğsun ertesi gün, bozkırların, dağların ve denizlerin üzerine, sanki hiçbir şey olmamışçasına.

Yine caddelerde insanlar yürüsün. Çocuklar yine gülsün ve yine kapılar kapansın yüzlerine insanların.

Balıkçılar denizlere açılsın.

Sevgililerin yürekleri yine delicesine çarpsın.

Yine eskisi gibi söz etsin birisi boyun eğmekten, ya da eğmemekten.

Gölgesi vurmuş tozlu yolun üzerine, haça gerilmiş, Spartaküs'ün ve iniltisi duyulsun rüzgârın salladığı çan çiçeklerinde ve duvar diplerinde.

Birbiri ardından can verirken güzellikler ve sevgiler, başlara takılıyor defne yapraklı zafer taçları.

Kazananların başlarını döndürüyor yenilenlerin ölümcül çığlıkları.

Mezarlarından çıkarıyorlar, ölüleri, tekrar öldürmek için.

Uyumsuzluğun ve başkaldırının tek cezası ölüm.

Geleceğin anıtlarını dikiyorlar, insan ölülerinin üzerine.

Ve korkunun hizmetkârı olmuş insanlar, yardım ediyor, denizin kan rengine boyanmasına.

Ateşten bir nehire dönüştü, damarlarımızda dolaşan kan.

Ciğerlerimize çektiğimiz alev dilimleri gibi, soluduğumuz hava.

Toprak diye bastığımız ateş korları üzerinde yürüyoruz.

Gözbebeklerimizde Zerdüş'ün ateş kuşları uçuyor. Bizi akkor halindeki demir merdivenlerden yerin yedi katına indiriyorlar.

Ruhumuzu yok etmek için, ateşlerle yakıyorlar bedenlerimizi."

Biraz önümüzdeki iskeleye bağlı balıkçı teknelerinin kıpırdanışları yavaşladı. Önce denizin mavi rengi, daha sonra da bulutsuz beyaz gökyüzünün rengi sarıya dönüşmeye başladı.

Denizin üzerindeki ürpertiler ve rüzgârın esintisi durdu. Etrafı giderek artan bir sessizlikle nefes almayı zorlaştıran boğucu bir sıcak dalgası doldurdu. Çevredeki sesler yavaş yavaş uzaklaşmaya başladı. Balıkçı teknesindeki adamın, denize su almak için attığı tahta kovası denize de-

ğince bir kayaya çarpmış gibi parçalandı. Balıkçı korkulu ve şaşkın gözlerle taşlaşmış denize bakakaldı. Teknenin uzun direği üzerinde tünemiş bir balıkçıl kuşu, kanatlarını açarak kendini sarı renge bürünmüş havaya bıraktı, ama tıpkı doldurulmuş bir kuş gibi havada öylece asılı kaldı.

Katılaşmış denizin üzerinden sahile ve bizim bulunduğumuz yere doğru gizli bir gücün sürüklediği sarı bulutlar geliyordu. Etrafta bulunan her şey bu sarı sis bulutunun içinde yok olmaya başladı. Sarı sis eski efsanelerdeki bir canavar gibi önüne gelen her şeyi yutuyordu. İnsanlar sarı birer hayalet haline dönüşüyor sonra da kayboluyordu.

Nefes almakta güçlük çekiyordum. Güçlükle ayağa kalktım. Bu her şeyi sarıp yok eden sarı sisten kaçıp kurtulmak istiyordum.

Sis ayaklarıma bir sarmaşık gibi dolanıp dizlerime doğru yükselmeye başladı. Omuzlarından tutup onu da kaldırmak istedim.

"Beni bırak" dedi. Sesi çok uzaklardan geliyordu sanki.

Sonra sis onu da yavaş yavaş sarmaya başladı. Hiç kımıldamadan olduğu yerde öylece oturuyordu. Bedeni sarı sis içinde şeffaflaşmaya başlarken, kara gözlerini ilk kez gözlerime dikerek konuştu.

"Biliyorum, duyduğum bu sonsuz kin benim gerçekleri görmemi engelliyor. Bizler yenilmiş, çarmıha gerilmiş ve yok edilmiş bir kuşağın artakalan külleriyiz. Rüzgârın önü sıra savrulup gidiyoruz, sessizce, bozkırların, denizlerin, dağların üzerine."

Son sözlerini büyük bir güçlükle duyabildim. Yüzü önce beyazlaştı sonra da sarı sisler arasında yavaş yavaş kayboldu. Sarı sis bulutu onu da eritip yutmuştu.

Ayaklarıma dolanan sis bilinmeyen bir güçle sanki hareket etmemi engelliyordu. Kulaklarımda ise dipsiz bir uçurumun derinliklerinden gelen onun son sözleri yankılanıyordu. Onca sessizlikte bana sesini duyurabilmesi, benim bu kâbusun içinden uyanmamı sağladı.

Nefesimi tutmuştum. Sarı sis, ağzımdan burnumdan içime dolmaya çalışıyor, gözlerimi yakıyor, ayaklarıma ve belime dolanıp görünmeyen elleri ile beni durdurmaya çalışıyordu. Biliyordum. Bir kez bile olsun nefes alınam veya düşmem benim de sonum olacaktı. Beni de önce sarıp sonra diğerleri gibi yutacaktı.

Adalelerimde sancılı kramplar cam kırıkları gibi yaralar açıyor, ciğerlerimde tuttuğum hava beni zehirliyor, ağır bir mide bulantısı ile baş dönmesi beni halsiz bırakıyordu. Ancak her adımda sisin o korku veren sarılığı biraz daha azalıyordu. Krampların neden olduğu cam kesikleri gibi yaralar kanıyor, gövdemin bu ölümcül koşuya yenik düşmemek için son direnmesini harcadığını hissediyordum.

Birden gümüşi bir parlaklık gözlerimi kamaştırdı. Bir alev dilimi vücudumu sardı. Bıraktığım solukla birlikte her şey değişmeye başladı.

Kendimi serin bir esintinin kollarında buldum. Başımın üzerinden bir kırlangıç sürüsü sevinçli çığlıklarla güneşe doğru uçtu.

Aşağılarda kalan kent yine her zamanki gi-

biydi. Gökyüzü lekesiz bir mavilikle yeryüzünü kucaklıyor, sahilde balıkçı tekneleri denizin üzerinden gelen esinti ile hafif hafif kıpırdanıyor.

Gözlerim biraz önce o kâbusu yaşadığım o küçük meydana takıldı. Güneşin beyaz ışıklarının altında sadece boş duran iki sandalye vardı.»

Cehennemin hizmetkârları
Açmak için karanlıkların
kapılarını
Bekliyor, güneşin mor dağların
Ardında kaybolmasını

Bozkırın üzerinde koyu karanlığı bıçak yarası gibi ikiye bölen ince bir turuncu çizgi belirdi.

Güneş bozkırın dibindeki tepelerin üzerine yükselmeden, dört bin metredeki kamp yerine ulaşmayı düşünüyordum. Bu nedenle vakit geçirmeden hemen tırmanışa başladım. Dağın tırmandığım bu bölümü düzgün ve dik olmayan bir meyille yavaş yavaş yükseliyor. Gecenin nemli serinliği, yürüdüğüm patika yolu kayganlaştırmış.

Patika yol, fazla zikzaklar yapmadan, yukarılara doğru uzanıyor. Bazen de ikiye üçe ayrılıp sağa veya sola doğru dönüp, uzaklarda gözden kayboluyor. Çoban köpeklerinin havlamaları aşağılarda kalırken güneş sabahın alacakaranlık örtüsünü yavaş yavaş aralıyor, Meyil dikleştikçe tırmanma tempom yavaşlamaya başladı. İnce bir terin gövdemi sardığını hissediyor, daha derin soluklar alarak serin havayı içime çekiyordum.

Dar patika, dev bir kaya yükseltisinin çevresinden dolanarak daha yukarılarda kayboluyor. Dağın yukarılarındaki pürüzsüz mavilikteki gökyüzü, insanın başını döndürüyor.

Güneşin kızgın ışınları sırtımı ve boynumu terletiyor. Yukarılara tırmandıkça azalan oksijen, uyum gösteremeyen gövdemi saran yorgunluk, yürüyüşümü iyiden iyiye ağırlaştırdı. Gizliden başlayan bir baş ağrısı ile birlikte kulaklarımda beliren uğuldama başımı döndürüyor.

Güneş şimdi oldukça aşağılarda kalan bozkırı bir tava gibi ısıtıyor. Dağın toprak kesimi bitmiş, irili ufaklı volkanik kaya parçalarının arasından yürümeye başlamıştım. Siyah ve keskin köşeli volkanik kaya parçalarıyla toprağın üstü, kül rengi bir tozla örtülüydü.

Başımdaki ağrı her adımda biraz daha artıyor ve şiddetli bir baş dönmesi gözlerimi karartıyor. Yıllarca önce uzun bir yürüyüş sonrası geldiğimiz bir dağ köyünün esrarlı görüntüsü gözlerimin önüne geldi:

«Köyün üzerinde garip bir sessizlik vardı. Koyu gri taşlardan yapılmış küçük evlerin kapıları ve camları sımsıkı kapalıydı. Kurumuş ağaç ve çalılardan yapılmış çitlerle çevrili küçük avlular ise bomboştu.

Ne olup bittiğini anlamak için derme çatma çitlerle çevrili avluların arasında yürüyerek etrafı kolaçan etmeğe başladık. Kurutulmak için asılmış mısır hevenklerini gagalayan birkaç karga, ayak seslerimizden ürküp bağrışarak havalandı.

İlerdeki bir çitin yanında duran siyah bir köpek kanlı gözlerini bize doğru çevirerek kesik kesik havladı. Sonbaharın serinliğini taşıyan bir esinti, pencere kenarlarına konmuş teneke konserve kutuları içindeki fesleğenleri hafif hafif

sallayarak burnumuza o güzel kokuyu getiriyordu.

On evden oluşan bu küçük dağ köyünü bir baştan bir başa dolaştık, hiç kimsecikler yoktu. Bu garip terk edilmişliğin ne olduğunu anlamaya çalışırken, dağın tepesindeki gri bulutlar hızla aşağı doğru indi. İlk yağmur taneleri çitlerin ve toprak damların üzerine çıtırtılar çıkararak düşmeye başladı.

Yağmurdan korunmak için en yakınımızdaki derme çatma bir sundurmanın altına sığındık. Bütün bir köy halkının hep birlikte neden ortadan kaybolduğunu bir türlü anlayamıyordum. Bu garip sessilik ve terk edilmiş dağ köyü, bana ve yanımdakilere belli etmek istemediğim bir ürküntü veriyordu. Yağmurla birlikte içimizdeki sıkıntının da büyüdüğünü hissediyordum.

Bulunduğumuz yerin yaklaşık iki saat kadar uzağında bir başka dağ köyü vardı. Yanımdakileri buraya gönderip, bu olayla ilgili bir araştırma yapmalarını istedim. Yağmur bir türlü dinmek bilmiyordu. Onlar küçük dağ köyünün taş patika yolundan aşağıya doğru gözden kaybolurken, sundurmanın üzerine vuran yağmur tanelerinin tekdüze seslerini dinliyordum.

Hava yağmurla birlikte yavaş yavaş kararmaya başlamıştı. Eğer şimdi yola çıkarsam, ancak üç saat sonra karakola ulaşabilirdim. Buraya günübirlik gelip gideceğimizi düşünmüştüm, bu yüzden hemen yola çıkmam gerekiyordu ama benim bu köyden ayrılmamı engelleyen gizli bir güç ayaklarımı tutuyordu. Dönüş için epey geç kaldığımı bildiğim halde son kez olarak köyün birkaç evine daha girip göz atmak istedim.

Durduğum sundurmanın dibindeki tahta kapıyı yokladım. Biraz yüklenince tahta kapı hemen açıldı. Zaten buralarda pek kilit kullanılmaz, kapı tahta ya da demir bir sürgü ile kapatılırdı.

İçeri girdim. Odanın küçük cam penceresinden içeri giren gri ışıkta, yerdeki eski bir hasırla üzerine keçi postu serili bir sedir gözüktü. Odanın bir köşesinde ise bir yer sofrası duruyordu. Sofranın üzerinde sanki yemek yenirken, birden öylece bırakılmış gibi duran, kurumuş bir ekmek somunu ve öylece kalakalmış birkaç ayran tası vardı. Bu küçük evin sahiplerini yemeklerini bile yarım bıraktırıp buralardan uzaklaştıran korkunun izleri gibi duruyordu bu yer sofrası.

Tekrar sundurmanın altına çıktım. Dışarda alacakaranlık hızla geceye dönüşüyor. Bu yağmurun altında onca yolu geri dönmek için yürümenin pek de hoş olmayacağını düşündüm. Yağmurun getirdiği ıslak serinliği içime çekerek, çamurlu su birikintileri arasından yürümeğe başladım. Köyün taşlı patika yolunun bittiği yere geldiğimde içimden arkama bakmak için dayanılmaz bir istek duydum. Daha bu istek aklımdan geçerken başımı köye doğru döndürmüştüm bile.

İşte o sırada köyün en ucundaki iki göz evin penceresinde titrek bir ışık gördüm. Bir ateşböceği gibi büyüyen sonra da küçülen bir ışıktı bu. Geldiğim yoldan koşarak geriye döndüm. Alacakaranlık nedeniyle önümdeki su birikintilerini göremediğim için koşarken çamurlu sular üstüme sıçrıyor, derme çatma çitlerin dikenleri bacaklarımı sıyırıyordu.

Titrek bir ışığın aydınlattığı küçük pencerenin önüne geldiğimde nefesimin kesildiğini hissettim. Kapı aralık duruyor, gecenin serin esintisi ile ileri geri sallanıyordu. Birden dayanılmaz bir çağrının işareti ile küçük kapıdan içeri girdim.

Odanın içinde insanın midesini bulandıran ağır bir gülyağı kokusu vardı. İsli gaz lambasının titrek alevlerinin garip gölgeleri kirli beyaz badanalı duvarlarda oynaşıyordu. Yerdeki kalın meşe ağacından yapılmış döşeme üzerinde insanı hayrete düşürecek kadar uzun boylu bir adam yatıyordu. Hiç kımıltısız ve soluksuz.

Açık bıraktığım kapıdan içeri, yağmurun ıslak serinliği ile dolu bir hava kütlesi girdi. Küçük odanın içindeki ağır gülyağı kokusu, bu serin hava ile altüst oldu.

İlk önce kocaman ve simsiyah bir çift göz gördüm. Küçük odaya açılan bir başka kapının yanında öylece ayakta duruyordu. Alnının üzerine dökülmüş siyah saçları kısacık kesilmişti. Zayıf gövdesinin üzerindeki ince entarisinin açık yakasından esmer teni gözüküyordu. Kocaman kara gözlerinde ne bir korkunun ne de bir başka duygunun işareti vardı.

Döşemenin üzerinde upuzun yatan adamın avurtları çökmüş yüzünde böcekler dolaşıyor. İnsanı hayrete düşürecek kadar uzun boylu olan bu adamı örtmek için odanın içinde bir şeyler aradım. Odada hemen hiçbir şey yoktu. Yer yer parçalanmış bir hasır parçasına adamın üzerine örttüm. Bütün bunları yaparken küçük kız kocaman siyah gözlerini bana dikmiş hiç kıpırdama-

dan öylece bakıyordu. Ağır gülyağı kokusu açık kapıdan dışarı sütunlar halinde çıkarken içeri dolan serin hava, gaz lambasının alevlerini canlandırdı.

Küçük kız bir sağır ve dilsiz gibi davranıyordu. Sorularının hiçbirine cevap vermediği gibi onu ilk gördüğüm yerinden hiç kımıldamıyordu. Yanında durduğu kapıdan içeri girdim. Burası öteki odadan çok daha küçük bir yerdi. Odada sadece yere yayılmış bir hasırla küçük bir yastık vardı. Yerde yatan adam ve bu çıplak oda ile isli lambanın titrek alevlerinin duvardaki efsunlu gölgeleri, içimi sıkıyor ve kötü bir olayın işaretiymiş gibi görünüyordu.

Küçük kızı kolundan tutup dışarı çıkardım. Hiçbir itirazda bulunmaması beni şaşırttı. Benimle gelmek istemeyeceğini sanıyordum. Sonra içeri girip o isli gaz lambasını söndürdüm. Birden her şey karanlığa gömüldü.

Dışarda yağmur dinmiş, dağın aşağısındaki büyük düzlüğün sonundaki tepelerin üzerinde ayın gümüşi beyaz parıltıları, hızla sürüklenen siyah bulutların arasında, bir görünüp bir kayboluyor.

Küçük eli avucumun içinde buz gibiydi. Adımlarını bana uydurabilmesi için yavaş yürümeğe çalışıyordum. Köyün küçük taş yolunu geride bırakıp dar patika boyunca aşağı inmeye başladık.

Ayın gümüşi parlaklığında dağların o ürkütücü siluetleri insanın içine garip bir korku salıyor. Rüzgârın sürüklediği koyu lacivert bulut-

lar bu gümüşi renkli ayı örtünce bu korku daha da büyüyor.

Köyde kalamayacağımı biliyordum. Küçük kızı ise orada bırakıp dönemezdim. Bu terk edilmiş dağ köyündeki garip ölü, neden herkesi korkutmuştu? Bir yandan bunları düşünürken, yanımda yürüyen bu küçük kız beni endişelendirmeye başlamıştı. O ise küçük ve çabuk adımlarla sessizce yanım sıra yürüyor, kocaman kara gözleri ile aşağıdaki düzlüğün üzerindeki tepelerde bir görünüp bir kaybolan ayın gümüşi parıltılarını gözlüyordu.

Bulunduğumuz yerden aşağıdaki düzlük, ayın kaygan ve parlak ışıklarının aydınlattığı büyük bir göle benziyor. Bazen de, kara bulutların gölgelediği zamanlarda, derin bir çukuru andırıyor.

Gecenin içinden bir ölüm habercisi gibi gelen vahşi bir uluma birden bütün endişelerimi yıkarak doludizgin bir korku yüreğimi sardı. Aşağıdaki düzlük şimdi bana bir ölüm kapanı gibi geliyordu. Bir an tekrar geriye dönmeyi düşündüm. O terk edilmiş esrarlı dağ köyü, duvarlarında efsunlu gölgelerin oynaştığı o garip ev ve yüzünde böcekler dolaşan adam, geriye dönmemi engelliyordu.

Adımlarımı biraz hızlandırdım. Küçük kız şimdi yarı koşarak bana ayak uydurmaya çalışıyordu. O vahşi ulumanın gizli bir işaret olduğunu biliyordum. Yeryüzünün kurulmasından bu yana süren kıyametin bir işaretiydi. Aşağıdaki düzlükten gelen bu vahşi işarete hemen arkamızda kalan karanlığın içinde, bir çakalın tiz haykırışı ce-

vap verdi. Geriye dönüş yolumuz da kesilmişti artık. Tek çaremiz aşağıda ayın gümüşi parıltıları ile göle benzeyen büyük düzlüğü geçmekti.

Düzlüğe ulaşan patikanın sonuna geldiğimizde vahşi bir sevinçle uluyan bir ölüm korosunun sesleri iliklerimi dondurdu.

Ayın gizemli parıltıları altında siyah hayaletlerin ateşten gözleri ile bizi izlediklerini görüyordum. Korkunun buz gibi eli damarlarımdan yüreğime doğru uzandı. Küçük kız soluk soluğaydı. Zayıf göğsü hızla inip kalkıyor, kocaman siyah gözleri ile gümüşi parıltılar içinde gecenin karanlığına sığınmış hayaletlerin ateşten gözlerine bakıyordu.

Belimdeki silahı çıkarıp elime aldım. Küçük kızın, avcumda tuttuğum soğuk elini daha da sıkıp onu iyice yanıma çektim. Dağ köyüne çıkan patika bitmişti. Şimdi önümde ateş gözlü hayaletlerin dolaştığı kocaman bir düzlük vardı. Ayın gümüşi parlaklığında, kaybolan ama siyah bulutların ayı örttüğünde etrafımızda beliren ateş gözlü hayaletlerin dolaştığı düzlükte yürümeğe başladık.

Küçük kızın sakinliği ve korkusuzluğu beni şaşırtıyordu. Bizi hangi yazgının böyle bir araya getirdiğini o da benim gibi bilmiyordu. Toprak ıslak ve kaygandı. Ayı her örten bulut, bana bir kâbusun başlangıcı gibi geliyor ve yaklaşan saldırının yönünü kestirmeye çalışıyordum.

Karanlığın efendileri için bu karanlık gecenin içinde, biz iki kurbandık sadece. Önce bizle eğlenecekler sonra da vahşi bir törenle yok ettikten sonra, zaferlerini kutlamak için uzun uzun

haykıracaklardı. Birilerinin yaşaması için neden hep birilerinin ölmesi gerekiyordu?

Birden bir alev dilimi gibi sırtıma uzanan bir soluğun sıcaklığı ile arkama döndüm. Yanı başımda sıkı sıkıya tuttuğum küçük kızın hemen arkasında bir çift ateşten göz ve vahşi bir sırıtışla açılmış kırmızı bir ağız gördüm. Değişmeyen yasa gereği saldırı yine en zayıf olana yapılıyordu. Elimde tuttuğum Kolt tabancanın çelik mavisi namlusundan bir alev demeti fışkırdı. Arkasından kesik bir uluma ile silahın kulakları sağır edici titreşimler yapan sesi, bütün düzlükte yankılandı. Çakalın biraz önce meydan okuyan uluması şimdi ölümcül bir can çekişmenin o yürek paralayıcı iniltilerine dönüşmüştü. Biraz sonra da o korkunç tören vahşi ulumalarla can çekişen çakalın iniltilerine son verdi.

Sesler geride kalırken biraz sonra bitecek olan kanlı ziyafet sofrasından aç kalkanların, yine bizim peşimize düşeceklerini biliyordum. O yüzden biraz daha hızlı yürümeğe başladım.

Küçük kız birden elini silkeleyerek avucumdan çekti. Sonra birkaç adım attıktan sonra dizlerinin üzerine toprağa çöktü. Zayıf gövdesi bu hızlı koşuya dayanamamıştı. Küçücük ellerini dizlerinin üzerine dayamış başını da ellerinin üzerine eğmişti.

Arkamda karanlığın içinden hayaletlerin soluklarını ve ayak seslerini duyuyordum. Eğilip onu yerden kaldırdım. Üşümüş, bütün gövdesi buz gibi olmuştu. Kırlardaki çan çiçekleri gibi titriyordu.

Koskocaman bir lacivert bulut kümesi ayı

kapattı ve gecenin amansız karanlığı bir anda her şeyi yuttu. Onu kucaklayıp sırtıma aldım. Ne kadar da zayıftı. Bana küçük bir serçe gibi geldi. Keşke hiç yürütmeyip, hep sırtımda taşısaydım diye aklımdan geçti. İncecik kolları ile boynuma beni incitmekten korkar gibi tutundu. Ilık soluğunu yüzümün yanında, yanağımda hissediyordum.

Ayı örten bulutlar karanlığın efendilerine cesaret ve saldırı gücü aşılıyordu. Biraz sonra ziyafetten aç kalkmış kanlı ağızları ile bize yetişeceklerdi. Silahı tutan elim ter içindeydi. Yaşamımızın sonunu belirleyecek bu yolu sırtımdaki bu küçük kızla geçecektim. O benim için kutsal bir varlıktı artık.

Bu defa yan taraftan keskin bir haykırışla ateşten bir çift gözün üzerime atladığını gördüm. Kalın ve uzun konçlu botumun üzerinden kızgın iki çivinin etime gömüldüğünü hissettim. Ayağımı kımıldatamıyordum. Bütün gövdemden buz gibi bir ter fışkırdı. Düşersem bir daha hiçbir zaman kalkamayacağımı biliyordum. Silahı ayaklarımın dibindeki hayalete doğru çevirip tetiği bir kez daha çektim. Kulaklarım uğulduyor, kalbim yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Ayağıma saplanan kızgın çivilerin çıktığını duydum. Yürümek için adımımı ileri doğru attığımda, göğsüme doğru yükselen bir sıcaklıkla birlikte bir çift ateşten gözle karşılaştım. Tetiği üst üste iki kez daha çektim. Namludan art arda uzanan alev dilimlerinin ışığında ,yüzüme doğru atlayan hayaletin karanlıklara doğru savrulduğunu gördüm.

Şimdi koşmaya başlamıştım. Gövdemden kafama doğru yükselen paniği önlemek için derin nefesler alıp, sakinleşmeye çalışıyordum. Arkamda kalan hayaletler yine o vahşi haykırışlarla yaralananları parçalamaya başlamışlardı bile. Ayağımdan yukarıya doğru yükselen ince bir acıyı duyana kadar koştum. İçimde daha önce küçük kızın yaptığı gibi, kendimi toprağın serinliğine bırakıp dinlenmek için dayanılmaz bir isteğin giderek büyüdüğünü duyuyordum.

Gecenin ayazına rağmen her yanım ter içindeydi. Derin soluklar alarak yeniden yürümeğe başladım. O sırada botumun içinde kaygan bir sıcaklık hissettim. Ayağım kanıyordu. Ve ben arkamda gecenin efendilerine beni çabuk bulmaları için kendi kanımdan bir iz bırakarak yürüyordum.

Zayıf ve küçük bir elin yüzümde dolaştığını hissettim. Küçük kız saçlarımdan şakaklarıma ve alnıma süzülen terleri eli ile siliyordu. Birlikte yaptığımız bu yolculuğun yazgısını benimle paylaşmak istediğini anlatmak istiyor gibi geldi, bu küçük elin yüzümde dolaşması. Zayıf gövdesi artık titremiyordu.

Karanlık yüzünden, düzlüğü boydan boya geçen ince yolda adeta el yordamı ile yürümeğe çalışıyordum. Bu yüzden hızlı yürüyemiyor, bir yandan da yolumu kaybetme endişesi ile yüreğim sıkışıyordu.

Biraz sonra arkamda bıraktığım kanlı izin üzerinde yürüyen o sinsi ayak sesleri ile o vahşi ulumaları tekrar duydum. Bu kez eğlenceden vazgeçmişlerdi. Çünkü iç güdüleri kurbanlarını elle-

rinden kaçırmasına neden olabilecek bu oyuna son vermeleri için onları uyarmıştı. Bıraktığım kanlı izin ardısıra giderek büyüyen bir sürü halinde, birbirlerini yüreklendiren vahşi haykırışlarla geliyorlardı.

Ölüm her şeyin sonu. Güzelliklerin, sevgilerin ve acıların. Bu küçük kız için henüz yaşanmamış güzellikler ve sevgiler var. O sadece acıları yaşamış. Neden kutsal güçler bize yardım etmiyor? Hiç olmazsa onun yaşaması için bir fırsat vermeli tanrılar.

Biliyorum bu defa bütün bir sürü saldıracaktı. Ayağımdaki acıyı ve yorgunluğumu duymuyordum artık. Bu benim ve onların son şansıydı. Ya beni devirip yok etmeyi başaracaklar ya da tekrar karanlıkların içine çekilip daha zayıf bir kurbanı arayıp bulacaklardı.

Geriye dönüp, yüzümü onların geleceği karanlığa doğru çevirdim. Bir elimle küçük kızın elini tuttum, sımsıcaktı. O da elimi tuttu. Gözlerimle karanlığı tarıyor, ateş gözlü hayaletlerin ortaya çıkmasını bekliyordum.

Dağların üzerinden gelen serin bir kuzey rüzgârının esintisi terli sırtımı okşadı. Lacivert renkli bulutlar rüzgârın bu gizemli esintisi ile ayın önünden çekildi. Ayın gümüşi parlaklığı birden bütün düzlüğü sihirli bir ışıkla aydınlattı.

Karanlığın efendileri, hemen biraz uzağımda birden durdular. Şaşkın ve kararsız bize bakıyorlardı. Hepsi bir aradaydı ve saldırıyı başlatacak cesareti vermesi için gökyüzündeki kara bulutlardan yardım bekliyorlardı. İşte o anda son şansımı kullanmaya karar verdim. Silahı boşal-

tana kadar tetiğe bastım. Alev dilimleri onlara kadar uzanıyor, sonra ikisi üçü oraya buraya savruluyordu. Acı ulumalar düzlüğün derin karanlıklarında kaybolurken, sürü büyük bir panik içinde dağıldı.

Geriye dönüp olanca gücümle koşmaya başladığımda, düzlüğün sonunda birkaç el fenerinin zayıf ışığını gördüm. Sürünün yeniden toparlanmasından önce bu ışıklara ulaşmam gerekiyordu. Ayağımdan yükselen acı ve her adım atışımda botun içine dolan kaygan kana aldırmıyordum. Sürüden kopan birkaç çakalın ayın gümüşi aydınlığında arkamdan kararsız ve isteksiz uluması geride kalırken, silah sesleri üzerine beni aramaya çıkanlarla karşı karşıya geldik.

Toprağın üzerine düşercesine çöktüm. Yüzümü kuzey rüzgârına doğru dönüp ayı örten bulutları kovaladığı için, ona, o kutsal rüzgâra içimden gizlice teşekkür ettim.

Küçük kızı kucağıma aldım. Kocaman gözleri ile gözlerimin içine baktı. O kapkara gözlerinde ayın gizemli parlaklığı vardı. İncecik zayıf kolları ile boynuma sarıldı. Sıcak nefesini yüzümde hissettim. Minik bir serçe kadar hafifti. Sonra kulağıma sihirli bir sözcük fısıldadı. Bu, herkesin bildiği ama şimdiye kadar hiç kimse de bu denli içtenlikle söylediğini duymadığım bir sözcüktü.»

Durgun suların üzeri ürperirken
İlk yağmur taneleri ile birlikte,
Başlıyordu yüzyıl sürecek,
Bir gecenin o bilinen sessizliği.

Sırt çantasını güçlükle çıkarıp yere bıraktım. Sırtımı zirvenin biraz ilerde başlayan dik eğrisine döndüm. Güneş bozkırın dibindeki tepelerin üzerine daha yeni ulaşmıştı.

Baş dönmesi ve kulaklarımdaki uğultu devam ediyor, gözlerimin önünde ise garip şekillere bürünmüş hayaletler sessizce dans ediyordu. Dağların üzerinden gelen buz gibi bir esinti volkanik külleri havalara savurup, bakır renkli bozkırın üzerine bırakıyor. Hızlı tırmanış temposunun getirdiği yorgunluğu oturunca daha da fazla hissediyor, her yanımı saran ince bir kesiklik nefes almamı zorlaştırıyordu. Vücudumun bu yüksekliğe uyum sağlamak için olağanüstü bir gayret göstermesi beni daha da yoruyor.

Tepelerin üzerine çıkan güneşin dikey ışınlarından korunmak için, gözlerimi kapadım. Güneşin parlak ışıkları altındaki o uçsuz bucaksız bozkır, sisli bir mavilikler içinde bir göle dönüştü.

«Dağların üzerinden aşağı inen sis, yorgun bir düş gibi gölün üzerine yayıldı. Güneş, şimdi bulutların arasında suskun bir gülümseyişle duruyor.

Gölün üzerinde küçük dalgacıklar bitmeyen bir gayretle kıyıya doğru koşarken, kumsalın üstünde yüzlerce martı çığlık çığlığa dönüp duruyor. Bir kırlangıç sürüsü, sazların üzerine değercesine uçtu. Gölün kıyısında alabildiğince boy atmış sazlar, bir genç kızın yüreği gibi titriyor.

Rüzgâr, güneşin kızıl rengi ile boyanmış bir kadın saçı gibi uçuşarak sislerin arasında dolaşıyor. Düşlerin o bulunmaz güzel tadı, gölün üzerinde güzel bir kadının alımlılığı ile geziniyor. Duygulu bir suskunluk, sessiz bir rüzgârın salladığı sazların ucunda adeta uyuyor.

Gölün batısında terk edilmiş eski bir kentin kalıntıları var. Yeşil başlı bir kertenkele küçük gözleri ile bakıyor yıkılmış bir duvarın üzerinden. Sis sıcak bir kadın soluğu gibi dolaşıyor, harabelerin üzerinde. Boş sokaklarda ise sessiz hayaletlerin ayak sesleri duyuluyor.

Güneşin can çekişen son ışıklarının gizemli renklere boyadığı gökyüzünün altında, terk edilmiş eski bir taş binanın, kalın duvarlarında garip ve suskun gölgeler oluşturuyor. Daha çok sessiz çığlıklarla dolu bir hapishaneye benziyor bu eski ve terk edilmiş bina. Kimbilir burası gerçekten bir hapisaneydi belki.

Her yer kaygan bir nemle örtülü. Hatta hava bile. Her soluk alışım hava ile birlikte dayanılmaz bir mide bulantısı başımı döndürüyor.

Hücrenin bir el kadar mazgalının açık olduğunda sadece dar koridoru aydınlatan soluk bir ışığın kıpırtısız tekdüzeliği insanın boğazını sıkan bir el gibi.

Sessizliğin kutsallığının, sessizliğin güzelliğinin nasıl da farkına varamıyoruz, bunu şimdi anlıyorum.

Bir anlık bir görüntü. Kısa siyah saçları, küçük burnu, solgun yüzü ile küçük bir kızı andıran bakışları ile gelip geçti, bir el kadar küçük mazgalın önünden. Sonra bitişikteki hücrenin açılan kapısının sesi, o havaya asılmış gibi duran sessizliği bozdu.

Gecenin ve gündüzün olmadığı tek bir zaman vardı benim için. Ve ben kendimi kapkaranlık bir mağarada tavana ayaklarından asılmış bir yarasa gibi hissediyordum. Koridorda hiç kesintisiz yanan o soluk ışık benim dışarıya hiçbir zaman çıkamayacağımı gösteren bir giyotin gibi geliyordu bana. Kırmızı ateş böcekleri uçuşuyordu gözlerimin önünde. Gecenin nemli serinliğini duyuyordum. Sanki bir deniz kenarındaymış gibi. Rüzgârla birlikte sazların o buruk kokusu doluyordu içime. Ama bir eksiklik vardı. Denizin üstünü ürperten ve sazları öne doğru yatıran o gizemli rüzgârın sesini duyamıyordum.

Önceleri çok uzaklardan sonra da hemen yanı başımda bir serçenin kiremitler üzerindeki o hafif ve belli belirsiz yürüyüşünün çıkardığı sesi duydum. Bir çift küçük ayağın aceleci adımlarının titreşimleri koridoru aşıp demir kapının altından, küçük hücrenin içine, çarpıntılı bir yüreğin o acılı vuruşu ile doluyor.

Onu ikinci kez gördüğümde kısa ve simsiyah olan saçları soluk beyaz yüzünün etrafına yapışmıştı. İnce dudakları bembeyazdı. Ama gözleri

Evet gözleri, Machbet'in "Hayatı uzun ve işkenceli bir hastalık sayan" sözleri gibiydi.

Bulutlar geliyor çok uzaklardan, yorgun ve bıkkın. Ve bitmeyen bir serüvenin öyküleri ile dolu. Bir tarlafaresi uykulu gözlerle etrafını dikkatle inceliyor. Çok uzaklarda ise bir kadın parlak bir güneşin sarı ışıkları altında ipek yığını gibi duran saçlarını çözdü. İpek yığını saçlar, bir sis gibi dağılıp her yanı sardı. Yıkılmış kemerin kalıntıları arasından düşlerin iki hayaleti kol kola geçti. Bir örümcek, kuşkulu gözlerle baktı etrafına, bir martı gümüş bir çizgi bırakarak ardında süzüldü gölün üzerine, küçük bir balık suların sarhoş edici derinliklerine doğru kayıp gitti.

En güzeli sen değil misin
Yalnızlığım?
Yaşıyorsam düşlerimle
koyun koyuna,
Sen değil misin, bunun böyle
Olmasını isteyen.

Bir sığırcık sürüsü kır çiçeklerinin üzerinden sevinç çığlıklarıyla uçtu. Kavak ağaçlarının gölgesine bir çoban köpeği yarı kapalı gözleri ile ilerde otlayan koyun sürüsüne baktı. Güneşin kutsal ışıkları ile yıkanan bir yabankazı sürüsü, gölün sazlıkları arasında gözden kayboldu. Saçları örgülü küçük bir kız, boşluklarına sancı girene kadar koştu, bir kelebeğin ardı sıra.

Çan çiçekleri yüzlerini,
Esen rüzgâra doğru dönmüştü.
Hüzünlü hüzünlü başını
Sallıyordu yaşlı bir bukalemun.

Yaşlı bir çınar ağacı vücuduna yerleşen ağrıları derin bir kaygı ile dinliyordu. Çürüyen gövdesinin sızılarını, yalnızlığıyla birlikte gözlüyor. Oysa bir zamanlar küçücük bir tarlakuşunun o belli belirsiz ağırlığını bile duyacak kadar duyarlıydı gövdesi.

Gümüş bir iplik gibi iniyordu incecik bir su, dağdan aşağı. Uzun bir yolculuk sonrası büyük bir kente varır gibi kayboluyordu gölün serin sularında bir daha geri dönmemecesine.

Günübirlik yaşıyordu küçük bir tırtıl, bir yaprağın üzerinde tam gönlünün isteğince. Bir gün, bir yıl gibi uzundu bu küçük tırtıl için.

Ilık bir rüzgâr yeni boyatmış yeşil buğday tarlalarını bir genç kızın saçlarını okşar gibi dalgalandırıyor.

Doyumsuz güzelliğin
Sırları saklıydı,
Rüzgârdan uçuşan siyah
saçlarında bir kadının

Üzüntülü bir yalnızlığın, sıkıntısı çöktü, göl kenarındaki sazların üzerine.

Kısa meşe ağaçlarının bittiği gri kayaların

üzerinde iki büklüm kıvrılmış kımıltısız yatıyordu. Ayakkabısının biri, bir kaç metre ötede yan yatmış öylece duruyordu. Avuçlarının ve kirli mintanının önü kurumuş kan lekeleri ile doluydu. Yüzünün bir yanında ise minik karıncalar telaşlı gidip gelişlerle dolaşıyor.

Boynundan omzuna çaprazlama asılı sırt çantasını kolunu kaldırıp çıkardılar. Biri, eski püskü çantanın içindekileri yere silkeledi. Önce yere birkaç parlak metal parçası düştü. Birkaç kişi ne olduklarını anlamak için yere eğilip baktı. Tozlu toprağın içinde bir çatalla bir kaşık duruyordu. Sonra sarı renkli bir top kumaş yere saçıldı. Biri ayağının ucu ile kumaşı toprağın üzerinde açınağa çalıştı. Bir an içinde güneşin çılgın ışıkları sarı ipek kumaşa bakanların gözlerini kamaştırdı. Sarı acem ipeğinin üzerinde kurumuş kanlar ve kenarları yanmış siyah delikler vardı. Çantadan son düşen, altın saçlı bir bebek oldu. Biri eğilip yerden aldı. Sapsarı saçları örgülü, tombul beyaz yüzünde, kocaman mavi gözlerinin etrafında upuzun kirpikleri olan bir bebekti. Sadece beyaz taftadan büyük bir özenle dikilmiş, kısa elbisesinin altındaki ten renkli bacaklarından biri kopmuştu.

Görevlilerden biri ayağı kopmuş bebeği eline alıp inceledikten sonra yerdeki sarı ipek yığınını üzerine atti. Altın saçlı genç kız yattığı yerden gökyüzündeki güneşe koyu mavi gözlerini hiç kırpmadan bakıyordu. Tutanağa sırt çantasından birkaç metre ipek kumaşla bir oyuncak bebeğin çıktığı yazıldı.

Çılgınca bir koşu tutturmuş ırmak alabildiğince coşkun, ve beraberinde bir sürü canlı ile birlikte. Bir meşe ağacı erguvan rengiyle bir süs gibi durmuştu, terk edilmiş kentin bir kenarında. Yıkılmış duvarların gölgelerinde hayaletler dinlenirken, yeşillenmiş suların içindeki sazlıkların arasında, bir kurbağa korosunun neşeli sesleri duyuluyor. Bir su yılanı uzun sazların arasında tembelce yüzüyor.

Bilinmez nedenlerin coşkun rüzgârı
Doldurdu küçük kırlangıcın kanatlarını
Ve süzüldü sonsuzluğun gri düşlerine,
Gölün durgun sularının üzerinden.

Güçlü bir rüzgâr, geniş bir soluk gibi gölün üzerindeki bulutları önüne katarak sürükledi. Uzun boylu kavaklar, rüzgârın güçlü soluğu önünde saygılı bir suskunlukla eğildi. Yüzyılların yorgun izlerini taşıyan Urartulardan kalma su bendinin kenarında, beyaz çiçekli erik ağacı nazlı nazlı sallandı. Kimbilir kaçıncı kez öptü, gölün küçük dalgacıkları, kumsaldaki renkli çakıl taşlarını. Siyah yeleli bir at mor renkli çan çiçekleri ve sarı renkli papatyalar arasında gönlünün dilediğince koştu. Korkuyla doldu küçücük yüreği, sarı beneklerle süslü bir kelebeğin, aklına gelince günlerinin sayılı olduğu. Ve biraz ilerde yaşlı bir kaplumbağa sayısını şaşırdığı kaçıncı baharın sevincinden habersiz mor renkli çiçeğin üzerindeki sarı kelebeğe hayranlıkla bakıyor.

Küçük nar çiçekleri serpilmişti
Gölün sığ bir koyuna.
Ve dalgacıklar nar çiçeklerinin
Güzel kokularından sarhoş
Koyun görünmeyen, derin
Bir yerinde, Urartulardan kalma,
Kırık bir toprak testi,
Yılan balığı ile koyun koyuna,
Yalnızlığın keyfini çıkarıyor.
En güzeli ise gözlerden uzak
Bir kumsalda, yaşlı bir yengeç
Dalgacıkların kumsala bıraktığı,
Bir şeytan minaresine
Kulağını dayamış, rüzgâr ve
Dalgacıkların büyülü müziğini dinliyor.

İlk yağmur damlaları, önceleri iri taneler halinde sonra da hızlanarak düştü. Tarlafareleri ıslanmamak için yuvalarına doğru koştu. Küçük serçe ve kırlangıçlar ansızın başlayan bu yağmurdan korunmanın telaşına düşerek en yakınlardaki ağaçlara sığındı. Tepelerden aşağı kayan yağmur bulutlarını, kuşkulu gözlerle izledi pencereden bakan bir genç kadın.

Pembe çiçeklerle yüklü bir nar ağacı, ilk yağmur damlaları ile birlikte içten içe ürperdi. Çan çiçekleri acele ile boyunlarını toprağa doğru eğdiler. Yağmur dağların zirvelerinden bir tütsü gibi bütün vadiye yayıldı. Yaşlı yengeç hiç telaşlanmadan yavaş adımlarla ıslak kumların üze-

rinden göle doğru yürüdü. İri yağmur taneleri, gölün yüzüne çarptıktan sonra gölün maviliğinde eriyip gidiyor.

Yağmur başladığı gibi ansızın durdu. Islak serin bir rüzgâr kavak yapraklarını hışırdatarak yağmur bulutlarını tepelere doğru sürdü. Besili bir yabankazı sürüsü ıslanan gövdelerini kurutmak için, sazlıkların üzerinde gölün kıyısına doğru uçtu. Kurbağalar olanca gürültüleri ile tekrar sazlıkların arasından ortaya çıktı. Susamurunun küçük yavruları yine birbirlerini kovalamaya başladı. Saçları örgülü kız da elindeki toprak testiyi bırakarak yeniden kır çiçeklerini toplamaya başladı.

Döşemeleri eskimiş, kirli beyaz badanalı bir odada dört kişiydik. Tahta bir masanın ön yüzünde kesik çizgilerle yazılmış bir demirbaş numarası vardı. Demir köşebentli saç kapının arkasında daktilo edilmiş talimatnamenin silik bir kopyası, kötü bir çerçeve içinde tek yazılı gerçek olarak duruyor.

Cezaevi doktoru yüzünde sevecenlikli bir ifade ile yanı başında duran görevliye "Bunların görünürde pek bir şeyi yok" dedi. Görevli gözlerini tavanda gömülü üzeri tel muhafazalı soluk ışıklı ampule çevirerek, sadece kafasını bu olumlu yargıya katıldığını belli edercesine sallamakla yetindi.

Doktor sevimli gülümsemesini sürdürerek herkese tek tek ismini ve bir şikâyeti olup olmadığını sordu. Birerli sırada ve saf düzeninde

ayakta dikiliyorduk. Benden sonraki genç, doktorun iki kez yinelemesine rağmen ismini söylemekte bocaladı. Bu kez doktor masanın yanına gelmesini söyledi. Genç arkadaş, ayaklarını güçlükle sürüyerek birkaç adım attı.

Doktor, yüzündeki sevimli ve neşeli ifadeyi bozmadan önce ismini ve arkasından bir şikâyeti olup olmadığını sordu. Küçük odada garip bir sessizlik vardı. Bir anda herkes doktorun oturduğu masanın önünde duran bu genci gizli bir dikkatle izlemeye başladı. İnce vücudu ile doktorun önünde duran genç, bu soruyu başını iki yana sallayarak cevapladı.

"Peki" dedi neşeli ve sevimli yüzlü genç doktor. Doktorun önünde dikilen genç geriye doğru bir adım attı. Önce gövdesini sonra da başını bize doğru çevirdi. Sol kulağından çok ince bir kan sızıntısı boynundan aşağı bir çizgi gibi iniyordu. Yüzü ve saçları yapış yapış, ince kollarındaki damarlar ise kalın mor çizgiler halinde derisinin üzerindeymiş gibi görünüyordu.

Gözlerini işte o an gördüm. Derin bir kuyunun o insanı ürperten karanlığının sonundaki ıslak ışıltının ürkütücü durgunluğu ile bakıyordu. Ya da bakmıyordu. Şu an gerçekten bilemiyorum, belki de o sırada bana öyle gelmişti.

Yüzyılların gizemli havasını
Duyuyordu, içi ürpererek
Büyük bir bacayı andıran
kreterin üzerinden geçerken,
Bir yaban kazı.

Gölün hemen kenarında gri gövdesiyle bir hayalet gibi göğe yükselen eski bir yanardağ duruyor. Hızla sürüklenen gri bulutların arasından süzülen güneş ışıklarından bir demet, dağın geniş kreter ağzından içeriye bir ışık sütunu halinde düşüyor.

Bu ışık demeti kreterin dibindeki üç küçük gölün soğuk ve durgun sularını aydınlatıyor. Dağın geniş ağzından içeriye doğru geniş bir kavisle inen küçük patika, ışık demetinin bu sevinçli aydınlığı içinde gümüş bir çizgi gibi gözüküyor.

Dağın yüzyıllar boyunca büyük bir kıskançlıkla içinde sakladığı bu küçük göller, soylu bir geçmişin getirdiği dokunulmazlığın büyüklüğü ile gökyüzünün sonsuzluklarını seyrediyor. Yerin dibinden göğe açılan bu büyük bacanın ürkütücü görüntüsü üzerinden geçen yabankazları ile göçmen kuşlarının yüreği korku ile doluyor. Geçmişteki gizli güçlerin bu kutsal barınağında unutulmuş gibi duran bu üç küçük göl, taş bir çanağa doldurularak saklanan kutsal sulara benziyor. Sessizlik yüzyıllardır süren yalnızlığı ile baş başa yaşıyor burada.

Gökyüzünde gri bulutlar, ağır ve yorgun bir hantallıkla kuzey doğuya gidiyor. Gölün çevresindeki sazlıklar, dağların üzerinden gelen sihirli bir fısıltıyı dinlemek ister gibi öne doğru eğiliyor.

Sallanıyordu ipin ucunda
Asılmış bir insan gibi.
Hiç kimsenin haberi yoktu,
Örümceğin ağlarında can veren,

Bir kelebeğin ölümünden.
Oysa, onca insanlar geçip gidiyor,
önünden.

Islak ve kaygan otların üzerine basarak yürüdüm. İlerdeki siyah ve yumru yumru gövdesiyle bir incir ağacı nedenini bilmediğim bir duygu ile beni yanına çekti. Geniş yapraklarının koruduğu gövdesinin altındaki toprak kupkuruydu.

Aklıma yıllarca önce oturduğumuz evin bitişiğindeki eski ahşap evin arka bahçesindeki o incir ağacı geldi.

Arkadaki küçük avluda serin gölgelerin dolaştığı bir güz sabahıydı. Çevredeki uykulu bir sessizlikle sabahın donuk ışıklarından başka bir şeyin olmadığı o sıradan kent sabahlarından biriydi. İncir ağacındaki o garip kımıltıyı bu sırada hissettim.

Küçük bahçenin alçak duvarına yaslanmış incir ağacının ileriye doğru bir kol gibi uzanmış dalında kırmızı entarili bir kadın asılı duruyordu. Uzun saçlarının birinin örgüsü çözülmüş, ince kolları küçük beyaz çiçeklerle süslü kırmızı entarisinin iki yanına sarkmıştı. Belli belirsiz bir sabah rüzgârının esintisi ile ipin ucunda yavaşça dönüyordu. Küçük dar omuzları ve ince gövdesinden onu tanıdım.

Derenin, genişleyip küçük bir göl
Haline geldiği yerde,
Beyaz nilüferler yüzüyordu.

Bir çam kokusu gibiydi, rüzgârın soluğu.
Küçük bir dal parçası,
Dönüp duruyordu hızla akıp giden
Nehrin suları ile birlikte.

Onu ara sıra yolda, daha çok da o küçük bahçede görürdüm. Siyah çekik gözleri ve çoklukla bir genç kız gibi örgü yaptığı saçları hoşuma giderdi. Pek kimseyle konuşmaz, evine kimseler gelip gitmezdi. Anımsadığım kadarıyla bir gün bana çekine çekine, ince pelür kâğıdına daktilo ile yazılmış silik kopyalı kâğıdı uzatarak okumamı istemişti.

Dörde tatlı ince pelür kâğıda, avucundaki terin nemliliği sinmişti. Kâğıdı açtım. Bir mahkemenin karar ilanıydı. Ben silik kopyalı kâğıdı okumaya çalışırken o endişe dolu çekik gözleri ile beni kaçamak bakışlarla gözlüyordu.

Kötü bir haberin içinden ona küçük bir umut çıkarmamı bekliyor gibiydi. Kararda adı geçen kişiyi hiç tanımıyordum ama onun çok sevdiği birisi olduğunu çok iyi biliyordum.

Arka bahçedeki alçak duvarın dibindeki incir ağacının altında duruyor, benim konuşmamı beklediğini belli eden sabırsız hareketler yapıyordu. Sanki hakkında verilecek bir hükmü bekler gibi çok tedirgin ve huzursuzdu.

Satırların sonunda içimi tarifsiz bir sıkıntı kapladı. Ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Onun tedirginliği bana da sıçramıştı. Ellerini koyu kırmızı elbisesinin ceplerine sokuyor, sonra hemen çıkarıp, aynı renkteki ince kuşağının düğümü ile

oynuyordu. Sadece "çok kötü" dedim. Onun da benim söylediğim sözcüğü aynen tekrar ederek "evet çok kötü" dediğini duydum.

Üzgünüm, ama o benden çok daha üzgündü.

Eli ile duvarın üzerindeki kurumuş yaprakları süpürdü. Benim de ellerim terlemişti. İnce pelür kağıdı ellerimi yakıyordu adeta. O kağıdı tekrar kıvrımlarından katlayarak ona uzattım. Kağıdı acele ile elimden kapıp cebine koydu. Sonra hiçbir şey söylemeden arkasını döndü, koşarcasına yürüyerek küçük bahçenin eve açılan arka kapısında kayboldu.

Bahçe, ağaçlardan dökülen sararmış yapraklarla doluydu. Sundurmanın altında birkaç kırmızı sardunya güzün son günlerini yaşıyor.

Bir güz sabahının,
Ürpertiler veren serinliğinde,
Acılı bir gülüş gibi duruyor,
Bahçenin bir köşesinde
Kırmızı sardunyalar.
Hangi güzelliğin bilinmez
Büyüsüne boyun eğmiş,
Ihlamur ağacının yanındaki
Krizantemler.
Yol boyunca turkuaz rengine
Bürünmüş sedir ağaçları.
Ve yanından geçerken,
Terk edilmiş bir bağ evinin
kapalı kapısını tıkırdatıyor,
Rüzgâr.

Onu uzun bir süre sonra son kez yine o küçük arka bahçede gördüm. Eski bir şezlonga oturmuş, yüzünü de yaprakları dökülmüş, ıhlamur ağacı arasından süzülen güneşin ışıklarına doğru çevirmişti. Kapalı gözleri ince bir çizgi gibi duruyor, soluk dudaklarında ise belli belirsiz bir seyirme dolaşıyordu. Kırmızı bluzunun kollarını dirseğine kadar sıvamıştı. Teninin rengi bembeyazdı. Ayağındaki simleri dökülmüş kırmızı kadife terlikleri çıkarmış, çıplak ayaklarını toprağın üzerine koymuştu. Siyah saçlarını mavi bir kurdela ile arkaya toplamış ve başını da uyur gibi arkaya dayamıştı.

Ses çıkarmamaya çalışarak iki bahçeyi ayıran duvarın yanına doğru yürüdüm. Tam o sırada ince birer çizgi gibi duran çekik siyah gözlerini açtı. Beni görünce, yüzünde bir an için belli belirsiz bir gülümseme dolaştı. Yerinden hiç kıpırdamadan yanına gelmem için eliyle işaret etti.

Alçak duvarın üzerine oturdum. Güneş tam yüzüne geliyor, gözlerini kamaştırıyordu. Gözlerini tekrar kapadığında, yüzüne iyice bakarak yaşını tahmine çalıştım. En çok otuzunda gibi görünüyordu ama gözlerini kapatınca bir genç kız gibi duruyordu. Onu bu kez, daha önceki haline göre çok daha solgun ve zayıf gördüm.

Aklıma başka bir şey gelmediği için "nasılsın" dedim. Elini ince boynunda gezdirdi. Omuzları ne kadar dar ve zayıftı. Gözlerini açmadan konuşmaya başladı:

— "Sen de benim gibi buralı değilsin. Hem biliyor musun, ben burayı hiç ama hiç sevmiyo-

rum. Ne bu gökyüzünü, ne kurumuş gövdeli ağaçları, bu eski evi, bahçeyi ve insanları.

Ama sen iyi bir insansın. Bunu o yazıyı okurken yüzünde gördüm" dedi.

Böylesine bir konuşmayı ondan hiç beklemiyordum.

— "Niye geldiğin yere dönmüyorsun" diye sordum. Başını dayadığı yerden kaldırıp öne doğru eğildi. Şimdi gölgem yüzüne vuruyor, böylece güneş gözlerine gelmiyordu. Gözlerini açtı. Gözbebeklerinde uçsuz bucaksız kırları ve göğe yükselen dağları gördüm. Delice esen bir kuzey rüzgârı gözlerindeki lacivert renkli bulutları sürüklüyor, arkasında masmavi bir gökyüzünün sonsuz boşluğu görünüyordu.

Başını iki yana salladı. Sonra gözleri tekrar gri bulutlarla doldu. Üşüyormuş gibi ellerini göğsünde kavuşturdu. Çıplak ayaklarını dizlerinin altına çekti. Ayaklarının dibindeki iki terlik öylece boş kaldı. Güneşin yüzüne vuran ışıkları bakır rengine dönüşmüştü. Kıpırdayan dalların gölgeleri yüzünde şekiller meydana getiriyordu. Kırmızı bluzundan yükselen alevler güneşin bakır renkli ışınları ile karıştı. Çekik gözlerinde şimdi büyüyen bir yangının alevlerini görüyordum.

Her şey yine bir anda başladığı gibi sona erdi. Küçük arka bahçede güz güneşinin son ışıkları sessizce can çekişiyor, hafif bir esinti ile ürperiyorduk.

O kendi yazgısına boyun eğmiş, insanların sessizliğine gömülmüş, çok uzaklara gitmişti. Kırmızı elbisesi ile yeni sürülmüş tarlaların ortasındaki tozlu yollarda küçük bir kız çocuğu gi-

bi koşuyor, yüzüne çarpan serin rüzgârı da delice bir özlemle içine çekiyordu. Başının üzerindeki mavi bulutlar onu kucaklıyor, bozkırın ve dağların üzerinde baş döndürücü bir yolculuğa çıkarıyordu.

Yanından sessizce ayrıldım. Küçük bahçe şimdi onunla birlikte hüzünlü bir karanlığın içinde kaybolmuştu. Bir daha onu hiç görmedim. Sanıyorum artık bahçeye de çıkmıyordu. Bir kez onu görmeleri için evden birini gönderdim. Kapıyı uzun uzun çalmalarına rağmen açmamış. Arka bahçedeki şezlong ise o konuştuğumuz günkü gibi hep aynı yerinde duruyor.

İncir ağacına asılı gövdesi ne kadar da ince görünüyor. Sevdiği insan için verilen hükmü paylaşan bu erdemli gövdeyi güz sabahının esintisi nasıl da okşuyor bir sevgili gibi.

Bomboş ve acılı bir yaşama boyun eğmek yerine, anlamlı bir yaşam için boynunu uzatmıştı, incir ağacındaki ipin ucundaki ilmiğe. Bundan böyle yaşamın her tür acı ve endişelerinden uzak, yaşayacaktı, sevgilisinin yüreğinde.

O hüzünlü küçük bahçeyi, eski ahşap evi, o oturup solgun yüzünü güneşe çevirdiği eski şezlongu ve o çevredeki insanları sevmiyordum. Neden bu küçük bahçede olup bitenlerden hiç kimsenin haberi yoktu. Neden insanlar etrafında olup bitenlere karşı bu kadar ilgisizdi? Neden başlarını kaldırıp, bir başkasının yüzüne dostça ve yardım etmek için bakmak istemiyorlardı, bunu bir türlü anlayamıyordum.

Peki bu incir ağacında asılı ince gövde kimindi? Belki de böyle biri hiç yaşamamıştı. Bu

arka bahçe hep böyle bomboştu belki. Ben bu çekik gözlü ince yapılı genç kadınla hiç ama hiç konuşmamıştım. Siyah saçlarını bağladığı mavi kurdeleyi, kırmızı elbisesini, gözlerini kapattığı zaman dudaklarının kenarındaki belli belirsiz seyirmeyi hiç görmemiştim. Kara gözbebeklerinde uçuşan alevlerin yalazlarını, ellerinin nemini taşıyan o dörde katlı ince pelür kağıdı, kırmızı kadife terliklerini, ya da duvarın üzerindeki kurumuş ıhlamur yapraklarını eli ile süpürmesini, yüzündeki o dayanılmaz hüzünü, hiç görmemiştim. Kimbilir belki bütün bunların hepsi bir düştü. Şu incir ağacında sallanan ince gövdenin dışında.»

Alıp başımı gitmek istiyordum,
Köhne bir gemi ile sarı bir denizin
Giz dolu rüzgârları önünde.
Bir tütsü olmak istiyordum,
Yok olup gitmek için,
Gökyüzünün derinliklerinde

Çizdiği sınırı geçtiği için
Öldürmüştü Kabil kardeşi Habil'i
Ve o zamandan bu yana
Her sınırı geçen Habil'i
Öldürmeye devam ediyor
bir başka Kabil.

Gözümü bir türlü uyku tutmuyor. Serin dağ gecesinde koyu lacivert gökyüzünü gizemli parıltılarıyla bir yığın yıldız süslüyor.

Çakalların meydan okuyan tiz ulumalarına birkaç çoban köpeğinin boğuk havlaması cevap veriyor. Gecenin karanlığı bozkırı bir dev gibi yutmuş. Uzaklardaki dağ yamaçlarında titreşen çoban ateşleri giderek küçülüyor.

Artık uyumak için çaba harcamaktan vazgeçtim. Kendimi rüzgârın sürüklediği toz zerrecikleri gibi anıların ve geçmişin kollarına bıraktım.

Bir rüzgâr olmak isterdim
delicesine esmek için
o bilinmeyen geleceğin
sonsuz derinliklerinde

«Güneşin buğulu sıcak titreşimlerinin ötesinde sarı bir deniz gibi gözüken bozkırın ortasında döne kıvrıla uzanan tozlu yol çok aşağılarda kal-

mıştı. Derin bir yara gibi gözüken sel yatağının hemen üzerindeki dar patika yolu izleyerek yürüyorduk. Görünürde ne bir ağaç ne de en ufak bir yeşillik vardı. Çevremizdeki çıplak tepelerin üzerinde güneşin yalazlanan ışıkları gözlerimizi kamaştırıyor. İnanılmaz sessizliğin içinde tek canlılık belirtisi derin soluklarımız.

Ayağımızın altındaki kırmızı renkli toprak, bir kaya gibi sert. Siyah gövdeli iki selvi ağacının uzun gölgesinin yolumuzun üzerine boydan boya düştüğü küçük bir köy mezrasının yanından geçtik.

Her adımda tarifsiz bir dinginliğin o doyumsuz tadını duyuyordum. Yan tarafımızda göğü kapatırcasına yükselen dağın yamaçlarında kuru otlaklara dağılmış koyun sürüleri görünüyor.

Yürüdüğümüz yolun hafif bir meyille aşağı doğru inmeye başladığının farkına vardım. Sessiz ve sakin bir yaz akşamının kırgın ışıklarını yansıtan güneş şimdi tam arkamızda kaldı. İlerde kirli beyaz badanalı tek katlı taş bir bina göründü. Binaya doğru kurumuş dere yatağı boyunca uzanan yoldan yürürken, kapının önündeki küçük bahçede oturan bir kaç kişi ayağa kalkarak bizi saygı ile karşıladı.

İnce tahtalarla derme çatma bir şekilde yapılmış sundurmanın gölgeliği altındaki tahta sandalyeye oturdum. Güneş, o göğe doğru yükselen dağın ardına doğru çekilmiş, turuncu ışınları ile dağın zirvesini ve bir dizi alçaklı yüksekli tepeyi de mor renge boyamıştı.

Kendimi yorgun fakat anlamadığım bir biçimde iyi hissediyordum. Geride bıraktığım bin-

lerce kilometre uzaklıktaki kentin göz kamaştırıcı parıltılarının yerine, birazdan tepelerin arkasında kaybolacak olan güneşin solgun ışıkları ve şimdiye kadar duymadığım bir sessizliğin büyülü güzelliği beni dinlendiriyordu.

Geçmişin çalkantılı ve fırtınalı denizlerinden sonra bu gökyüzüne yükselen dağların sessizliği bana şimdiye kadar hiç tatmadığım bir huzurun o doyumsuz güzelliğini sunuyor. Uzun yıllardır ilk kez olarak böylesine dingin bir gecenin huzur dolu havasını içime çekiyorum.

Dağların mor rengi siyaha dönüşürken sıcak yaz gecesinin o ipek güzelliğindeki sakinliği herkesi sarıyor.

Bu küçük sınır karakolunda her şey ne kadar iyi gözüküyor. Gece hızla geldi. Şimdi biraz ilerideki kuru dere yatağından ağustos böceklerinin neşeli sesleri ve uzaktan uzağa çoban köpeklerinin boğuk havlamaları duyuluyor. Küçük bahçenin bir köşesinde yakılan tütsünün keskin kokusu da etrafa yayılıyor.

Yok olup gitmek isterdim
Bir tütsü gibi havada
yeniden doğmak için
Bir sevgilinin sıcak
soluğunda

Gözlerim, gökyüzünde tek tük belirmeye başlayan yıldızların parlaklığına takılıyor. Ne kadar da yakın ve parlak görünüyorlar diyorum yanımda oturanlara. Sonra nedense hepimiz yavaş ve

kısık bir sesle konuşmaya başlıyoruz. Sanki etrafımızı saran o kutsal sessizliği bozmaktan korkar gibi.

Derme çatma sundurmanın bir ucuna asılmış gaz lambasının soluk ve titrek ışığı herkesin yüzünü hüzünlü gölgelerle dolduruyor. Beni saygı ve ilgi ile dinliyorlar.

Yazgımın beni buralara sürükleyen çizgisinden ilk kez gizli bir memnunluk duyuyorum.

Ruhumun kanayan yaralarını burada sarabilecek miyim diye düşünüyorum.

Bu sessiz ve sakin yaz gecesinin içinden göğe doğru dev bir gölge gibi yükselen o dağı tekrar gördüm. Ancak bu kez karanlığın içinde kalan bu dev siluette bir gariplik vardı. Dağın dik yamacı parlak bir ışıkla aydınlanmıştı. Gözlerim gecenin karanlığı içinde, dağın kuzey yamacını ikiye bölen bir garip ışığa takılıp kalmıştı.

Bildiğim kadarıyla dağın bu kısmından sınır geçiyordu. Sonunda dayanamayıp yanımdakilere sordum. Birkaç kişi birden cevap verdi:

— "Orası sınır."

Sonra da "Görmek ister misiniz" dediler.

Sıcak yaz gecesi yorgunluğumu daha da artırmıştı. Uzun süren yolculuk nedeniyle de her yanım ağrıdığı için oturduğum yerden kalkmak bile istemiyordum. Ama o gecenin o karanlığını bölen garip ışık çizgisini de görmek içinde, içimde dayanılmaz bir istek duyuyordum.

Ayağa kalkıp "Gidelim" dedim.

Gökyüzündeki yıldızların gümüşi parıltıları ve dingin yaz gecesinin lacivert karanlığı içinde yürümeğe başladık. El fenerinin cılız ışığının ay-

dınlattığı dar patika boyunca dağın yamacına doğru tırmanıyorduk. Gecenin sessizliğinde sadece arada bir kuru bir öksürüğün sesi ya da bazen çok uzaklardan, bazen de korku verecek kadar yakından duyulan bir sırtlanın vahşi kahkahası duyuluyordu.

İnce fener ışığının yol gösterdiği karanlığın içinde ne kadar yürüdüğümüzü bilmiyorum. Dar patikanın yamacın tepesinde ansızın bitmesi ile birlikte, bir anda gözlerim binlerce küçüklü büyüklü ateş böceklerinin çılgın kıvılcımları ile kamaştı. Gözlerimden içeriye doğru dayanılmaz bir acı yayıldı. Dayanamayıp ellerimle gözlerimi kapattım, gözlerimin önünde akkordan oluşan bir perde vardı sanki. Bir süre öylece kaldım. Sonra bu akkordan oluşan perde yavaş yavaş renk değiştirmeye başladı. Üzerime bir lav gibi dökülen kalın ışık demetinin uzaklaştığını hissettim. Gözlerimin önünde uçuşan binlerce beyaz ve kırmızı parıltı giderek küçüldü, birer minik noktacık haline geldikten sonra gözlerimi açabildim.

Üzerimize çevrilen dev ışıldak, şimdi çekilen suları ile iyice sığlaşan nehrin üzerini gümüş bir yol gibi aydınlattı. Bizim bulunduğumuz tepenin altında gümüşi bir yol gibi parlayan nehrin diğer tarafında iki insan boyu yüksekliğinde bir tel örgü, sanki sonsuza dek uzanıyor gibiydi. Tel örgü boyunca ise belli aralıklarla dev çelik kuleler dizilmişti. Çelik kulelerin üzerinde dev tencerelere benzeyen demir koruganlar yavaş yavaş kendi etrafında dönerken, dört bir yanından çelik mavisi ışınlar çıkaran karanlık namlular in-

sanı ürpertiyordu. Çelik kulenin ortasındaki ışıldakta da kule ile birlikte dönerken karanlığı bir matkap gibi delen ışık demeti dağları, bozkırı, tepeleri, gökyüzünü ve her yeri adım adım tarıyor. Sınırın öteki tarafı ise dipsiz bir uçurum gibi kapkaranlıktı. Gecenin karanlık sessizliğinde bu çelik devler ve ışıldakların aydınlattığı uçsuz bucaksız gibi görünen tel örgü boyunca uzanan suyu çekilmiş nehir, cılız bir çocuğun boyun damarı gibi duruyor.

Demir tencere yavaş yavaş dönmeye devam ediyordu. Geceyi dev bir el feneri gibi delen ışık demeti ikinci kez üstümüze düştüğünde gözlerimin önüne yine o akkor renkli perde indi. Gözlerimi sıkı sıkıya kapadım. Binlerce belki de milyonlarca minik parıltının arasından o dev çelik kuleleri ve göğe doğru yükselen tel örgüleri görüyordum.

Bir sınırdı bu, diğer bir çok sınırlar gibi.

Ya yaşama, sevgiye, düşünceye ve güzelliklere konulan o görünmeyen sınırlara ne demeli?

Gözlerimin önünde uçuşan renkli parıltılar yavaş yavaş karanlıklara doğru uzaklaşırken ışıldağın o köreltici hüzmesi dağların bozkırların ve gökyüzünün kıyısına, köşesine uzanan bir el gibi dolaşmaya başlamıştı bile.

Açık pencereden içeri giren gecenin serin esintisi, üzerinde solgun gölgelerin dolaştığı perdeyi hafifçe kımıldatıyor. Koyu lacivert gökyüzündeki yıldızların büyülü parlaklığından, dağların ve bozkırın üzerine gizemli sessizlik yayılı-

yor. Dağların lacivert gökyüzüne doğru yükselen o başdöndürücü siluetlerinde kederli bir yalnızlığın gölgeleri dolaşıyor.

Çektiğim acılara son verecek bir mucizeyi boşuna mı bekliyorum? Yoksa gövdemi her geçen dakikada biraz daha zehirleyen bu acılarla mı can vereceğim?

Bu lacivert gökyüzünde parıldayan yıldızların kutsal ışıkları neden ruhumu yıkayıp beni bu acılardan arındırmıyor?

Derin bir bıçak yarası gibi her nefes alışımda duyduğum bu sancı hiç geçmeyecek mi?

Gökyüzünün lacivert rengi, soluk maviye dönüşürken yıldızların parlaklığı da yavaş yavaş sönüyor. Uykusuz bir gece daha yine çorak ve kimsesiz dağları kahverengiye boyaya sarı bir yaz gününe bırakıyor kendini. Birazdan odanın penceresinden içeri tepelerin üzerinden yükselen sapsarı bir güneşin göz kamaştıran ışıkları dolacak. Gecenin serin esintisi ise yerini, insanın yüzünü okşayan sıcak bir nefes gibi esen bozkır rüzgârına bırakacak.

Kalkıp pencerenin camlarını sonuna kadar açtım Odanın içine kurumuş melisa otlarının buruk kokusu doldu. Burada en çok hoşuma giden şey gecelerin çok çabuk bitmesi. Kentlerin o usanç veren nemli ve yapışkan gecelerine alışmış bir insan için bu duru ve aydınlık dağ geceleri bir düş güzelliğinin doyulmaz tadını veriyor. Karşı tepelerin üzerinde gökyüzü bol beyazlı bir mavilikle kaplı. Düzlükte sararmış otlar sabahın serin esintisi ile titreşiyor.

Düzlüğün sona erdiği tepelerin sonunda ar-

kasında bir toz bulutu ile eski bir minibüs gözüktü. Düzlüğün o büyük boşluğu motorun gürültüsünü yutup duyulmaz hale getirdiği için minibüs sessiz bir oyuncağa benziyor.

Mavi boyaları dökülmüş ve her yanı pas içindeki minibüs, karakolun önüne geldiğinde arkasında bıraktığı toz bulutu düzlüğün içinde tepelere kadar uzanan bir iz gibi havada uzun bir süre asılı kaldı. Sonra yeni baştan yavaş yavaş sararmış otların ve kurumuş toprağın üzerine inerek gözden kayboldu. Minibüsün onca bozuk yolu aşıp buralara kadar gelmesi adeta küçük bir mucize gibiydi. Minibüs sundurmanın bulunduğu ön tarafta durdu. Kulağıma kadar gelen telaşlı ve kesik konuşmaların yanı sıra kalın meşe ağacından yapılma kapının vurulduğunu duydum. Uykusuzdum ama canım sıkkın değildi. Dingin bir gecenin ardından her biri birbirinin aynısı olan bu güzel yaz sabahında bütün gövdem engin bir huzur dalgası içinde yüzüyordu.

Kapıyı vuran, beni bir yabancının görmek istediğini söyledi. Kapıyı açtığımda, dar, taş koridordan geçen hava cereyanı odanın içinde geceden kalma tütün kokusunu bir hamlede pencereden dışarı sürükledi. Şimdi melisa otlarının o buruk kokusunu daha iyi hissedebiliyordum. Derin bir soluk alıp dayanabildiğim kadarı ile içimde tuttum.

Küçük bahçeye çıkana kadar tuttuğum nefesimi yavaşça bıraktım. Küçüklüğümden beri başımı döndüren bu oyunu hep yapardım. Toprak küpün içinde gecenin soğuttuğu serin suyu yüzüme çarptım. Su yüzümden, boynuma, göğsüme

ve sırtıma doğru ince derecikler halinde inerken vücudumu ürpertti. Düzlüğün üzerinden gelen sıcak esinti, yüzümdeki bu serin ıslaklığı hızla kuruturken, o boyaları dökülmüş ve her yanı toz içindeki minibüsün yanında duran adamı gördüm.

Bu bölgeden biri değildi. Boyu çok kısa ve zayıftı. Kemikli yüzünde birkaç günlük bir sakalın gölgesi, gözlerinin etrafındaki koyu halkalar ise gözlerindeki şeytani parıltıyı saklıyor gibiydi. Konuşması bir kentli gibi düzgün ve kaypaktı. Konuşurken ellerini, kollarını sürekli hareket ettiriyor ve gözlerini gözlerimden kaçırmaya büyük özen gösteriyordu.

Anladığım kadarıyla ilçeye gelen bir eğlence grubunun yöneticisi olduğunu söylüyordu. Bana anlatmak istediği sıkıntısı ise bu grupta yer alan oyucu kadınlardan birinin bu çevredeki bir dağ köyüne misafir olarak geldiği, ancak dönmesi gerektiği zamanda gelmemesi üerine endişeye kapıldığı şeklindeydi.

Bu ıssız sınır bölgesindeki sakinliği bozan bu tür ilginç olay bizim için değişik geçecek bir günün işareti gibiydi.

Bu eğlence grubunun en gözde kadın oyuncusunun böylesine bir yerde misafir edilmesinin bizce tek bir anlamı vardı. Pek sık olmasa da daha önceki birkaç benzer olay yüzünden bu misafir sözcüğünün ne anlama geldiğini öğrenmiştim. Bu eğlence grubunun kadın oyuncusu bazen anlaşmalı olarak bazı köylere misafir gönderilirdi. Genellikle gizli kapaklı olarak yapılan bu anlaşma bazen misafir kadının fazladan alıkonması yüzünden, şimdi olduğu gibi su yüzüne çıkardı.

Sıcak çay dolu melamin bardaktan bir yudum alıp, küçük bahçedeki tahta banka oturdum. Adam bana birdenbire tiksinti vermişti. Bir tilkinin kurnaz çizgilerini taşıyan yüzünü görmemek için sırtımı dönerek gidip bu kadını bulmalarını söyledim.

Büyük kentlerin o küf ve rutubet kokulu karanlık ve eski binalarında yuvalanan bu tilki yüzlü tipler bende hep tiksinti duygusu uyandırmıştı.

Sabahın o güzelim durgunluğunu bozan bu olayı kafamdan uzaklaştırmak için gecenin nemi ile ıslanmış sarı otların üzerine basarak ilerdeki kurumuş dere yatağına doğru yürüdüm. Yer yer, gri kaya parçalarının gözüktüğü dere yatağındaki yeşillenmiş su birikintileri arasından karşıya geçtim. Ayağımın hemen yanından uzun bir karınca konvoyu dere yatağından bir yığın zikzaklar yaparak karşı tarafa kadar uzanan bir yolda gidip geliyordu. Bir süre durup bu minik yaratıkların canlı zincirini seyrettim. Derenin kurumuş yatağındaki geniş çatlaklar bu minik yaratıklar için bir uçurum, yeşillenmiş su birikintileri ise bir deniz kadar büyüktü herhalde.

Dere yatağı, düzlüğün derinliklerine doğru cansız bir yılan gibi kıvrılıp dağlara doğru uzanıyor. İçimde yine, tozlu yollara düşen yağmur taneleri gibi bir huzursuzluğun kıpırtılarını duymaya başladım.

Bu ıssız ve sessiz dağlar, bu dingin gökyüzü, bu kıpırtısız bozkırlara rağmen ruhumun aradığı huzuru neden bulamıyordum.

Arınmak istediğim, geçmişimin derin acıla-

rı mıydı, yoksa anlamını yitirdiğine inandığım geleceğim miydi?

Bu, ruhumun denizlerini dalgalandıran rüzgârlar ne zaman dinecek, bu çalkantılı denizlerde ruhumun ve bedenimin bilinci daha ne kadar çırpınıp duracaktı?

Yüreğimin derin yaraları neden bunca zamandır kapanmayan bir yara gibi kanayıp duruyor?

Ruhum bir kederli yalnızlığın karanlık gölgelerinde daha ne kadar acı çekecek, bilmiyorum.

Belki de bütün bunların hepsi bir kâbusun birbirine eklenen parçalarıydı. Korku rüzgârları önünde boyunlarını eğenler, karanlıkların efendilerine tapanların hepsi, bu kâbusun ürküntü veren görüntüleri miydi acaba?

Ama, bu gözlerimi kamaştıran güneşin parlak ışıkları kurumuş melisa otlarının buruk kokusunu getiren bu rüzgâr önümde uzanıp giden bu bozkır, başımın üstündeki bulutsuz gökyüzü ve eşsiz güzellikteki sessizlik, yüreğimdeki bu acı ve bu önüm sıra yürüyen kederli ruhumun gölgesi yaşadığım gerçeğin kendisi değil mi?

Biz ölümlü canlılar, yüzyıllardır neden hep bizi ölümsüz yapacak bir şeylerin peşinde koşar dururuz?

Neden ölümsüzlüğün o göz kamaştıran parıltısının bir çok kez onca isimsiz ölülerin üzerinden yükseldiğini bir türlü görmek istemeyiz?

Erdemleri ve onurları nedeniyle sessiz bir ölümü seçenleri ya da geçmişin tozlu yollarında hiçbir iz bırakmadan kaybolup gitmeyi yeğleyenleri neden hiç birimiz bilmeyiz?

Ölülerin üzerinde çalınan zafer borularının tiz seslerinin ölümsüzlüğe doğru çağrının işareti olduğunu, cellatların ilmiklerine uzatılan her ince boynun ölümsüzlüğün o kristal bardağını doldurmak için akıtılan bir damla kan olduğunu nasıl da görmeyiz?

Üç iri siyah karga, boşlukta kaybolan haykırışları ile tepelerdeki mezarlığa doğru gözden kayboldu. Güneşin parlak ışıkları tepeleri kahverengiye, bozkırı ise sarı renge boyayıp gökyüzünün mavi derinliklerine doğru yükseliyor. Esintinin yerini şimdi, sıcağın buğulu titreşimleri aldı. Sıcak dalgası tepelerden bozkıra bir yangın gibi yayıldı.

Nedeni bilinmez bir duyguyla o günü anımsadım:

"Gözlerimi açtığımda sadece kalın bir sis dalgasının ağır kıpırdanışlarını görebiliyordum. Gövdem sanki ateşlerin arasında eriyor, soluğumdan ise ateş dilimleri çıkıyordu.

Neden sonra beyaz bulutları andıran sislerin arasında bir çift ateşten yapılmış göz gördüm. Bana cehennemin derinliklerinden bakıyormuş gibi geldi. Gövdemi adeta çürümüş gibi hissediyor, en ufak bir canlılık belirtisi algılıyamıyordum. Kollarım kurumuş bir ağacın dalları gibi iki yanımda duruyor, gözlerimin önündeki sislerin içinde ise yanıp sönen binlerce ateş böceği dansediyordu. Ağzımın içine konmuş bir iri kor parçası yüzünden ise yutkunamıyor, her nefes alışımda ciğerlerime alevler doluyor. Tanrılardan

bir mucize diliyordum, beni okyanusun buz gibi derinliklerine göndermesi için. Sonra yeni bir alev dalgasının yakıp kavuran kırmızı yalazları arasında yine eriyip kayboldum.

Dev bir dönme dolapta bir an alevlerin arasına iniyor, sonra da göklere doğru yükseliyordum. Bu dönme dolapta ne kadar zamanın geçtiğini bilmiyordum. Neden sonra derin bir kuyunun içinden gelen garip bir sesin titreşimlerini duymaya başladım. Bu garip ses hiç durmaksızın anlamadığm bir sözcüğü tekrar edip duruyordu.

Gözlerimi açtım. Bu kez her yanımda çok hoşuma giden bir serinlik vardı. Gözlerimin önündeki ateş böcekleri yok olmuş, gövdemi saran ateş dilimleri de sanki sönmüştü. Göğsümün iki yanında kurumuş ağaç dalı gibi duran kollarımda ise ince bir sızının dolaştığını duyabiliyordum. Kafamın içi ise inanılmaz bir biçimde adeta bomboştu. Bütün dikkatimi bu tekdüze sesin hiç durmaksızın tekrarladığı sözcüğü anlayabilmek için kulaklarıma toplamıştım.

Sözcük kulaklarımdan içeri giriyor, sonra bilincimi dolduruyor ve her seferinde kıyıda köşede kalmış ya da karanlıkların gölgelerine saklanmış tüm anı ve düşüncelerimin birisini bulup yok ediyordu. Neyin olup bittiğini bir türlü anlayamıyordum ama her tekrarlanan sözcükle birlikte bilincimin biraz daha rahatladığını ve arındığını hissediyordum.

Bunun ne kadar sürdüğünü ya da kaç gün devam ettiğini bilmiyorum. Belki de bir ay, belki de sadece bir dakika. Ama kendimi bazen serin bulutların üzerinde bazen de okyanus rüzgârla-

rının önünde hissediyor, tüm acı ve kötülüklerin gövdemi ve bilincimi terk ettiğini duyabiliyordum.

Çocukluğumun geçtiği evin büyük bahçesinde görüyorum kendimi. Salkımların baygın kokusu içime doluyor. Babam, annem ve diğer yakınlarım, hepsi ıhlamur ağacının altındaki kanapelerde oturuyor. Begonyalar, sardunyalar, yediveren gülleri bir renk cümbüşü içinde sarmaş dolaş. Çam ve kavak ağaçlarından havaya sarı tozlar ve ince lifler halinde polenler yayılıyor. Mavi boyalı su oluklarının içine yuva yapmış serçeler neşeli cıvıltılarla bahçeyi birbirine katıyor.

Sonra deniz kızlarını görüyorum. Bir finike gemisi ile yanlarından geçerken bana el sallıyorlar. Islak gövdeleri ve uzun siyah saçları ile ne kadar güzel görünüyorlar. Yeşil mantolu küçük sevgili yüzündeki o eşsiz gülümseme ile boynuma sarılıyor. Tren yolu boyunca bana bir şeyler anlatan beyaz cam gözlüklü dostumla birlikte yürüyoruz. Çekik gözlü, esmer tenli bahçe arkadaşım oturduğu şezlongdan bana gülümsüyor. Uçsuz bucaksız gökyüzünün sonsuz maviliklerinde bir kuzey rüzgârının kanatlarında uçuyorum. Altımda yeşile boyanmış kırlar ve sarı buğday tarlaları ve tozlu köy yolları görünüyor. Zirvelerinde beyaz buzullar olan yüce dağların üzerinden geçiyorum. Tren yolculuğundaki dostlarımla gökyüzünde satranç oynuyoruz. Balıkçılar ağlarına takılan deniz kızlarını incitmeden tekrar denize bırakıyor.

'Evet, kâbus bitti' diyorum, kendi kendime.

Her şey bir kâbustu. Şimdi uyandığımda o büyük bahçeli evimizdeki küçük odada bulacağım kendimi.

Açık pencereden içeri dolan ıhlamur ve salkımın birbirine karışan o baygın kokusunu içime çekeceğim.

Tül perdeyi hafifçe kımıldatan bahar rüzgârında uçuşan binlerce polen taneciğinin ardı sıra uçuşan serçelerin neşeli çığlıkları kulaklarımı dolduracak.

Yavaşça gözlerimi aralıyorum. İsten kararmış tahta bir tavan ve tam karşımda kirli beyaz kireç badanalı bir duvar var. Duvardaki tahta raf, renkli kavonozlar ve çanaklarla dolu. Küçük bir pencereden içeri giren ışık demeti yattığım yerin ayak ucuna düşüyor. Üzerimde keçi kılından yapılmış bir battaniye var. Battaniyenin örttüğü gövdem, bir an için bana ait değilmiş gibi geliyor. Başımı büyük bir çaba harcayarak güçlükle yana çeviriyorum. Boynum ağrı ve sızılar içinde. Yanı başımda yüzü, koyu gölgeler içinde, gözleri kapalı bağdaş kurmuş oturan bir kadını görüyorum. Odanın tahta tavanına asılmış bakır bir çanağın içinden keskin kokulu bir tütsü her nefes alış verişimde göğsüme garip bir rahatlık duygusu veriyor, içimde ve kafamda büyük bir boşluk hissi uyandırıyordu.

Bu küçük ve esrarlı oda, kirli beyaz badanalı duvardaki raflarda bu küçüklü büyüklü renkli kavanozlar, tavana asılmış bu bakır çanaktan yayılan garip tütsü ve hemen yanıbaşımda bağdaş kurup oturmuş gözleri kapalı bu yaşlı kadın neyin nesiydi?

Yattığım yerden dirseklerimin üzerine güçlükle doğrulmaya çalıştım. Kollarım gövdemin ağırlığını tutamayacak kadar güçsüzdü. Ama her şeye rağmen doğrulup oturmayı başardım. Sonra ayağa kalkmayı denedim. Başım dönüyor, ayaklarımdan yukarıya doğru yayılan bir titreme bütün gövdemde ürpertiler yapıyordu. Nedeni bilinmez bir duygu beni bir an önce bu odadan dışarı çıkmam için gövdeme esrarengiz bir güç verdi ve ayağa kalktım.

Kafam karmakarışıktı. Renkli kavanozlar, tütsü ve isli tavan etrafımda dönüyor, keçi kılından yapılmış battaniye ayaklarıma dolanıyordu. Başım inanılmaz bir biçimde dönüyor ayakta durabilmek için olanca gücümü harcıyordum.

Uzun çizgiler halindeki aralıklarından güneşin ışıklarının içeri girdiği kapıya doğru yürümeğe çalıştım. Her adım bana dayanılmaz bir acı veriyordu. Kapıya bütün ağırlığımla dayandım. Kapı tıpkı bir tüyün uçması gibi açıldı. İlk gördüğüm, kapının hemen önünde toprağın üzerine kıvrılmış yatan siyah bir köpekti. Yattığı yerden hiç kımıldamadan sadece başını çevirip kanlı gözleri ile bana baktı. Ayaklarımın altında gıcırdayan tahtaların üzerine ve hemen köpeğin yanı başına dizlerimin üzerine adeta çöktüm. Güneşin parlak ışıkları ile kamaşan gözlerimin önünde bir iki siyah karaltının hareket ettiğini gördüm. Kulağıma çok uzaklardan gelirmiş gibi güçlükle duyabildiğim seslerin ise ne olduğunu bir türlü çıkaramıyordum.

Her şey yavaş yavaş eski haline dönmeye başladı. Başımı kaldırdım. Tam karşıda, kapkara göv-

deleri ile iki selvi ağacı, arkalarında ise mor renkli dağların turuncu gökyüzü ile karışan ince siluetleri görünüyor. Ne bir esinti ne de bir hayat belirtisi olan bir kımıltı vardı ortalıkta. Sadece hemen yanı başımda hızlı hızlı soluyan kara köpeğin nefesini duyabiliyordum. Gökyüzündeki büyük beyaz bulut kümeleri, bazen güneşi örtünce, her tarafı güzel bir serinlik sarıyor, biraz sonra bulutlardan sıyrılan güneş yine eskisi gibi her yanı sarı ve kahverengiye boyuyor.

— Değişen bir şey yoktu. Yaşamın gerçekleri, olanca çıplaklığı ile karşımda duruyordu.

— Ben sadece çok güzel bir düş görmüştüm.

Bu başdöndürücü güzellikteki düşün başladığı o erguvan renkli ağaçların sona erdiği kayalığa doğru çıkan ince patika yola döndüm.

Birkaç kişi yabankeçilerinin izini sürüyorduk. Meşe ağaçlarının açığından dolanarak, tepeye tırmandıktan sonra uzun bir süre de yürümüştük. Öğle güneşi toprağın ve kayaların üzerinde buğulu titreşimlerle hayava yükseliyor, biz ise terden sırılsıklam ve çok sıkkın bir halde gittikçe daha tepelere doğru tırmanan yaban keçilerine yetişmeye çalışıyorduk.

Bir an her şeyden vazgeçtim ve kendimi dev bir kayanın kızgın gölgesine bıraktım. Oturduğum yerden, çok aşağılardaki erguvan renkli meşe ormanı, bütün güzelliği ile görünüyordu. Sırtımı kayanın ısınmış sert gövdesine dayadım. Gökyüzü tekdüze bir mavilikle kaplıydı. Meşe ormanının üzerinde birkaç atmaca, bizim gibi bir av peşinde dönüp duruyor, güneşin sarı ve kahverengiye boyadığı karşıdaki dağlar ise gökyüzü-

ne doğru çağlar ötesinden kalan dev birer anıt gibi yükseliyor.

Birden elimi dayadığım sert toprağın içinden koluma yayılan ince fakat çok acı veren bir sızı duydum. Elimi hızla çektiğimde sığındığım kayanın gölgesinden güneşe doğru hızla uzaklaşan bir akrebin siyah kımıltısını gördüm. Kuyruğu bir Romalı paralı askerin mızrağı gibi gökyüzüne zafer işareti yapıyordu.

İçime ve dimağıma doğru gizemli bir duygunun hızla aktığını hissediyor, ne yerimden kımıldamak ne de konuşmak için bir çaba harcamak istiyordum. Akrep az ilerdeki kayalardan birinin çatlağı arasında gözden kaybolurken, ince sızının avucumdan koluma, oradan da omuzuma doğru ağır ağır yayıldığını ağzımın içindeki tükürüğümün de kuruduğunu duyuyordum.

Sızıyla birlikte terli gövdemi de bir ateş dalgası sardı. Etrafımdaki sesler giderek uzaklaşıyor, eflatun renkli meşe ormanının göğe doğru yükseldiğini görüyorum. Gökyüzü dev gibi ormanı bir anda yuttu. Şimdi her yer uçsuz bucaksız bir eflatun rengine boyanmış gibiydi.

Yaşam ne kadar garip ve anlaşılmazdı. Av peşinde dolaşırken bir an içinde bu küçük akrebin avı olmuştum.

Kendimi bir anda eflatun renkli meşe ormanının üzerinde uçar buldum. Yarı insan şeklindeki yabankeçileri bulutların arasında yine oradan oraya koşup duruyorlardı. Sonra o erguvan renkli orman ansızın tutuştu. Siyah dumanların arasından yükselen alevlerin sıcaklığını duyuyordum. Hepsinden büyük bir alev dilimi, benim

bulunduğum bulutların oraya kadar yükseldi. Birden kendimi alevlerin arasında buldum. Ama ne gariptir ki her yanımı saran alevlere rağmen canım hiç yanmıyordu.

Dizlerimin üzerinde oturduğum tahtaların çıkardığı gıcırtılı ses ve hemen yanı başımdaki siyah köpeğin solumasını keserek ayaklanması, beni yeniden biraz önce çıktığım o esrarlı oda ve içerdeki kadına döndürdü.

Arkamda sessizce duran karaltının uzun gölgesi önüme uzandığında beni yaşama döndürenin bu kadın olduğunu hemen anlamıştım. Yavaşça arkama döndüğümde onu gördüm.

Bir selvi ağacı gibi uzun ve ince bir gövdesi vardı. Uzun siyah elbisesinin rengi güneşten solmuş, yüzüne ise sanki çok keskin bir bıçıkla enine ve boyuna binlerce çizgi çizilmişti. En inanılmaz tarafı ise gözleriydi. Evet gözleri. Gözleri küçük bir çocuğun gözleri gibi canlı ve pırıl pırıldı.

Kapının önünde durmuş, gözlerini karşıdaki dağların kımıltısız görüntüsüne dikmişti. Bir şeyler söylemek gereğini duyuyor ama ne söylemek gerektiğini bilemiyordum.

Beni o cehennemin ateşlerinden çekip o doyumsuz güzellikteki düşlerin cennetinde dolaştıran bu garip kadın beni büyülemişti sanki.

Ben bu karmakarışık duygular içinde bocalarken, bir kelebeğin kanatları gibi titreşen ve şimdiye kadar hiç duymadığım güzellikteki bir sesin görünmeyen dalgaları, durgun bir göle atılan taşın yarattığı halkalar gibi her yana yayıldı. Bu efsunlu ses tıpkı bir ipekböceğinin görünme-

yen iplikleri gibi beni kuşattı ve sardı. Mistik çağların efsanelerinde geçen kahinler gibi, benim yazgımdan bahsediyordu bu efsunlu ses:

— 'Aradığın gerçeği hiçbir zaman bulamayacaksın. Çünkü yeryüzünde senin aradığın gerçeği şimdiye kadar hiç kimse bulamadı.

Yaşamın içinde her şey iç içedir. Kötülükler ve iyilikler birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Biz ölümlü insanlar yaşadığımız süre içinde bu iki gerçeğin arasında hiç durmaksızın gider, gelir dururuz. Ve gerçekte bizler peşinde olduğumuz ve yok etmek için uğraştıklarımızın hemen hepsi bizlerden, yani yaşamımızdan birer parçadır.

Sen de tüm diğer ölümlü canlılar gibi kendi gerçeğini sadece kendin yaşayacaksın. Sana bağışladığımı sandığın yaşam acılarla dolu yüreğin değil mi?

Akrebin gövdene saldığı zehiri çıkarmayı başardım ama seni zehirleyen acılar yüreğinde olduğu gibi durmuyor mu?

Sen ya yüreğindeki acılarla yaşamayı öğreneceksin, ya da yüreğindeki acılar günün birinde gövdene bir akrebin zehiri gibi yayılıp seni yok edecek.'

Siyah köpek usulca ayakları üzerinde doğruldu. Sonra sessiz adımlarla ilerdeki patika yoldan aşağıya doğru bir hayalet gibi gözden kayboldu. O büyülü sesin havada kaybolan son titreşimleri ile birlikte o esrarlı kadın da bir sis gibi havaya karıştı. Meşe ağacından yapılmış kapı ise öylece açık duruyordu. Toprak duvarda, tek gözlü pen-

ceredeki cam güneşin ışıklarını tam gözlerimin içine gönderiyor.

Pencereye yaklaşıp içeriye baktım. Havadaki tütsünün o buruk kokusunu içime çektim. Yerde üzerinde yattığım keçi kılından yapılmış kahverengi battaniye ve duvardaki tahta rafta sıralı duran küçüklü büyüklü renkli kavanozlar, hepsi yerli yerinde duruyordu. O selvi ağacı gibi uzun ve dayanıklı gövdesi olan kadın ise hiçbir yerde görünmüyordu. O arada camın içinden bana bakan solgun bir yüzle, parlaklığını yitirmiş bir çift göz gördüm. Dikkatli bakınca, bu solgun yüzün ve parlaklığını yitirmiş gözlerin bana ait olduğunu anladım. Yüzümde en azından bir haftalık bir sakalın koyu gölgesi vardı. Bu kez düş falan görmemiştim. Her şey gerçekti. O küçük akrep, eflatun renkli gökyüzü, ateş kuyuları, sonra o cennette yaptığım gezintiler, bu tek gözlü, kararmış tavanlı oda, o tılsımlı sözcüğü durmaksızın tekrarlayıp gövdemdeki zehiri çıkaran o yüzü binlerce çizgi ile dolu kadın.

Cama yansıyan yüzüme tekrar baktım. Gözlerimin etrafında derin gölgeler vardı. Solgun yüzümdeki ifade ise bana o denli yabancıydı ki sanki bir başkasının yüzüymüş gibi geldi bana.

Evet, bütün bunlar gerçekti. Şimdi bu haliyle bana bile benzemeyen bu yüzüm de bir gerçekti.

Güneşin sıcak ışınları şimdi sırtımı ısıtıyordu. Biraz önceki bitkinliğim geçmişti. Yüzümü güneşe dönüp gözlerimi kapadım. Ateşten bir perdenin arkasında kırmızı bir boşluktan başka hiçbir şey yoktu.

Evet, akrebin damarlarımda dolaşan zehiri akıp gitmişti, ama yüreğimdeki acılar olduğu gibi duruyordu. Kimbilir o kadının söylediği gibi bu yüreğimdeki acılar, bir zehir haline dönüşüp gövdemi zehirleyip beni yok edecekti."

O dingin sabahın kutsal sessizliğini bozan yüzlerce küçük çan seslerinin titreşimleri ile kendime geldim. Karakolun bulunduğu yerden epey uzaklaşmıştım. İlerde büyük bir sürü bozkırı ortadan ikiye bölen kurumuş dere yatağı boyunca büyük bir toz bulutu kaldırarak karşıdaki tepelere doğru ağır ağır uzaklaşıyordu. Melisa otlarının güzel kokusu bu toz bulutu arasına karışıp giderken ben de geldiğim yoldan geri dönüp yürümeye başladım. Sessiz ve sakin bir sabah gezintisinin getirdiği bu garip anılar esintisi kafamı karmakarışık etmişti.

O günün akşamına doğru çevredeki dağ köylerinden birinde misafir edilen eğlence grubunun en gözde oyuncusu olan kadını karakola getirdiler. Minibüs geldiğinde ben küçük bahçenin gölgeliğinde kahve içiyordum.

İlk önce yine o tilki yüzlü adamı gördüm. Etrafındakilere ellerini kollarını sallayarak bir şeyler anlatıyor, bir yandan da yusyuvarlak gözleri ile etrafını kolaçan ediyordu. Sonra iki kişinin yardımı ile minibüsten güçlükle indirilen kadın göründü. Sarı boyalı saçları dağılmış, gözlerinin etrafındaki rimeller yüzünün iki yanında siyah bir çizgi bırakarak gözyaşı gibi akmıştı. Bembeyaz yüzünde ise yapma bir bebeğin o anlamsız ifadesi vardı. Kolları bir kuklanın kolları gibi iki

yana sarkmış, bol elbisesinin altındaki vücudu ise samanla doldurulmuş gibi cansız duruyordu.

Onu buraya getirmelerini söyledim. İki kişi bir korkuluğu taşır gibi onu tahta masanın karşısındaki sıranın yanına getirip bıraktılar. Oturmasını söylediğimde sanki hiç duymamış gibi öylece ayakta durmaya devam etti. Camlaşmış gibi duran gözleri her türlü ifadeden yoksun yüzü ile karşıdaki mor tepelerin üzerinde güneşin son ışıkları ile turuncu bir renge boyanan gökyüzüne bakıyordu.

Başına gelenleri aşağı yukarı tahmin edebiliyordum. Daha önce buna benzer bir iki olayı duymuştum. Bu para karşılığı misafirlik bazen böyle taraflar arasında çıkan anlaşmazlık yüzünden bize yansırdı.

Karşımda duran kadın anlaşılmaz bir suskunluk içindeydi. Ne bağırıp çağırıyor, ne de herhangi bir serzenişte bulunuyordu. Öyle sessiz ve hareketsiz büyük bir bebek gibi durması dikkatimi çekmişti. İsminle ve olayla ilgili sorduğum sorulara da bir cevap vermemesi canımı iyice sıkmıştı.

— "Bu kadını içeri götürün dinlensin" dedim.

Bizi uzaktan izleyen tilki yüzlü adam bu sözüm üzerine büyük bir telaşla yanıma sokuldu.

— "İzin verirseniz, biz gidelim. Yarın sabah erkenden ilçeden ayrılıyoruz efendim" dedi.

Gözlerindeki şeytani parıltıları bu kadar yakından görmem ve bir yılanın tıslamasını andıran sesi beni iyice öfkelendirmişti. Hiçbir yere gidemeyeceklerini söyleyip içeri girdim.

Kadının hali beni anlayamadığım bir biçimde

rahatsız etmişti. Bu ıssız ve sükun dolu yerde, o görmek istemediğim ya da görmekten kaçındığım gerçeklerden biri; bilinmeyen bir rüzgârın önünde buralara kadar savrulmuştu.

İçerdeki odamda sıkıntı ile dolanıp durdum. Bu garip ve beni öfkelendiren duruma bir an önce son verip yine buradaki kutsal sessizliğe dönmek istiyordum. Bu nedenle, kadınla son keze konuşmayı denemeye karar verdim.

Onun bulunduğu ve bizim de büro olarak kullandığımız küçük odanın kapısı açıktı. Eski bir koltuğun üzerine oturmuş yüzünü de pencereye doğru çevirmişti. Bana küçük bir kız çocuğu gibi göründü. Yüzünü yıkamış, sarı boyalı saçlarını da arkasına toplamıştı.

İçeri girdim, bu defa başını çevirip yüzüme baktı. Gözlerindeki o anlamsız ifade olduğu gibi duruyordu, ama soluk yüzüne hafif bir canlılığın sıcaklığı yayılmıştı.

Bir sandalye alıp tam karşısına oturdum. Uzun bir süre hiç konuşmadan yüzüne baktım. Gözlerini benden hiç kaçırmadan o da yüzüme bakmayı sürdürdü. Ağzının ve gözlerinin etrafındaki çizgileri şimdi daha belirgin bir şekilde görebiliyordum. Ama bakışlarında hiçbir değişiklik yoktu. Gökyüzündeki bulutlara ya da herhangi bir şeye bakar gibi bakıyordu bana. İlk bakışta anlaşılmayan yaşı şimdi bu kadar yakından baktığımda gerçek çizgileri ile belli oluyordu.

— "Kendini iyi hissediyor musun?" dedim.

"Evet," anlamında başını salladı.

— "Biliyorum, sizi çok hırpalamışlar. Size ne

söylesem pek bir yararı olmayacak. Bunu da biliyorum ama, şuna inanın ki size gerçekten yardım etmek isterdim."

Gözlerini, yüzümden hiç ayırmadan bana bakmaya devam ediyordu. Bu anlamsız ve ısrarlı bakışlar karşısında ne söyleyeceğimi ve ne yapmam gerektiğini bilemiyordum. Daha doğrusu o donuk gözleri ile yüzüme bakması ve tüm söylediklerimi sanki hiç duymuyormuş gibi dinlemesi karşısında bozguna uğramıştım.

— "Gitmek istiyorum. Sadece gitmek istiyorum."

Sesin ondan çıkıp çıkmadığını anlayamadım. Çünkü dudakları adeta hiç oynamamıştı. Bir an ne cevap vereceğimi bilemedim. İçimi kaplayan sıkıntıdan ve o insanı ürpertecek kadar cansız bakışlardan kurtulabilmek için kalkıp pencereyi açtım. Dışardaki serin dağ gecesinin kuru havası bir anda küçük odayı doldurdu. Gece ne çabuk olmuştu? Geldiğim kentten binlerce kilometre uzaklıktaki bu ıssız dağların arasında ne kadar garip bir çifttik.

O küçük akrebin vücuduma bıraktığı zehiri akıtıp, beni yeni baştan yaşama döndüren kadının dediği doğruydu galiba. Bu kötülüklerle dolu dünyada herkes kendi gerçeğini sadece kendisi biliyor ve kendisi yaşıyordu.

Birazdan bu kadını o tilki yüzlü adamla gitmesi için bırakacağım. Çünkü biliyordum ki o ne benim yardımımı ne de bir başkasının yardımını istemiyor. O yine boyun eğdiği kendi gerçeğine dönecek. Bense ruhunu gövdesinden çıkarmış bu kadının sırrı ile baş başa kalacağım.

Karanlık gözlerimi dinlendiriyordu. Gökyüzünde belirmeye başlayan yıldızların parıltıları ne kadar güzeldi. Açık pencereden içeri giren o serin havayı içime çektim. Herkes kendi yolunun yolcusuydu. İşte her şey bu denli yalın ve açıktı.

Omzumda hissettiğim belli belirsiz bir dokunuş beni ürpertti. Döndüm. O bir plastik bebeği andıran anlamsız yüzü ve camlaşmış gibi duran gözleri ile karşı karşıya geldim.

— "Benim için üzülme" dedi ve devam etti:

— "Bundan bir kaç yıl önce bir kazada çok sevdiğim insan öldü. Oysa ben kurtulmuştum. O gün ben de yaşama sevincimi ve tüm sevgilerimi o sevgili ölü ile birlikte gömdüm. Gördüğün gibi her şey bu kadar."

O cansız gözlerin ve acılarını belli etmeyen yüzünün gizi buydu demek. Ne kadar kısacık ve ne kadar da gerçek.

Geldiği gibi sessiz ve sakin açık kapıdan çıktı. Küçük oda şimdi bomboştu. Tıpkı onun ruhu gibi.

Bilinmeyen bir yazgının
Önünde sürüklenmiş
Çok uzaklardan
Sonra gözlerden uzak bir yerde
Sessizce ve kimseye görünmeden
yok olup gitmiş
Sanki hiç yaşamamış gibi

Uykusuz bir gecenin sonuna doğru kendimi bir kâbusun o soluk kesen kollarında buldum:

"Büyük bir kentin geniş caddelerinden birinde yürüyordum. Birdenbire kulaklarımda delice titreşimler yapan ince ve tiz bir ses havayı doldurdu. Ses kulaklarımı bir matkap gibi delercesine arttıkça, caddelerde yürüyen ve etrafımdaki insanlarda beni dehşete düşüren bir değişim başladı. İnsanların gövdeleri garip bir şekilde bükülüyor, başları ise hızlı bir biçimde küçülüyordu. Daha sonra bu garip yaratıkların gövdeleri bir akrebe benzemeye başladı. Değişimini tamamlayan akrep gövdeli ve insan başlı bu yaratıklar yanımdan ve önümden tıpkı bir akrep gibi yürüyerek o tiz sesin geldiği yere doğru yan yan gidiyorlardı. Geniş cadde bu korkunç yaratıklarla dolmuştu. Dehşet içindeydim. Cadde kenarındaki bir binanın merdivenlerini tırmanıp kapının önünden bu insanın iliklerini donduran insan başlı akrep gövdeli yaratıkları izlemeğe başladım. Gövdemden buz gibi bir terin boşandığını, kalbimin ise göğsüme acı verecek şekilde delice çarptığını duyuyordum. Bu dehşet verici resmi geçidin ne olduğunu anlamaya çalışırken sırtımı dayadığım demir kapı birdenbire açıldı. Bu korkunç görüntüden kaçmak için açılan kapıdan içeri girmek için adımımı atmıştım ki, karşımdaki loş karanlığın içinde insan başlı iki dev akrep gördüm. Zehirli kuyruklarını öne doğru çevirmiş, ateş saçan gözleriyle bana bakıyorlardı. Tam o sırada, insanın kulaklarını bir burgu gibi oyan tiz titreşimli esrarengiz ses başladığı gibi ansızın kesildi. Kendimi merdivenlerden aşağı caddeye attım. Şimdi caddede yürüyen yüzlerce, binlerce insan başlı akrebin arasında kalmış-

tım. Geriye dönemezdim. Çaresiz onlarla birlikte ben de yürümeğe başladım.

Cadde büyük bir meydana açılıyordu. Meydan tıpkı bir karınca yuvası gibi akrep doluydu. Meydanın tam ortasında ise beyaz elbiseli bir kadın sırtüstü yatıyordu. İnsan başlı binlerce akrep birbirinin üzerinden tırmanıp kavga ederek bu meydanın ortasında yerde yatan kadının yanına gitmeye çalışıyor, her biri de iğnesini kadının bir tarafına sokmağa uğraşıyordu.

Bu düşlerin bile ötesindeki korkunç görüntü dimağımdaki tüm barajları bir anda yıktı. Bir anda her şeyi unutarak kadının yanına doğru koşmaya başladım. Ayağımın altında ezilen akreplerin çıkardığı iğrenç sesleri duyuyor, bazen de zehirli iğnelerin acı veren saplamalarını hissediyordum.

Bütün bunlara rağmen koşmaya devam ettim. Meydanın ortasında sırtüstü yatan beyaz elbiseli kadının yanına geldiğimde her tarafım delik deşik olmuş, gövdem ise zehirle dolmuştu. Son bir caba ile beyaz elbiseli kadını yerden kaldırmak için eğildiğimde o tanıdık yüzü gördüm. Yüzü onu ilk gördüğüm gibiydi. Plastikten yapılmış gibi anlamsız yüzünde ne bir acının ne de bir korkunun izleri vardı. Sadece cansız gözleri ile bana bakıyordu.

Başını tutup kaldırırken sarı boyalı saçlarının arasında gezinen siyah gövdeli akrepler iğneli kuyrukları ile ellerimi soktu. Ama artık hiçbir acıyı duymuyordum. Kollarıma, bacaklarıma insan başlı akrepler iğnelerini batırıyor, orasında burasında sakladıkları tüm zehirleri gövdeme bo-

şaltıyorlardı. Sonra gövdem yavaşça alevlenen bir ağacın gövdesi gibi tutuştu. Alevlerin yalazları her yanımı sardığında son gördüğüm o cansız gözlerdeki alevlerin ışıltılarıydı.

Neden sonra gözlerimi açtım. Başucumda iki tanıdık yüz vardı. Biri yüzündeki binlerce yıllık çizgileri ile o yaşlı kadın diğeri ise sarı boyalı saçları ve cansız bakan gözleri ile son kez akreplerin arasında gördüğüm oyuncu kadın. Yaşlı kadın kapalı gözlerini açtı ve serin elini alnıma koydu. Elinden yayılan serinlik gövdemi yakıp kavuran ateşe dökülen soğuk bir su gibiydi.

Yattığım yerden doğrulmaya çalıştığım sırada göğsümü delip adeta sırtımdan çıkan bir ağrı ve midemden yukarıya doğru yükselen dayanılmaz bir bulantı beni iki büklüm yaptı. Midemin bu dayanılmaz bulantısı ve yüreğimi delice çarptıran ağrı ile yataktan fırladım. Ancak ayakta duramadım. Dizlerim bükülüyordu. Yerdeki çürümüş döşemelerin üzerine çöktüm. Ağzımdan koyu yeşil renkli bir suyun yerdeki çürümüş döşemelerin üzerine döküldüğünü gördüm. Koyu yeşil su yerde küçük bir göl oluşturdu. Terli gövdemin her yanı soğuk bir kuzey rüzgârının esintisi ile bir kelebeğin kanatları gibi titriyordu. Sonra her şey durdu. Göğsümü delip sırtımdan çıkan ağrı, o dayanılmaz mide bulantısı, hepsi ama hepsi geçmişti. Kendimi havada yüzen bir toz zerresi kadar hafif hissediyordum.

Duvardaki renkli kavanozlar, bu küçük pencere ve bu tek göz oda bana hiç te yabancı değildi. Buraya daha önce de gelmiştim. Ama han-

gisinin düş hangisinin gerçek olduğunu bilemiyorum artık.

Bu sarı boyalı saçlı kadın burada ne arıyordu?

Bu koyu yeşil su, akreplerin zehiri miydi, yoksa yıllardır gövdemde biriken acıların zehiri miydi?

Tahtaların uzun çizgileri arasından güneşin parlak ışıklarının göründüğü kapıyı bu defa kolayca buldum. Kapıyı açıp dışarı çıktım. Her şey aynıydı. Yani daha önceki gibi. Parlak güneşin altında öğle sıcağının buğulu titreşimlerinin göründüğü sarı bozkır, koyulu açıklı kahverengi gölgelerle dolu dağlar ve hemen biraz ilerde yeşil gövdeleri toza bulanmış iki selvi ağacı.

Yaşam yolculuğumun bu gizemli durağını çok sevmiştim. Bu yüzü bin yıllık çizgilerle dolu siyah giysili kadın. Bu tek odalı küçük tahta kulübe, sundurmanın önünde yatan siyah köpek, içerdeki renkli kavonozlar, hepsi birbirini tamamlayan bir parça gibiydi.

Aklıma o sarı boyalı saçlı ve soluk yüzlü kadın geldi. Her ikisi de tahta kapının önündeydiler. Siyah giysili kadın o çocuksu bakan gözlerini bana çevirerek konuştu.

— "Onu merak etme. Bundan böyle burada kalacak. Çünkü onun yolculuğu sona erdi artık. Gövdesi, yıllarca önce sevdiği ile birlikte gömdüğü ruhuna kavuştu.

Senin yolculuğun ise daha devam edecek. Bu bozkırı geçip dağlara ulaşmalısın. Belki de aradığın gerçeği oralarda bulabilirsin."

Bu bozkırı geçip dağlara ulaşmalıyım. Evet her şey bu denli açıktı. Belki de dağlardan sonra bu kez bir başka bozkırı geçmem gerekecekti. Belki de aradığım gerçeği hiçbir zaman bulamayacaktım. Benden önceki bir çok insanın bulamadığı gibi. Her şeyin bu denli açık olmasına karşı biz insanlar yaşamı neden hep anlaşılmaz ve karmaşık hale sokarız?

Belki de hiçbir şeyin gerçeği yoktu. Her şey bir düş dünyasının iyi ve kötü giysili hayaletleriydi.

Bizler, ölümlü canlılar, yaşam sınırımızın çizildiği yolda yolculuğumuzu tamamlayıp geçmişin o geri dönülmez karanlıklarındaki hayaletlerin arasında yerimizi alıyoruz. Geride bıraktığımız bir iki anı da bir kırlangıcın kanadından boşluğa düşen bir tüy gibi unutulup gidiyor.

Bu önümdeki bozkırı geçip oradan da güneşin turuncu rengi ile koyu gölgelerin buluştuğu dağlara uzanan ince yol beni nereye götürecek?

Ölümsüzlüğün yüce ruhuna ulaşmak için geçilen nice acı ve fırtınalarla dolu yollardan biri mi acaba?

Yoksa büyük bir düş kırıklığı ya da bir hiçliği mi görecektim?

Yaşamda gerçeği aramanın boşluğuna mı inanmalı, yoksa gerçek sandığımız bir hayalin ardından mı dolaşmak gerekli? Eğer bunların ikisi de doğruysa, şu karşımdaki yaşlı bilge kadının yanında duran neydi?

Bu genç kadın ruhunu gövdesinden çekip çıkarmayı nasıl başarabilmişti?

Ruhunu, tanrıların ve insanların denetiminden nasıl uzak tutabilmişti?

Ruhun terk ettiği bu gövde nasıl böyle ayakta durabiliyordu, bir türlü anlayamıyordum. Ve daha önemlisi tanrılar böyle bir mucizeye nasıl oluyor da izin veriyorlardı?

Bütün bunları düşününce olduğum yerde durdum. Benim aradığım belki de buydu. Şu bozkırın sonundaki dağlara kadar boşu boşuna neden gideyim? Sarı boyalı saçlı kadının yaptığı gibi ben de neden yolculuğumu beni hayata döndüren bu gizemli yerde bitirmeyeyim?

Şu önümde uzanıp giden bunca yolda beni nelerin beklediğini bilmeden yürümek yerine, bu bilge kadının yanında kalmak çok daha iyi bir tercih değil mi?

Hayır. Arkama bakmadan yürümeliyim. Bu iki kişi, düşlerin birer hayaleti. Onlar düşlerdeki yerlerinde kalmalı.

Bilgelikler bizleri kötülük yapmaktan korur. Gerçekleri bulmamız bize yol gösterir, ama bizlere kötülük yapılmasını, bizlerin yok edilmesini engelleyemez. Ruhlarımızı yüceltir, bize erdemli olmanın sırlarını öğretir ama gövdemizin acı çekmesini önleyecek ilacı veremez.

Kötülükler değil midir, nice nehirlerin yataklarını değiştirip onların akışlarını bozan.

Gerçeğin keskin kılıcının bile kötülüklerin bin kollu tanrısını yok etmeğe gücü yetmiyor artık. Her kesilen kolun yerine şeytani bir güç yenisini ekliyor. Gerçeğin keskin kılıcını tutan kollar ise her geçen gün biraz daha yoruluyor.

Biz ölümlüler, gerçek ölümü sadece bir kez

yaşarız. Oysa kötülükler için her ölüm, yeni bir kötülüğün habercisi, bizimse elimizden düşen her kılıç sahipsiz kalıyor.

Gökyüzünde vahşetin ve ihanetin bayrakları dalgalanıyor artık.

Tanrılar her birimiz için bir kıyamet günü gönderiyor yeryüzüne.

Bir yaz sabahının turuncu aydınlığında ya da bir güz akşamının o güzel serinliğinde yattığımız toprağın üzerinden duyuyoruz karıncaların ve böceklerin ayak seslerini.

Bir rüzgâr dolaşıyor üzerimizde ve alıp götürüyor ruhumuzu kırların üzerinden yüce dağlara doğru. Sonra yükseliyoruz. gökyüzünün lekesiz maviliğindeki uçsuz bucaksız derinliklerine doğru.

Yılan gibi kökleri ile sarıyor gövdemizi bir selvi ağacı. Ve yavaş yavaş terk ediyor onca acı ve endişe, damarlarımızı.

Yaralarımız kanamıyor artık. Çünkü durmuş yüreğimizin çılgınca çırpınışı.

Gözlerimiz görmüyor artık ihanetleri ve güzellikleri, çünkü karanlığın o gizemli perdesi örtmüş yüzümüzü.

Zaman bir serçenin kanatlarındaki rüzgâr gibi geçecek ve her şey unutulacak.

Ne geride bıraktığımız sevgililer.

Ne de bir zamanlar uğruna onca acılara katlandığımız güzelliklerden bir iz kalmayacak. Anılar, terk edilmiş bir evin içini dolduran tozlarla birlikte yavaş yavaş örtülecek.

Bir kitabın arasında özenle saklanmış bir nergis çiçeği, odanın en görünen yerine asılmış

bir resim, bir zamanlar sevgilinin uzun siyah saçlarını süsleyen bir saç tokası, bir dostun hediyesi olan bir kalem kaldırılıp bir köşeye atılacak.

Belki de hiç kimsenin tanımadığı gizli bir dost kendi kendine sadece şunları söyleyecek:

O erdemli biriydi
Boyun eğmek yerine
Başını dik tutmayı yeğledi
Bu yüzden
Ölürken bile onuru
Onu terk etmedi."

Odanın içinden mi yoksa dışından mı geldiğini anlayamadığım telaşlı ve korkulu sesler beni ahtapot gibi saran kâbusun kollarından çekip çıkardı. Sırılsıklam ter içindeydim. Kalkıp pencereyi açtım. Ancak camı açınamla birlikte, terli yüzüme bir kırbaç gibi vuran rüzgârın şiddetiyle geri çekildim. Zorlukla pencereyi kapamaya çalışırken, gökyüzündeki garipliğin farkına vardım.

Benim kapatmaya uğraştığım pencerenin tam karşısındaki dağ, gökyüzünün turuncu rengi ile aydınlanmıştı adeta. Delice esen bir rüzgâr sabahın bu turuncu aydınlığında, bozkırı doludizgin dolaşıyor, kaldırdığı toz bulutlarını çılgınca bir öfke ile gökyüzüne doğru savuruyordu. Turuncu renkli gökyüzünün derinliklerinde ise insana ürperti veren siyah fırtına bulutları rüzgârın önünde büyük bir hızla bizim bulunduğumuz yere doğru geliyordu.

Bu ürküntü verici görüntü herkesi korkut-

muştu. Binanın çevresinde bulunan derme çatma çitler savruluyor, uzaklardan korku ve paniğin delirttiği köpeklerin ulumaları, insanların içindeki korkuyu daha da büyütüyordu. Her geçen dakika şiddetini daha da artıran rüzgâr, pencerelerin camlarını kıracakmış gibi zorluyor, çatının aralıklarından içeri sızarak garip sesler çıkarıyor. Kapı ve tahtaların görünmeyen bir el tarafından yerinden sökülüp atılmak istenirken çıkardığı iniltili sesler, dışardaki fırtına ile birleşince, ürküntü veren bir koronun o insanın içini ezen, korku dolduran, seslerine dönüşüyor.

Herkesin yüzü sapsarı olmuştu. Bilinmez bir endişenin buz gibi parmakları, yüreğimizi sıkıyor, kaygılı bir bekleyişin beslediği sıkıntı, her geçen dakika ile beraber içimizde boysalıyor.

Dev fırtına bulutları dağın üzerindeki turuncu aydınlığı, çağlar ötesinden gelen bir ejderha gibi bir anda yuttu. Şimdi her şey karanlığın ötesinde kalmıştı.

Ne bozkır, ne dağlar ne de başka bir şey görünüyordu.

Herkes suskundu. Herkes kendine dönmüştü.

Şimdi duyulan sadece rüzgârın sesiydi.

Denizlerin, bozkırların, dağların, gökyüzünün ve buzlu taygaların efendisi rüzgâr.

Gemilerin yelkenlerini dolduran, tohumları yeryüzünün dört bir yanına taşıyıp yeni bir yaşama öncülük eden, sevgililerin yüzünü her türlü kötülükten arınmış bir güzellikte okşayan, dağların, kırların serinliğini bizlere getiren bu kutsal rüzgâr değil mi?

Senden neden korkalım ki?

Karanlığın bulutlarını yine sen değil misin üzerimizden çekip alan?

Denizlere meydan okuyan gemilere karşı, denizlerin dalgalarını yüceltip onları limanlara kovalayan sen değil misin?

Susuz kalmış sarı başaklı buğday tarlalarını, önüne yağmur bulutlarını katıp sulayan sen değil misin?

Erdemin ve ölümün bayraklarını gökyüzünde dalgalandır.

Dalgalandır ki onları herkes görsün.

İyilerin içine sevinç, kötülerin ise korku ve utanç dolsun.

Özgürlüklerini yeryüzünde yitirenleri yücelt. Onları yanına al. Ve onların erdemli ve onurlu ruhlarına rüzgârdan kanatlar takarak, gökyüzüne sal. Denizlerin, çöllerin, kırların üzerinde diledikleri gibi dolaşmalarına yardım et.

Uğultu giderek yavaşladı. Pencerenin camlarından odaya yayılan titreşimler ve eski binanın her yanından gelen iniltiler, ansızın durdu. Dağın üstündeki siyah bulutların arasından güneşin turuncu çizgileri belirmeye başladı. Bozkırı kaplayan sarı toz bulutları döne döne uzaklaşırken, ince bir toz tabakası ile örtülen pencere camını açtım.

Her şey yine eski dinginliğine kavuşmuştu. Gökyüzünde beyaz bulut kümecikleri sakin ve kımıltısız duruyor. Dağın üzerinden yükselen güneşin parlak ışıkları bozkırı sarı renge boyuyor. Kırlangıç ve sığırcık sürüleri sanki hiçbir şey olmamışcasına bozkırın üzerinde sevinç çığlıkları ile uçuyor. Yalnızca dağın bozkır yolunu kestiği yer-

de, kuzeye doğru uzaklaşan siyah fırtına bulutlarının son kümeleri görünüyor.

Dışarı çıktım. Verandanın yarısı yıkılmıştı. Sağa sola savrulan sandalyeler ve diğer eşyalar etrafa saçılmış öylece duruyordu. Biraz sonra herkes bir yana dağılarak ortalığı toplamaya başladı. Küçük yemek odasının köşesinde kaynayan çayın kokusu açık pencereden dışarı çıkıyor, fırtına sonrası dingin bir yaz sabahında dört bir yana dağılıyordu.

Açık pencereye kadar yürüyüp bana bir çay vermelerini söyledim. Büyük bir melamin bardağa doldurulan çayı alıp devrilmiş bir sandalyenin üzerine oturdum. Sıcak çaydan aldığım bir yudum, ağzımda buruk bir tat bırakırken, fırtına öncesi baştan aşağı turuncu bir renge bürünen karşıdaki dağı seyretmeye başladım.

Dağ şimdi güneşin gözalıcı parıltıları altında sarı ve kahverengi gölgelerle doluydu. Yamaçlarının bozkıra bakan yüzünde serpiştirilmiş gibi duran bir kaç dağ köyü görünüyordu. Dağda olağanüstü güzellikteki bir tablonun canlılığı vardı. Daha çayı yarılamamıştım ki farkına varmadan dağa çıkmaya karar verdiğimi anladım. Birkaç kişinin hemen hazırlanmasını söyledikten sonra ben de içeri girip giyindim. Benimle birlikte gelenler bunun her zamanki devriye gezilerinden biri olduğunu zannetmişlerdi.

Biraz sonra bozkırı boydan boya ikiye bölen tozlu yol boyunca yürüyorduk bile. Dağın hizasına geldiğimizde küçük bir toprak yola saptık. Oldukça hızlı yürüdüğümüz için iki saat sonra dağın eteklerindeki ilk köye ulaştık. Köye girmeden

hemen kenardaki kavak ağaçlarının serin gölgesinde biraz dinlenip, daha yukarılara doğru yolumuza devam ettik.

Güneş başımızın üzerine geldiğinde dağın epey yukarılarındaki son köye gelmiştik. Hepimiz soluk soluğa kalmış ve çok yorulmuştuk. Bu yüzden köye uğrayıp biraz dinlenmeyi ve bir şeyler yemeyi düşündüm.

Köy uçurum gibi dik ve gri kayalıklardan oluşan bir yarın hemen dibindeydi. Taşların üst üste dizilmesi ile yapılmış evlerin damları ise toprakla örtülüydü.

Köye girdiğimizde kadınlı erkekli küçük bir kalabalığın çitle çevrili bir avludaki evin önünde toplandığını gördük. Birkaç sıska ve başıboş köpek, bizi görünce ürkek ürkek havladı. Eski püskü giyimli yalınayak çocuklar, yanımız sıra yürüyerek meraklı gözlerle bizi izleyip kendi aralarında konuşuyordu.

Kalabalık bizi görünce dalgalandı. Kendi aralarında fısıltılı bir konuşma ile yüzlerinde endişe ve kuşkulu bir ifadeyle bizlere baktılar.

Ne olup bittiğini anlamak için, küçük avluya doğru yürüdüm. Benim içeri girdiğimi görünce iki yana çekilerek bana yol açtılar. Tahta kapının önünde iki uzun meşe sırığının üzerine atılmış eski bir battaniyede bir adam yatıyordu. Çenesi eski ve soluk bir bez parçası ile bağlanmış, yarı aralık göz kapaklarının arasından camlaşmış gözlerinin donuk beyaz rengi görünüyordu. Uzun gür siyah saçlarının perçemleri alnını örtmüştü. Kalın ve güçlü kollarını ise göğsünün üstüne koymuşlardı.

Kalabalık öylece sessiz ve hareketsiz duruyordu. Ne ağlayan ne de oraya buraya koşuşturan insanlar vardı.

Evden çıkan birkaç yaşlı adam, beni içeri buyur etti. Küçük kapıdan başımı eğerek içeri girdim. İçersi loş ve garip bir tütsünün baş döndüran kokusu ve dumanı ile doluydu. Alçak sedirin üzerinde oturan gölgeler, iki yana doğru sıkışarak aralarında bana da yer açtılar. Kapının her iki yanında kadınlar bağdaş kurmuş sessizce oturuyor, arada bir de derin derin iç çekerek başlarını ve gövdelerini iki yana sallayıp anlaşılmaz sözcükler mırıldanıyorlardı.

Küçük odanın bir köşesinde teneke bir mangalın üzerinde yakılmış tütsü çubuklarından çıkan baygın bir koku herkesin üzerine sinmiş.

Kısa ve kesik cümlelerle konuşuyorduk. Adamın adı, nasıl öldüğü, şeklindeki sorularımın cevabları da aynı kısalıkta oluyordu.

Onlar için her şey yaşamın bir parçasıydı. Ölüm de öyleydi. Zamanlı zamansız veya bir başka şekilde olması pek fark etmiyordu.

Tıpkı sabahın erken saatlerindeki fırtına gibi. Fırtına bitince her şey yine eskisi gibi devam ediyordu.

Onlar için şu anda en ilginç olan, benim de cenaze törenine katılmak istememdi. Önce şaşırdılar. Sonra da hepsi belli etmemeğe çalışarak neden böyle davrandığımı anlamak ister gibi yüzüme baktılar. Kalkıp kapının önüne çıktığımda kalabalık gizli bir fısıltı ile dalgalandı. Şimdi herkes gözucu ile benim davranışlarımı büyük bir ilgiyle izliyordu.

Ölünün durduğu kapının önünde biriken kalabalıktan, erkekler bir yana ayrıldı ve sadece erkeklerden oluşan küçük kafile, uzun sırıkların üzerinde yatan ölüyü omuzlayarak köyün yan tarafından yukarıya doğru uzanan dik patika yolda yürümeye başladı. Küçük avluda kadınların sessiz gölgeleri kaldı sadece.

Sırığın iki ucu bir kişinin omuzlarında, diğer iki ucu ise yine bir başka kişinin omuzlarındaydı. Patika yolun çok dik ve dar olması nedeniyle böyle taşıyorlardı herhalde.

Öğle güneşinin yakıcı ışınları sırtımızda sıcak ütü gibi geziniyor, bizi ter içinde bırakıyordu.

Bu garip cenaze kafilesinin yürüyüşü yine dik ve taş kümeleri ile dolu bir yamaçta sona erdi. Ölüyü yere bıraktılar. Herkes bulunduğu yere çökerek dinlenirken, ben de bu garip mezarlığın tuhaf görünüşünü incelemeye başladım. Kuşkusuz burası bir mezarlık olmalıydı. Ama hiç bu tür bir mezarlık görmemiştim. Çünkü şimdiye kadar gördüğüm hiçbir mezarlığa benzemiyordu.

Ne o mezarlara konulan herkesin bildiği taşlar vardı, ne de herhangi bir yere yazılmış bir yazı ya da bir işaret. Sadece orada burada birbirinin üzerine konulmuş taşlardan oluşan kümeler vardı.

Bazı taş kümeleri, yağan şiddetli yağmurlar ve seller yüzünden etrafa saçılmış, taşların ve kayaların arasından etleri çürümüş bir el ya da bir bacak görünüyordu. İnsanı dehşete düşüren bu görüntüler arasında, ölüyü getirenler, oturmuş bir yandan dinlenirken bir yandan da sigaralarını tüttürüyorlardı. Ne taş kümelerinin altından

görünen bu çakalların ve sırtlanların kemirdiği çürümüş el ve bacaklar, ne de önlerinde duran ölü, onları hiç mi hiç ürkütmüyordu. Sanki bir harman yerinde sarı başaklı buğdayların üzerine oturmuş dinleniyor gibiydiler. Daha çok iki ayakları ile, ölümle yaşam arasındaki ince çizginin iki yanına basmış gibi duruyorlardı.

Bu garip mezarlığın ürküntü veren görüntüsü beni altüst etmişti. Fırtına öncesi güneşin turuncu renge boyadığı bu dağ, sanki gizli bir işaretle beni bu inanılmaz cenaze törenine katılmam için çağırmıştı.

Öylece ayakta kalakalmıştım. Güçlükle yutkunuyor, bu dehşet verici görüntülere alışmaya çalışıyordum.

Burada her şey iç içeydi. Ölüler hemen ortamızda ve etrafımızda olanca yalınlığıyla gözümüzün önünde duruyor, biz canlılar ise onların içinde kendi gerçeğimizi görüyorduk.

Ölüyü getiren küçük kafilenin halka yaparak oturduğu yerden göğe doğru mavi sigara dumanları savruluyor. Birbirleri ile alçak sesle konuşuyorlar. Sanki konuştuklarını ölülerin duyacağından çekinir gibi. Sonra birer ikişer ayağa kalktılar. O zaman biraz ilerdeki küçük çukuru gördüm. Toprağın çok kayalık olması nedeniyle neredeyse üç karış bir derinlikte kazılabilmişti. Bu ölünün buraya sığması olanaksızdı. Bu düşünce kafamdan geçtiği an sırtımı bir ateş dalgası sardı.

Ölünün kol ve bacaklarından tutup bu çukura getirdiler. Çukurun boyu çok kısaydı. Bu yüzden biri ölünün dizlerini kıvırdı. Ölü, şimdi iki büklüm olup yan yatmış, dizlerini de karnına çek-

miş gibiydi. Bu arada diğerleri de etrafa dağılıp, bulabildikleri irili ufaklı taş ve kaya parçalarını ölünün üzerine yığmaya başladı. Birazdan her şey bitmişti. Çukurun üzerinde irili ufaklı taşlardan oluşan bir tepe vardı. Biri yerde duran iki uzun meşe sırığını omuzuna aldı, diğeri de eski battaniyeyi katlayıp koltuğunun altına sıkıştırdı. Bense kımıldayacak halde değildim. Bacaklarım titriyor, kaslarım seğriyordu.

Onlara gitmelerini söyledim. Sadece başlarını sallamakla yetindiler ve geldikleri gibi sessiz ve telaşsız gittiler.

Yeni ölünün gömüldüğü taş yığının kenarına adeta çöktüm. O telaşsız ve suskun kafile aşağıda gözden kaybolana kadar arkalarından baktım.

Bu taş yığınlarının hepsinin altında bir ölü saklı.

Kollarının ve bacaklarının sırtlan ve çakalların kemirdiği ölüler.

Çürüyen gövdeleri ile artık hiçbir acıyı duymuyorlar. Ne bir sırtlanın keskin dişlerini, ne de göğsünün üzerine konulan bunca taşın ağırlığını.

Oysa bizim gövdemiz, dört bir yandan saldıran çakal ve sırtlanların açtığı yaralarla dolu.

Gövdemiz, bu yaratıkların açtığı yaraların dayanılmaz acıları ile yanıp kavruluyor.

Canım hiçbir şey istemiyor. Dağın daha yukarılarına tırmanmaktan vazgeçiyorum. Kalkıp bu taş yığınlarının arasından yürümeye çalışıyorum. Bir süre sonra da her kayayı her taş yığınını mezar zannetmeye başlıyorum.

Geldiğimiz yoldan ayrılarak, yanımdakilerle başka bir yoldan aşağıya inmeye başladık. O kö-

ye uğramak istemiyordum. Bu yüzden köyün etrafından dolaşan bu uzun yoldan yürüdük. Yol, bazen bir kişinin bile güçlükle yürüyebileceği kadar daralıyor, bazen de büyük bir kayanın dibinde bitiyordu. Biz de kayanın etrafından dolaşarak tekrar yolumuza devam ediyorduk.

Şimdi köy tam altımdaydı. Bizden önce hareket eden kafilenin henüz köye girmek üzere olduğunu görebiliyorduk. Bulunduğumuz kayalığın önüne düşen gölgesine oturup biraz mola verdik. Aşağıda oyuncak evlerden yapılmış gibi gözüken köy, ne kadar sessiz ve hareketsizdi. Avluları çevreleyen çitlerin önünde koşuşan çocukların sesleri duyulmuyordu bile.

Ansızın dağın altından gelen korkunç bir uğultu ve titreşimle irkildik. Uğultu yerin altından yukarılara doğru yıkılan bir barajın suları gibi geliyordu. Giderek artan bir korkunç uğultu ile birlikte oturduğumuz toprak sarsılmaya başladı. Etrafımızdaki kayalar yerlerinden oynuyor, bazıları ise görünmeyen bir devin elinde yerlerinden alınıp aşağılara doğru fırlatılıyordu. Kayalar insanın içine çılgınca bir korku dolduran sesler çıkararak çatlıyor, oturduğumuz yerin aşağılarında toprağın tanrıların gönderdiği dev bir sabanla ikiye yarıldığını görüyorduk. Bozkırda sanki binlerce görünmeyen hayalet çığlık çığlığa haykırıyor, hayvanların ulumaları, böceklerin tiz çığlıkları kulaklarımızı dolduruyordu.

Oturduğumuz yerde donmuş gibiydik. Ne kımıldayabiliyor ne de konuşabiliyorduk. İşte tam o sırada üstümüzden güneşi bir an için karartan

bir gölge aşağıya doğru korkunç bir gürültüyle düştü. Bu gri renkli çığ bir anda aşağıdaki köyün oyuncak evlerinin üzerini örttü.

Çığlıklar, ulumalar, o yerin altından gelen dehşet verici uğultu ve her şey bir anda durdu. Tıpkı bir plağın üzerinden kaldırılan iğneden sonra ansızın kesilen ses gibi.

O insanın iliklerini ürperten sessizlik her yanı sardı. Ayağa kalktım. O sabahki fırtına? Dağın turuncu bir renge bürünmesi. O meşum cenaze töreni. Her şey biraz önceki kıyametin bir işaretiydi. Köy tümüyle gri bir toprak örtüsünün altında yok olmuştu.

Nasıl da anlayamadım? Oysa her şey apaçıktı. Bir kıyamet öncesinin bütün belirtileri ile her şey o kadar belliydi ki.

Dağı turuncu renge boyayan güneş, bazkırı birbirine katan ve siyah fırtına bulutlarını dağın üzerinden geçiren rüzgâr ve o taş yığınlarının altına gömülen ölünün köyü. Bütün bunlar biraz önceki kıyametin başlangıcını bildiren işaretler değil miydi?

Bütün bu olanları değiştirmek elimizde değilse, yazgılarımızı belirleyen tanrılar neden bu işaretleri bize gönderiyorlar anlamıyorum, anlayamıyorum.

Sıradan başlayan bir gün boyunca bütün bu olupbitenler, bu sükun ve sessizlik dolu yerlerin büyüsünü, güzelliğini bir anda yok etmişti. Gerçekte ise her zaman olduğu gibi değişen fazla bir şey yoktu. Dağlar yine koyu bulutların hüzünlü gölgeleri ile bozkırın sonunda başdöndürücü bir güzellikte duruyor, melisa otlarının buruk koku-

suyla dolu kuzey rüzgârının serin esintisi dağların üzerinden bozkırın o büyük boşluğunda geziniyor. Bozkırı boydan boya ikiye ayıran tozlu yol ise her zamanki gibi sessiz ve kımıltısız bir yılan gibi duruyor. Gökyüzünün kederli yalnızlığında bir yabankazı sürüsü güneşin göz alan parıltılarına doğru gözden kayboluyor. Karıncalar yine kurumuş dere yatağının çatlak toprakları arasında durmaksızın gidip geliyor.

Yaşanmış bir günün ardında kalan ölümler ve acılar, parıltısını giderek yitirip dağların arkasına doğru çekilen güneşin ışıkları gibi soluklaşıyor.

Buralardan ayrıldığım son gün sınırın geçtiği o dağın yamacına gittim. Işıldaklar, dev çelik kuleler dikenli tel örgüler, herşey eskisi gibiydi. Yani yüzyıllar öncesinden bu yana tanrıların ve insanların çevremize çizdiği sınırlar olduğu gibi duruyordu.»

Batan güneşin son kızıllığında
Bir şakayık kuşu, sığınmış
Bir nar ağacının yalnızlığına.
Büyüsünü yitirmiş o denizin
Üzerinden gelen kutsal rüzgâr,
Ve her nasılsa el değmemiş,
Bir yamacın, denize bakan yüzünde,
Bir lotus çiçeği,
Onurlu sessizliğinde
Bekliyor sonsuz geceyi.

Öğle güneşinin parlak ışıkları altında bozkır, sarı bir deniz gibi görünüyor. Bulunduğum yerde her şey gri renkli volkanik küllerle kaplı. Biraz ilerde aşağıya doğru uzanan bir buzul kütlesinin parlak gövdesi sona eriyor. Buzulların etrafında derin çatlaklar var. Güneşin erittiği kar ve yağmur suları bu derin çatlaklarda kayboluyor. Dağın kuzey doğusunda çok dik bir çizgi halinde aşağı inen büyük bir uçurum bulunuyor. Gündüz ve gece arasındaki ısının büyük farkı nedeniyle parçalanan volkanik kayalar, zaman zaman korkunç bir gürültü ile dipsiz gibi görünen bu uçurumun içine yuvarlanıyor.

Başımın dönmesi iyice azaldı. Kulaklarımdaki uğultu ise tamamen geçti. Birden o büyük sessizliğin farkına vardım. Ne bir rüzgâr sesi ne de herhangi

bir başka ses duyuluyordu. Dağın bu yüksekliğinde hiçbir canlının bulunmadığını bildiğim halde kulaklarım bildik bir sesin arayışı içinde dikkat kesilmişti. İçimden kalkıp tekrar tırmanışa devam etmemi engelleyen isteksizliğin giderek büyüdüğünü hissediyordum. Başımı çevirip dağın yukarılarına baktım. Bulutların içinde kaybolan dev bir piramide benziyor. Bu dev piramidin bulutlar arasında kaybolan zirvesinde insanın başını döndüren ve o gizemli çağrının titreşimlerini etrafa yayan esrarlı güç neydi acaba? Ben tek başıma neden buralara sürüklenmiştim? Neyin peşindeydim, ya da neyi kanıtlamak istiyordum kendime? Neyin çözümünü arıyordum, hiçbir canlının yaşamadığı bu yerde, bu esrarengiz piramidin tepesinde.

Birdenbire binlerce camın kırılışını andıran bir ses bütün düşüncelerimi dağıttı. Çok yukarılarda sanki dev bir mancınığın fırlattığı büyük bir kaya parçası, aşağıya doğru yuvarlanmaya başladı. Çelikleşmiş buzul kanalı boyunca yuvarlanan kaya, her yere çarptığında sanki binlerce pencere camını kırıyor gibi sesler çıkarıyordu. Dev kaya, biraz ilerdeki buzul kanalının son bulduğu soluk kesen uçurumda gözden kayboldu. Yine o her şeyden arınmış kutsal sessizlik her yana hâkim oldu.

Çamların ucunda, rüzgârın,
Hüzün dolu soluğuydu duyulan.
Gecenin sessizliğinde
Titrek ışığı ile,
Bir balıkçı feneri,

Can çekişir gibi duruyor,
Denizin üzerinde.

«Rüzgârın, çam ağaçlarının arasında dolaşırken çıkardığı garip uğultu açık pencereden içeri doluyor, tahta kepenklere ve çatıya sürtünen çam dalları içeri girmek için uğraşan hayaletlerin esrarlı seslerine benziyor. Denize bakan pencere camının üzerinde bakır renkli güneşin alevleri oynaşıyor. Kapı aralığından, açık pencereden ve eski evin her bir yanından içeri güzel bir reçine kokusu doluyor. Küçük odanın bir köşesindeki eski konsolun üzerinde yaldızları solmuş bir çerçeve içinde rengi kahverengiye dönüşmüş bir resim duruyor. Resimdeki genç bir yüz, hüzünlü gözlerle güneşin son ışıkları ile daha da canlı gözüken pencere kenarındaki begonyalara bakıyor.

Açık kapının önündeki küçük veranda da begonyalar, ortancalar ve sardunyalar, hafif bir esinti ile sallanıyor. Verandanın hemen önündeki çam ağacının dalları ise neredeyse içeri girecek gibi uzanmış.

Kapının hemen yanındaki kanepeye oturdum. Güneş, denizin sonundaki tepelerin üzerinde büyük bir yangını başlatmış. Alevlerin dilimleri, gökyüzüne kadar yükseliyor ve bulutları tutuşturuyor.

Ve herkes yerlerini almaya başlıyor. Gökyüzünden ve yeraltından açılan kapılardan, geçmişin tozlu yollarından çıkagelen hayaletler, tek tek, sessiz ve suskun karşıma geliyor, güneşin alevleri her yanı sararken onlar sırtlarını gü-

neşe dönerek karşımda oturuyorlar. Uzun koyu kestane saçları ve yeşil mantosu ile küçük sevgili, çekik gözleri ve ince boynu ile o arka bahçedeki genç kadın, kulağından ince bir kan sızan genç delikanlı ve diğerleri.

Yazarlar nasıl daha önce yaşanmış şeyleri yazarsa, çizerler nasıl daha önce çizilmiş şeyleri çizerse, biz de daha önce başkalarının çektiği acıları çekiyoruz. Bu yüzyıllardır devam eden sürek avında, sayılarımızın her gün biraz daha azaldığını gözlerimizle görüyoruz.

Nar ağacının o güzelim çiçekleri,
Görünmez oluyor,
Gecenin karanlığı ile birlikte.

Bitkin ve yılgındım. Bu her tarafı demir kafeslerle çevrili salonun en ön sırasında tek başıma oturuyordum. Koskocaman salonda benden başka hiç kimse yoktu. Ne yargıç, ne savcı ne tanıklar ne de bir başka görevli ortada gözüküyordu. Duvarın içinden bir kapı açıldı, elinde kırmızı bir dosya olan siyah elbiseli bir adam tam karşımdaki masanın arkasındaki büyük koltuğa oturdu. Elindeki kırmızı dosyayı açarak kimliğimi sordu. Adımı, ailemi ve doğduğum yeri söyledim. Adam ile kez yüzünü kaldırıp bana baktığında bu tanıdık yüz beni dehşete düşürdü. Gözleri benim gözlerimin aynısıydı. Yüzü ise benim yüzümdü sanki.

Karşımdaki siyah giysili adam bu benzerliğin değil farkına varmak, sanki beni hiç gör-

müyormuşcasına, yüzüme hiç bakmadan konuştu.

— "Bana kendini anlat"

— "Bana kendini anlat" Sorusu kafamda yankılar yaptı.

— "Kendini anlat."

Bir insanın kendisini bir başkasına anlatmasını şimdiye kadar hiç düşünmemiştim.

Bir insanın kendisini bir başkasına anlatabilmesi için her şeyden önce anlatabilecek bir şeyleri olması gerekmez miydi?

— "Evet, ben kimdim? Ailem ve benim gerçek kimliğim neydi? Bunu ben de hep merak etmiştim. Gerçekte benim kimliğim ve geçmişim milyonlarca sıradan insanlardan herhangi birisi gibiydi. Hem ne diye diğerlerinden farklı bir kimliğim olsun ki?

Ailem tüm diğer aileler gibi, hep benim iyi bir insan olarak yetişmemi istememiş miydi ki?

Yaşamın en önemli gerçekleri olan kötülükleri, bütün diğer aileler gibi bana göstermekten kaçınmamışlar mıydı?

Bütün anne babalar gibi benim üzerime titreyip, daha ben doğmadan alnıma yazılmış alın yazıma boyun eğmem için az mı uğraşıp durmuşlardı?

Daha sonraki yıllarda diğer bir çok aile gibi bana vermedikleri şeyleri nasıl da benden beklemişlerdi.

Küçük bir çocukken beni sevenler, büyüdüğümde bir çokları gibi beni sevmekten vazgeçip beni gördüklerinde gözlerimin içine bakmamak için başlarını başka yana çevirmediler mi?

Küçük başım, ateşler içinde yandığında, bütün bir gece başucumdan ayrılmayanlar, daha sonra kanayan yaramı bile görmeye neden tahammül edemediler?

Sıcak yaz günlerinde, serinlemem için odamın penceresinin camını aralayanlar, sonraları neden kapıları yüzüme kapadılar?

Yaşamın yalın ve acı gerçekleri neden hiçbir okulda bana öğretilmedi?

Siz, saygıdeğer öğretmenlerim, neden bana sadece yaşamın güzelliklerinden söz ettiniz. Ölümcül acılardan, boyun eğmemizi istediğiniz kötü yazgılardan, yürekleri sökülüp tanrılara sunulan insanlardan, görkemli imparatorlukları sırtında taşıyan kölelerden, sahiplerine iyi hizmet etmeyen hizmetkârları ölüme mahkûm eden yasalardan, her dostluğun bir bedeli olduğundan, her sevginin bir sınırı olduğundan, denizlerin, bozkırların, dağların sahipleri olduğundan neden hiç söz etmediniz?

Bizlere neyin yanlış, neyin doğru olduğunu anlatırken, eskiden yanlış diye bildiklerimizin şimdi doğru olduğunu söylemeyi unuttunuz.

Bir insanın kendisini anlatması çok zor. Çünkü gerçekte, anlattığım bir başkasının ve bir çok insanın yaşamı meğil mi? Kendimi anlatırken bir çok insanın da anlatmak istemediği gerçek yaşamını anlatmış olmuyor muydum?

Bütün bu sözünü ettiğim bölük pörçük anıları, bir çoğumuz yaşamadı mı?

Kötü çekilmiş bir fotoğraf gibi solgun geçen çocukluğumuz, sevgi diye gösterilen bencilliği, yarım kalan sevgilerimizi, el değmemiş

duygularımızın nasıl bir buğday tarlası gibi biçildiğini, bitip tükenmeyen ihanetlerle nasıl her defasında öldüğümüzü bir çok insanla, birlikte yaşamadık mı?

Benim anlatmak istediğim bunların hiçbiri değil. Biliyorum, sizin için önemli olan şey sadece sizin istediğiniz gibi konuşmamız. Ve biliyorum, bütün bunların hepsini siz de biliyorsunuz. Ama şimdi ben size çok önemli şeylerden söz etmek istiyorum. Şimdiye kadar bahsedilmemiş ve anlatılmamış şeylerden söz edeceğim.

Gümüşi beyazlığında bir dolunayın,
Oynaşırken o güzelim parıltıları
Denizin derinliklerinde, her şeyden
Habersiz yaşayıp gidiyor
Denizin dibindeki su yosunları.

Henüz küçük bir çocukken, en çok küçük bir kardeşim olsun isterdim. Çünkü, evin içinde, sevinçlerimi, düşlerimi, kaygılarımı paylaşacak birinin bulunması en büyük dileğimdi. Ama olmadı. Ben bir çok insan gibi yalnız başıma büyüdüm. Ne sevinçlerimi, ne güzel düşlerimi, ne de kaygılarımı paylaşacak bir arkadaşım hiçbir zaman olmadı.

En çok da denizci olmayı isterdim. Öylesine, sıradan bir denizci. Açık denizlerde aylarca yol alan bir gemide düşlerdim kendimi. Buz gibi bir okyanus rüzgârının, dev gövdesi ile karanlıkların içinde dalgaları göğüsleyen geminin içinde olmayı düşünürdüm hep. Bu hâlâ bugün bile

vazgeçemediğim, en sevdiğim bir düş olarak yaşıyor.

O sıralarda küçük bir çocuktum. Sıcak yaz günü boyunca o küçük sahil kasabasının çocukları koyu mavi koyun karşısındaki adaya bir balık gibi yüzüp dönüyorlardı. Bense henüz pek iyi yüzemediğim için bir türlü cesaret edip, adaya yüzerek gitmeyi deneyemiyordum.

Yazın sonlarına doğru dayanılmaz bir isteğe boyun eğerek bir gece kimseye görünmeden bu küçük adaya yüzüp geri dönmeyi denemeye karar verdim.

Karanlık denizin üzerinde birkaç balıkçı fenerinin ölgün ışıklarından başka bir şey yoktu. Gökyüzü ise sıcak Arap gecelerinde olduğu gibi yıldızlarla doluydu.

Denizin karanlık ama sıcak yaz güneşinin ısıttığı sularına kendimi bırakıp birkaç ışığın bulunduğu küçük adaya doğru yüzmeye başladım. Her kulaçta yüzümde küçük dalgacıkları duymak ve suya vuran yıldızların titrek ışıklarını görmek hoşuma gidiyordu.

Küçük sahil kasabasının ışıkları epey gerilerde kalmıştı. Adaya yaklaştıkça suların soğuması yüzünden üşümeye başladım. Nihayet adanın çevresindeki kayalıklara ulaşıp sudan çıktığımda sıcak yaz gecesinin soğuduğunu hissettim. Biraz dinlenip soluklanmak için kayaların üzerine oturdum. Bu oturduğum yerden sahil kasabasının ışıkları bana birdenbire çok uzak göründü. İçimi kaplayan sinsi bir korkunun yavaş yavaş kaslarıma kadar yayılmasını önlemek için, kendimi yeniden denizin karanlık sularına bıraktım.

Şimdi bana epey uzaklarda kalan ışıklara doğru yüzmeye başladığımda denizin daha da soğuduğunu hissediyordum. Dakikalar boyunca hiç durmaksızın yüzmeme rağmen, sahil kasabasının ışıkları korku verici bir şekilde oldukları yerde duruyordu sanki. Kollarımdan omuzlarıma oradan da göğsüme yayılan bir sancı her kolumu atışımda biraz daha artıyordu.

Dinlenmek için arkaüstü döndüğümde, gökyüzüne asılmış kandil gibi duran yıldızları gördüm. Kafamda kıyıya ulaşamayacağımı söyleyen sesleri duymamak için bütün dikkatimi o yıldızların baş döndürücü parlaklığına vermiştim. Bu denemeye girdiğime çoktan pişman olmuştum. Ama bir yandan da hiçbir şeyin denenmeden öğrenilemeyeceğini düşünüyordum. Gece iyice soğumuştu, üşüyordum ve kaslarıma sanki binlerce iğne batırılıyordu.

Artık ışıklara doğru mu yüzüyorum, ya da ışıklar mı benden uzaklaşıyor, anlayamıyordum. Dayanılmaz bir bitkinlik kollarımı hareket ettirmemi engelliyor, yüreğimi dolduran korku ise gözlerimi karartıyordu. Ansızın suların üstünü ürperten esintinin kulağıma fısıldadığı sihirli sözcüğü duydum:

— 'Bırak' diyordu.

— 'Bırak kendini karanlık suların o büyülü derinliklerine, göreceksin, bütün yorgunluğun ve duyduğun acılar son bulacak.'

Böyle diyordu, o sihirli fısıltı. O büyülü karanlığın çekiciliği bütün yorgunluğuma son verecekti.

Bir an sonra kendimi bu büyülü çağrının

kollarına bıraktım. Suların karanlık derinliklerine doğru çekilirken kaslarıma saplanan iğnelerin acıları ve gövdemi kaplayan dayanılmaz yorgunluğun kaybolduğunu hissettim. Karanlığın derinliklerine doğru yuvarlanırken, bütün acı ve endişelerimden arındığımı duyuyordum.

Kendimi bu başdöndürücü güzellikteki duyguya teslim etmiştim artık. Derin bir soluklа birlikte ciğerlerime dolan denizin tuzlu suları beni daha da derinliklere doğru sürükledi.

Artık kendimi karanlığın geri dönülmez derinliklerine doğru bırakmıştım ki, bir an kalın su tabakasının altından gökyüzüne asılmış gibi duran yıldızların giderek donuklaşan parıltısı ile Tanrıça Artemis'in yüzünü gördüm.

Ve Tanrıça Artemis bana parlak ışıklardan oluşan elini uzattı. Bir anda tekrar suyun üstüne çıktım. Bu kez o sahil kasabasının ışıkları bana çok yakın görünüyordu. İçime dolan o tatlı uyuşukluğu ve endişeleri geride bırakarak tekrar sahile doğru yüzmeğe başladım. Sahilde de mirli bir balıkçı teknesinin çapa zincirine tutunduğumda her şey gerilerde kalmıştı. Etrafta hiç kimseler yoktu. Yalnız başınaydım. Tıpkı şimdiki gibi.

Biliyorum bu pek fazla önemli bir şey değil, ama dinlerseniz, bir iki şey daha anlatmak istiyorum.

Onuncu sokağın sonunda,
Şu soluk sarı fener
Işığının hemen altında,
Hasır kapısından içeri girilen

Çin lokantasında.
Siz güzel bayan,
Ne arıyorsunuz burada?
Yoksa size de benim gibi,
Aynı soruyu mu
Soruyorsunuz kendinize.

O yabancı ülkenin bir liman kentindeki küçük bir Çin lokantasından söz etmek istiyorum. Tam tamına on sekiz gün, her gece bu tadına yabancı olduğum yemeklerden yemiştim. Gerçekte yemekler ilk başta pek öyle hoşuma gitmemişti ama lokantadaki garson kızı ne yalan söyleyeyim çok beğenmiştim. Her gece sarı ışıklı fenerin aydınlattığı camında ejderha ve yeni açmış nar ağacının çiçeklerinin resmi bulunduğu küçük salondaki hasırlardan birinin üzerine bağdaş kurar, küçük masanın üzerine konulan küçük toprak kaplar içindeki, oyuncak gibi yemeklerin gelmesini beklerdim. Bu arada renkli boncuk dizilerinin asılı olduğu mutfak kapısından, sürekli içeri dışarı küçük zarif adımlarla girip çıkan ve yüzünde kendi ırkına has gülümseme ile müşterilerin arasında dolaşan Çinli kızı seyrederdim.

Parlak Çin ipeği taklidi sarı giysisi ve arkasına topladığı siyah saçları ile masanın önüne gelince zarif bir eğilme ile selam verir, sonra da içinde pirinç rakısı bulunan küçük sürahiyi bırakırken gözlerimin içine bakarak gülümserdi.

Her gece oraya gelmem için bana daha bir başka türlü ilgi göstermeğe başlamıştı. Artık küçük tahta masanın üzerindeki ince vazoya mut-

laka bir krizantem koyuyor, içinde pirinç rakısı bulunan düz cam sürahinin yerine de erguvan renkli daha güzel bir sürahi ile aynı renkte küçük bir kadehi de getiriyordu. Yemek boyunca da beni kaçamak bakışlarla izliyor ve her göz göze geldiğimizde gülümseyerek bir şey isteyip istemediğimi soruyordu. Ben de farkında olmadan her gün biraz daha yemeği gereğinden fazla uzatıyor ve genellikle ikinci bir sürahi pirinç rakısı ısmarlıyordum.

Masadan her kalkışımda başım dönüyor, sarı dumanlı ışığın altında isteksiz adımlarla iki adet Çin ejderhasının bulunduğu camlı kapıya yürürken, o da sessiz adımlarla arkam sıra gelip kapıdan çıkarken bana 'iyi geceler' diyordu. Ben de her defasında nedenini bilmediğim bir duyguyla sanki benimle gelecekmiş gibi hisse kapılıyordum.

O kentten ayrılacağım son gece, sokağın başındaki bir çiçekçiden bir demet sarı krizantem aldım. Her zamanki gibi küçük masanın yanına bağdaş kurup, getirdiğim sarı krizantemlerden birini incecik vazonun içine koydum.

Masadaki çiçekleri görünce çok şaşırdı. Sonra yüzündeki o her zamanki gülümsemesinin donduğunu gördüm. Bu kez her nedense yemeği pek uzatmak içimden gelmediği için her zamankinden çok erken kalktım. Yine o iki ejderhalı kapıya doğru yürüdüm. O yine her zamanki gibi sessiz ve zarif adımlarla arkam sıra geldi. Dışardaki nemli ve puslu havanın serinliğine çıktığımda, bu kez beni çok şaşırtan bir hareketle o da benimle birlikte kapının önüne gel-

di. Usulca elini uzattı. Elinde benim çıkarken masanın üzerinde bıraktığım sarı krizantemlerden biri vardı. Uzanıp yavaşça aldım. Kapısında sarı fenerin aydınlattığı çiğ ışığın altında yüzü daha da sarı görünüyordu. Sonra dönüp, her iki yanında ejderha resimleri olan kapıdan içeri girerek gözden kayboldu.

Gece soğuk ve sisliydi. Bu yabancı kentte birden kendimi tıpkı Çinli kız gibi yapayalnız hissettim. Şimdi burada hissettiğim gibi.

Buna benzer bir duyguyu daha önce de yaşamıştım. İnsanın kendi ülkesinde ve kendi evinde bile kendisini yapayalnız ve yabancı hissetmesi ne demektir bilir misiniz?

Başımı arka sıralara çevirdim. Bütün dostlarım, suskun ve hareketsiz beni dinliyorlardı. Bu kez yüzümü onlara doğru çevirerek konuştum:

— Hani beyaz bir yüzle ve hafif bir baş dönmesi ile güneşin o göz kamaştıran parlak ışıklarıyla karşı karşıya kaldığınız günü hepiniz anımsarsınız. İçinizde ne bir sevincin o başkaldıran kıpırdanışı ne de herhangi bir başka duygunun olmadığını hissedersiniz. İçinizdeki o garip boşlukla o kalın taş duvar boyunca yürürsünüz. Biraz önce bu duvarın birkaç metre ötesindeki rutubetli ve tavandaki soluk ışığın aydınlattığı o dar hücreyi düşünürsünüz. Şimdi ise bahar güneşinin her tarafı yıkayan ışıkları altında yürüyorsunuz. Bir an bu taş duvarın sonundaki demir kapının hiçbir zaman açılmaya-

cağı aklınıza gelir. Ama kapı açılır. Kapının önünde sakin bir sokak gözünüze çarpar. Yürürsünüz. Ana caddeye çıkana kadar.

Önünüze bir insan seli çıkar. Bir an bütün bu insanların sizi beklediğini ve sizi hemen tanıyacağını sanırsınız. Önünüzden, yanınızdan geçenlere bakarsınız. Sanki sizi hemen tanıyacak ve boynunuza sarılacaklar diye beklersiniz. Öylece .kalakalırsınız. Olduğunuz yerde beklersiniz Bir yandan da 'mutlaka, mutlaka bekleyen birileri olmalıydı,' dersiniz. Hiç olmazsa aileden birilerinin olması gerektiğini düşünürsünüz.

Çevreden geçenlerden tanıdık bir yüz veya yabancısı olmadığınız bir gülümseme ararsınız.

Genç kızlar, kadınlar, baharın o gizemli uyanışının neşeli çağrısı ile yanınızdan alımlı ve güzel kokularla geçip giderler.

Erkekler hızlı hızlı yürür. Parklarda ise çocuklar neşeli çığlıklarla birbirlerini kovalar.

Yürümeye başlarsınız. Birden kendinizi saydam hissedersiniz. Bu yüzden size bakanların sizi görmediğini sanırsınız.

Her şeyin yıllarca önce bıraktığınız gibi durduğunu görüp, kendinizdeki bu değişikliğin nedenini sorarsınız.

Yanınızdan, önünüzden geçen insanların size baktığını görür ama sizi görmediklerinin farkına varırsınız.

Bütün bir gün boyunca dolaşır durursunuz.

Bazen, bütün her şeyi bir karabasan gibi görür bazen de yabancı bir ülkede olduğunuzu sanırsınız.

Sonra birden bire size hiç yabancı olmayan bir sokağın başında bulursunuz kendinizi.

Çocukluğunuzun ve ilk gençlik yıllarınızı yaşadığınız çıkmaz sokaktır bu karşınızda duran.

Bahçe duvarından sokağa taşan akasyanın kokusunu içinize çeker ve yeşil boyalı eskimiş ahşap kapıdan içeri girersiniz.

Bahar yağmurunun yıkadığı bahçe pırıl pırıldır. Çok sevdiğiniz ıhlamur ağacı, zakkumlar ve o güzelim begonyaları kutsal birer varlıkmış gibi seyredersiniz.

Sıkıntılı bir duygu evden içeri girmenizi engeller. Bir süre daha bahçede dolanıp dursunuz.

Kapıyı tam tıklatmaya karar verdiğinizde kapı kendiliğinden açılır. Sanki biraz önce ayrılıp yine hemen geri dönmüşsünüz gibi bir duygu dolaşır yüreğinizde. Sonra size bakan gözlerde ne bir özlem pırıltısı ne de sevginin o çılgınca parıltılarını görürsünüz.

Bir an yanlış bir yere geldiğinizi, bu karşınızda duran en yakınınızın bir başka birisi olduğunu zannedersiniz.

Sizin kapıdan içeri girmenizle başlayan tedirginliğinin biraz sonra bütün eve yayıldığını görürsünüz.

Çocukken üstünüze titreyen, gözünüzün içine bakan, en yakınlarınızın gözlerinde bir tuhaflık sezinlersiniz.

Ve ansızın sizden korktuklarını anlarsınız. Sizin yüzünüzden başlarına bir kötülük gelmelerinden endişe ettiklerinin farkına varırsınız.

Size ne bir şey sorarlar ne de sizin bir şeyler anlatmanızı beklerler. Birbirleri ile fısıltı şeklinde konuşurlar, yürürken ses çıkarmamaya dikkat ettiklerini gözlersiniz.

Buzdan bir duvarla çevrildiğinizi hissedersiniz. Size bakanların üşüdüğünü gördükçe, içinizdeki sıkıntının her geçen dakika biraz daha büyüdüğünü duyarsınız.

Eve geldiğinize çoktan pişman olmuşsunuzdur. Bu bir zamanlar sizin olan ailenin şimdi o caddelerde ve sokaklarda gördüğünüz insanların bir parçası olduğunu nasılda göremediğiniz için kendinize kızarsınız.

Tavanı yüksek ve penceresinden o güzelim ıhlamur ağacının göründüğü küçük odanıza girersiniz ve orada beklediğiniz o kaçınılmaz gerçekle yüz yüze kalırsınız.

Odadaki bütün kitaplarınızın ortadan kaldırıldığını, masanın üzerinde sadece boş bir vazonun durduğunu, duvarlardaki resimlerinizin ve pencere kenarındaki Afrika menekşelerinin yok edildiğini görürsünüz.

Odanın çıplak duvarları, eski tahta düşeme ve iğreti bir yatak size başlangıcın çok daha gerilerine düştüğünüzü gösteren acı bir kanıt gibi durur.

Şimdi eski bir battaniyenin örttüğü bu ya-
Ne uzun geceler boyu pencerenin karanlığını seyretmiş, ne de açık pencereden içeri dolan nemli serinliği içinize çekmişsinizdir.

Şmdi eski bir battaniyenin örttüğü bu yatağa, sanki daha önceleri arkaüstü uzanıp geleceğin güzellikleri üzerine hiç düşler kurma-

mışsınızdır. Ve uzayıp giden günler içinde, şu arkanızda duran kapıyı hiç kimse tıklatıp size kesme cam bardaklar içinde çay getirmemiştir.

Görünmeyen bir giyotinin burada geçen yıllarınızı bir daha hiç bir zaman geriye gelmeyecek şekilde kesip, karanlığın mezarlığına gömdüğünü anladığınızda, içinizde ne bir acı ne de bir üzüntü duyarsınız. Sadece içinizde büyüyen boşlukla biraz daha kendinizi saydamlaşmış hissedersiniz.

Sevginin kutsallığının, korkunun o karanlık dehlizlerinde nasıl kaybolup gittiğini görür, geride kalan o büyük boşlukta ise sadece yarasaların kanat seslerini duyarsınız.

Sizden hiçbir iz kalmayan bu yerden, onları sığındıkları korkularının gölgelerinde bırakarak gecenin karanlığındaki o çıkmaz sokağa bir daha geri dönmemek üzere çıkarsınız.

Gövdenizi bir alev dalgası sarar. Buzlu sular içmek, kendinizi serin suların kollarına bırakmak istersiniz. Başınızı kaldırıp gökyüzüne baktığınızda, çok uzaklardaki yıldızların pırıl pırıl parladığını görürsünüz."

Yeşil mantolu kız, onun yanındaki çekik gözlü genç kadın, hemen arkamda oturan ve bana gülümseyerek sessizce bakan metal gözlüklü zayıf delikanlı, başlarını anlamlı anlamlı sallayarak benim söylediklerimi onayladılar.

— "O zayıf uzun boylu ve metal gözlüklü delikanlıyı tanır mısınız?"

— "Pek tanıdığınızı sanmıyorum. Biliyor musunuz o henüz gençliğinin baharını bile ya-

şamadan kollarımda can verdi. Ellerime bakın, iyi bakın, hâlâ onun kanlarının izleri duruyor.

— "Oysa onu gözümüz gibi korurduk. Konuşmaya başladığı zaman herkes onu dinlerdi. Herkes gözlerini bu ince ve uzun boylu, gözlüklü gençten ayıramaz, bu genç dimağın önünde saygıyla eğilirdi.

— Evleri tren yolunun hemen yakınındaydı. Çoğu kez onunla birlikte tren yolunun üzerinden geçen demir köprünün ortasında durur, saatlerce konuşurduk.

Bazen Machiavelli'yi tartışır, sıkılınca, Gothe'ye ya da Shakespeare'ye geçerdik. Siyasi anlamda ne kadar katı bir kuramcı ise estetik konularda ise tam bir romantik gibi konuşurdu. Bu yüzden bir defasında bizim, artık günümüzde nesli kalmayan geçmiş çağ romantiği olduğumuzu söylemiş sonra da 'bundan kimseye söz etmiyelim' demişti. O zaman ikimiz de epey gülmüştük.

Bağımlı ve dağınık siyasal hareketlere yönelttiği açık eleştiri bazı grupları son derece rahatsız ediyordu. Onlara 'siyasal yanılgılar, duygusal yanılgılara benzemez. Cezasını yalnız bu yanılgıyı yapanlar değil, herkes çeker' diyordu.

Şuursuzca ve büyük bir hızla tırmanıp, politik şiddetin hedefleri içine girmiştik. Herkesin yüzünde açıkça görülen endişe çizgileri vardı. Yanımızda, yöremizde kimliğini bilmediğimiz cellatların dolaştığını, güzel günlerin kâbusa, gerçeklerin ise hızla yanılgılara dönüştüğünü görüyorduk.

Uzaklardan, bir kıyımın başlangıç işaretini veren boruların tiz seslerini duyuyor, başımızın üzerinde ise kan rengi bulutlarla dolaşıyorduk.

İkinci kattaki koridorun, iki insan boyu yüksekliğindeki pencerelerinden, güneşin parlak ışıkları doluyor. Sırtını pencereden gelen güneşe dönmüş, bizler de, birkaç kişi yanında ve önünde duruyor onu dinliyorduk. Arada bir eli ile beyaz camlı gözlüğünü düzeltiyor, miyop gözlerini kısıp içimizden birinin gözlerinin içine bakarak her zamanki ciddi sesi ile konuşuyordu.

Birden havada garip bir basınç hissettim. Kalın bir hava kütlesi kulaklarıma bir tokat gibi çarptı. Onun önünde durduğu pencerenin camları görünmeyen bu gizli basıncın etkisiyle paramparça olurken, pencerenin önünde duran bizler, insanları dehşete düşüren bir siklonun dayanılmaz rüzgârıyla kökünden sökülen ağaçlar gibi, koridorun taş duvarlarına doğru savrulduk.

Kulaklarım duymuyordu. Ağzımdan burnumdan içeri dolan sıcak ve basınçlı havanın bir an ciğerlerimi parçaladığını zannettim. İnsanların yüzündeki dehşeti ve acıyı görüyor, fakat ne ölümcül çığlıklarını ne de bir başka sesleri işitiyordum.

Koridor bir mezbahaya dönmüştü. Duvarlar, yerler ve insanlar bir kan gölü içindeydi. Geçmişin mistik törenlerinde tanrılara kurban edilen kölelere benziyorduk.

Güçlükle ayağa kalktım. Sonra onu, ilerde

sınıfın girişindeki beton saksılı palmiye ağacının dibinde gördüm. Yüzüstü yatıyordu. Sırtı paramparçaydı adeta. Sanki, sırtı çok acıdığı için öyle yatıyormuş gibi geldi bana. Yanına gidip büyük bir dikkatle ve sırtını yere değdirmemeye çalışarak yüzünü kendime çevirdim. Onu ilk kez gözlüksüz görüyordum. Bana çok daha genç gözüktü. Bir an kendini daha yaşlı göstermek için böyle gözlük taktığını düşündüm.

Yüzü bembeyaz ve kıpırtısızdı.

'Neden' dedim kendi kendime.

'Neden o pencerenin önünde onun yerine ben durmuyordum?'

O olsaydı beni nasıl tutacağını bilirdi.

Sırtı paramparçaydı. Onu arkaüstü bırakamazdım. Canı acırdı.

Yüzüstü ise hiç bırakamazdım. Gördüğünüz gibi, o günden bu yana onu hiç yere bırakmadım. Onu hep kollarımda tutuyorum.

Günlerce evden dışarı çıkmadım. Bütün bir gün boyunca bahçedeki ıhlamur ağacının altında oturdum. Midem aylarca keskin bir bıçakla kesilmiş gibi yandı durdu.

Ihlamurun dalları arasından görünen gökyüzünü gözlüyor, hiç kimse ile konuşmuyordum. Her şey benim için katlanılması güç bir görüntüye bürünüyor, gecelerimi ise karabasanlar dolduruyordu.

Bir şeyler yanlıştı. Bu kesindi artık. Ama ne olupbitenler, ne de okuduklarımız bu yanlışların ya da bu yanılgıların ne olduğunu bize öğretmiyordu. Sanki hepimiz bir yanılgılar ve yanlışlar denizinde tek tek kayboluyorduk.

İnsanların sanki hiçbir şeyler olmuyormuşçasına güldüklerini ve bütün olupbitenlere ilgisiz kalmalarını gördükçe içimi kaplayan yılgınlık daha da büyüyordu. Bahçe, çevremdekiler, ve yakınlarım ve aklıma gelen her şey beni sıkmaya başlamıştı. İçime çöreklenen yılların yavaş yavaş beni zehirlemeye başladığını duyuyor, damarlarımdan kafama ulaşan bir acı zehir, o kıyımın kanlı kılıcını kâbuslarımın simgesi haline dönüşüyordu.

Onu, o kanlı kılıcı tutan eli saklandığı karanlık ininden bulup çıkarmak istiyordum. Bunu yapmak için şeytanla bile işbirliği yapmaya razıydım.

Yine ıhlamur ağacının yaprakları dökülmüş dallarının arasından, gökyüzünü seyrettiğim bir gün, kafamın içindeki yılgınlığın yerine o dehşet gününün o acımasız görüntüsü doldu. Benim için her şeyin çözümünün bu kanlı izin sonundaki gerçek olduğunu anladım.

Bu gerçek, belki de benim veya başkaları için ölümün o soğuk yüzü olacaktı sadece, ama nasılsa hepimiz kendimize ait olan gerçeği yaşamak zorundaydık. Ve yanılgılar denizinden beni kurtaracak gerçeği böyle bulabileceğime inanıyordum artık.

O kıyımın kanlı kılıcını tutan elin ardına, dağlardan delicesine inen bir sel gibi düştüm. O engerek yılanını bulmak için her kayayı kaldırıp altına bakıyor, dağları tepeleri karış karış dolaşıyor, kentlerin en karanlık köşelerine kadar arıyordum.

Yaşamın bütün güzellikleri gözlerimden si-

linmişti adeta. Gözlerim ne güneşin parlaklığını, ne bir sevgilinin o gülüşünü ne de gökyüzünü gittikçe kapatan gri bulutları görüyordu. Beni yaşama bağlayan tek şey sadece ve sadece bu kanlı izin sonunda bulacağımı zannettiğim gerçekti.

Sonunda o kanlı kılıcın sahibini saklandığı ininde buldum. Kanlı ziyafetinin baş döndürücü doygunluğu içinde sığındığı ininde dinlenen bir çakala benziyordu. Yaşamımı değiştirecek ve beni aylarboyu gördüğüm kâbuslardan kurtaracak gerçeği nihayet bulmuştum. O andan itibaren geçen her dakika onun için ayrı bir ölüm şekli düşünüyordum. Bu öyle bir ölüm olmalıydı ki şimdiye kadar ne bir eşi olsun ne de bundan sonra bir benzeri olsun.

Onu ilk bulduğum günden beri uzaktan uzağa ölçüp biçiyordum Yani bu kıyımın vahşi yaratıcısını tanımaya çalışıyordum. Bunu neden yaptığımı bilmiyordum, ama bu kâbuslarımın simgesi haline gelen yaratığın arkasında gerçeği aradığımı biliyordum.

Onu ininde ve kendisini en çok güven altında hissettiği bir anda ele geçirdim. Nihayet, aradığım gerçeği öğrenecektim. Daha doğrusu uzun zamandır aradığım gerçeğin kendisi ile yüz yüzeydim artık. Ölesiye korku içindeydi. O kıyımın celladı, herkes gibi korkuyordu. Hem de herkesten fazla korkuyordu karşımda. İçimde bir denizin dalgaları gibi yükselen kinime karşı durmaya çalışarak bu yol ayrımında kendi gerçeğimi bulmaya çalışıyordum.

Peşinde olduğum sıralarda, şimdi karşımda

inanılmaz korkular içinde olan bu celladı, işini çok iyi bilen ve beni, aradığım gerçeğe ulaştıracak biri olarak düşünmüştüm. Oysa benim aradığım gerçek bu karşımdaki değildi artık. Ne onun bu aşağılık korkusu ne de ölümü, kinimi dindirebilirdi, ne de aradığım gerçeği bulmama yardım edebilirdi.

İnsan ölülerine basılarak ulaşılacak bir gerçek, benim gerçeğim olamazdı. Ama, bu acılarımı dindirecek bir şeylerin olması gerekliydi yeryüzünde. Yani tanrıların ve insanların görevi, çekilen acıları sadece uzaktan seyretmek olmamalıydı.

Bu acıları ve sıkıntıları kimler dağıtıyor böyle adaletsizce.

Herkes için gerçekler neden bu kadar farklı oluyor?

Neden bu gerçeklerin bu kadar farklı olmasına izin veriliyor?

Bütün bunların bir cevabı olmalı. Ama bu soruların cevabını hiçbir zaman öğrenemedim."

Sustum. Yorgun ve bitkindim. Ama son bir şeyi daha anlatmak istiyordum:

"Üç kişiydik. Hepimizin içi birbirimizie söylemekten çekindiğimiz bir pişmanlık ve yalnızlık duygusu ile doluydu.

Soğuk Baltık denizinin rüzgârı, eski geminin her yanından ayrı bir ses çıkarıyor. Küçük kamaranın kirli beyaz saç duvarlarında yer yer dökülmüş olan boyasının altından pas tutmuş bir yığın lekeler görünüyor.

Her büyük yalpa ile birlikte kamaranın tepesindeki ampulün ışığı küçülüyor, sonra yeniden yavaş yavaş eski haline dönüşüyor. Bazen de iyice söner gibi oluyor, bir süre öyle kaldıktan sonra birden bire çakan şimşek gibi, göz kamaştırıcı bir şekilde parlıyor.

Herkes birbirinin yüzüne bakmaktan kaçınır gibi göründüğü halde hepimizin aynı şeyleri düşündüğümüz o denli belli ki. Yattığım ranza, yorgun dizel motorlarının tekdüze titreşimleri ile sarsılıyor. Gövdemi saran bu titreşimler, beni elektrik yüklü gri bulutların bulunduğu gökyüzüne doğru yükseltiyor.

Yenilgiler, sevgiler, direnmeler, hepsi gerilerde mi kaldı? Yoksa her şeye yeniden mi başlıyoruz? Her şey yine karmakarışık.

Bu kaçıncı yol ayrımı?

Her defasında gerçeklerden ve kendimizden biraz daha uzaklaşıyor ve yine bizi yeni yanılgıların beklediği sahillere doğru mu yol alıyoruz?

Rüzgârın etkisiyle daha da şiddetlenen geminin sallantısı ile birlikte midemin bulantısı da dayanılmaz bir şekilde artıyor. Geminin her yanından gelen sesler yaralı insanların inlemelerine benziyor.

Hiçbirimiz konuşmuyoruz. Şimdi herkes geçmişin ve geleceğin o karanlık dehlizlerinde tek başına yürümeye başlıyor.

Yanlış olan neydi?

Bize öğretilenler mi, yoksa bizim yanılgılarımız mıydı?

Neden böyle tek başımıza bırakıldık?

Kafamızın içinde, bu eski şileple birlikte yal-

palayan o yalnızlık duygusu ve yılgınlık kimin ya da kimlerin eseri?

Birdenbire, bir gün önce son kez uğradığım o Çin lokantasındaki kız aklıma geldi. Belki de şu saatlerde yüzünde o duru gülümsemesi ile yine renkli boncukların dizili iplerin örttüğü kapıdan elinde küçük porselen çanaklarla içeri girip çıkıyordur.

Küçük ve süzgün kara gözleri ile yine benim oturduğum masaya bakıyor mudur acaba?

Yaşamından hoşnut olup olmadığını nasıl da etrafındakilere hiç belli etmiyordu.

Ya bizler?

Bunca acılara kimler için katlanıyorduk?

Geçmişte bizim gibi acı çekenler de mutlaka böyle düşünmüşlerdir, herhalde yoksa arkalarında bıraktıkları izler rüzgârın dağıttığı sisler gibi yok olup gitmez miydi?

Bir başka yerde ve bir başka şekilde başlamak. Elbette hiç kolay değildi. Bizden öncekiler de bu gerçeği biliyorlardı. Biz de öğrenecektik, tıpkı onların da öncekilerden öğrendiği gibi.

Bizler ateş kuşlarının kanatlarında uçmak istemiştik, öyleyse bu alevlerde yanıp yok olmaktan neden bu kadar korkuyorduk? Küllerimiz nasılsa yine gökyüzünün o uçsuz bucaksız boşluğunda dolaşıp duran bulutların üzerinden yeryüzüne inmeyecek miydi? O zaman rüzgârlar bizim küllerimizi dört bir yana savuracak ve bizler yine yeşile boyanmış ekin tarlalarında göğe doğru yükselen, kendi başına buyruk dağlara, tozlu bozkırlara, durgun göllere, çalkantı-

lı denizlere, akşam güneşinin erguvan rengine boyadığı ormanlara, toprak damlı küçük dağ köylerindeki evlerin ve büyük kentlerin üzerine dönecektik.

Sıkı sıkıya kapalı lombozlara çarpan yağmur tanecikleri camlardan sessiz bir gözyaşı gibi süzülüyor. Eski şilep, limanın korumasından uzaklaştıkça, açık denize doğru ilerledikçe rüzgâr ve dalgaların o insanların içine korku veren gücü daha fazla hissediliyor.

İlk içtiğimde pirinç rakısının ağzımdaki yudumu mideme bir kor parçası gibi inmişti. Neden sonra damarlarımdan gövdeme yayılan sıcaklıkla birlikte önümde ne olduğunu bilmediğim yemekleri ve etrafımı incelemeğe başlamıştım. Bu arada ipek taklidi sarı elbisesi ile Çinli kız o renkli boncukların dizi dizi asılı durduğu kapıdan her seferinde elinde bir şeylerle çıkıyor, sonra küçük adımlarla biraz ilerdeki masalardan birine gidiyor ve ince bir gülümseme ile hafifçe eğildikten sonra elindekileri masanın üzerine bırakıyordu. Tavana asılmış renkli fenerlerin ışığı, ipek elbisesinin üzerinde göz kamaştırıcı parıltılarla oynaşırken, o yine küçük adımlarla arkasında bir ışık demeti ile kımıldayan boncuk dizilerinin arasında kayboluyordu.

Tıpkı filmlerde seyrettiğimiz uzakdoğulu kadınlar gibiydi. Oysa ben, bu yazgısına hiçbir direnme göstermeden boyun eğmiş, saygılı ve acılarını herkesten saklamayı başaran bu kadınların sadece karanlık sinema salonlarının kirli beyaz perdelerinde yaşadığını sanırdım.

İnsan neler de düşünebiliyor. Kendi kendi-

kendime gülümsedim. Baltık denizinin soğuk rüzgârları önünde inleyerek yol alan, bu kasvetli ve eski şilebin bizi nelerin beklediğini bilmediğimiz bir geleceğe götürdüğü sırada, ben, Çinli bir kızın üzerine düşler kurabiliyordum.

Üzerinde yattığım ranzanın titreşimleri içimizdeki huzursuzluk gibi her dakika biraz daha artıyor. Eski yük şilebinin yıpranmış gövdesinden çıkan acıklı iniltilerini dinliyoruz.

Küçük kamaranın nerede olduğu belirsiz bir yerinden gelen cazırtılı bir ses ve anlaşılmaz bir müziğin sesi ile hepimiz irkiliyoruz. Ses binbir parazitin arasından hangi dilden olduğu belli olmayan bir şarkıyı söylemeğe çalışıyor. Birimiz ayağa kalkıp kamaranın duvarlarında saklı bu parazit yuvasının yerini aradı. Bu küçük oyun hepimizin dikkatini bir anda üzerine toplamıştı. Kimimiz bu sesin hangi dilden olduğunu anlamaya çalışırken kimimiz de parazitlerin arasından güçlükle duyulan müziği tanımaya uğraşıyorduk.

Tavandaki ışığın her zamanki gibi küçülmesinin ardından birdenbire sönmesi ve o cazırtılı seslerin duyulmaz oluşu ile bu küçük oyun da başladığı gibi ansızın bitti.

Herkes yine usulca yerlerine çekildi.

Şimdi içerisi kapkaranlıktı.

Gözlerimin önünde kanatları alevden yapılmış ateş kuşları uçuyor.

Önce Çinli kız saygı ile eğiliyor sonra da ben.

Ateş kuşlarının kanatlarından uzanan alev dilimleri Çinli kızı, beni, hepimizi sarıyor.

Ejderha resimleri ile süslü bir kapıdan içeri giriyoruz.

İçerde asılmış insanlar var.

Çinli kız elindeki sarı krizantemleri onların ayakları dibine bırakıyor.

Ateş kuşu arkasında alevden bir çizgi ile uzaklaşırken bizi de karanlıkların içinde bırakıp terkediyor.

Tavandaki ampulün ışığı bir gaz lambasının alevi gibi yavaş yavaş büyüyüp eski haline geldi.

Saatlerdir birbirimizin yüzüne bakmadan öylece oturuyorduk. Neden bilmem herkes diğerinin yüzünde görmek istemediği bir ifadeyi görmekten kaçınıyor gibi. Ama herkes biliyordu ki bu yolculuğun sonunda hepimizi kaçınılmaz, yeni bir yol ayrımı bekliyordu.

Kimimiz belki de geri dönecek, kimimiz de yalnız başına direncini deneyecek başka bir yer arayacak, ya da gecenin karanlığında eriyen gün ışığı gibi yok olacaktı.

Sallantılar o kadar artmıştı ki ayağa kalktığımda bir yerlere tutunamadan duramıyordum. Kapıya kadar tutunarak güçlükle yürüyebildim. Hiç kimse nereye gittiğimi bile sormadı.

Dar koridora çıktığımda serin ve temiz bir hava yüzüme çarptı. Güverteye açılan kapı, sıkı sıkıya kapalıydı. Epey uğraştıktan sonra kapıyı açmamla birlikte, dışarıdan dizginlerinden boşanmış çılgın bir rüzgâr içeriye doğru atıldı. Sanki benim dışarıya çıkmamı istemiyormuş gibiydi.

Karanlığın içinden eski gemiye hırçın bir öfke ile saldıran rüzgârın çılgına çevirdiği dalgalar ve seren direğinin sarı gövdesi ile burundaki kır-

mızı fenerin bir kaybolup bir göz kırpan ışığı görünüyordu.

Eski şilep karanlıkların içinde yolunu bulmaya çalışan kimsesiz bir hayalet gibi çırpınıyor.

Aklıma denizkızları geldi.

Hani o beyaz köpüklü, küçük dalgacıkların süslediği kayalığın üzerinde güneşlenen denizkızları.

Şimdi neredeydiler acaba?

Karanlık suların derinliklerine mi sığınmışlardı yoksa sakin bir koyun gözden uzak bir köşesinde uyuyorlar mıydı?

Rüzgâr, geminin yan tarafına çarpan dalgaları havaya savurup ince bir yağmur serpintisi gibi üzerime bırakıyor. Saçlarımdan yüzüme oradan da boynuma kayan tuzlu su tanecikleri içimi ürpertiyor.

'Tanrılar, beni suskun ve çaresiz bir ihtiyar olarak bir köşede ölümü beklemekten korusun' diyorum karanlık denize doğru.

'Ruhumun bilincinde esen rüzgârlar hiç dinmesin.

Gözlerim, yaşadığım süre içinde bu karanlıkların örttüğü tüm güzellikleri bana göstersin.

Denizlerin gizemli derinliklerinde yaşayan denizkızları ile bozkırlardan savrulup gelen melisa otlarının o buruk kokusu ve durgun göllerin üzerinden uçup gelen yabankazları hep düşlerimi süslesin.

Kutsal sessizliğine sığındığım mor renkli dağlar, büyüsünü hiç ama hiç yitirmesin.

Ateş kuşları alevden kanatları ile hep başlarımızın üzerinde uçsun. Korku ve yılgı dolu yü-

reklerimize alevden oklarını göndererek bizi yüceltsin, önümüzdeki acı dolu yolculukta bizlere eşlik etsin, yol göstersin.

Bu çılgınca eden rüzgâr, ölülerimizin çürüyen gövdelerinden ayrılan ruhlarını, sonsuz özgürlükler ülkesine götürsün.

Boynumuz sadece ve sadece, erdemin ve onurun o kutsal düşüncesi önünde eğilsin.'

Balinaların sessiz çığlıklarını duyuyorum. Yardım istiyorlar benden.

Köhne şilebin burnu, denizin iki yana açılan karanlık sularına doğru ağır ağır gömüldü. Sular, seren direğindeki kırmızı ışıklı fenerin bulunduğu yere kadar yükseldi. Eski gemi, son kalan gücü ile direndi, direndi. Ve denizin karanlık suları, bu soylu direnişe daha fazla dayanamadı ve yine iki yana doğru çekildi.

Geminin burnu denizin karanlık derinliklerinden beyaz yeleli bir at gibi çıktı. Sonra da gecenin örttüğü ve gözlerden sakladığı parlak yıldızlara ulaşmak ister gibi göğe doğru yükseldi yükseldi."

Başını kırmızı dosyaya eğmiş olan adam hiç yüzüme bakmadan sordu:

— "Bütün bu anlattıklarını doğrulayacak tanıkların var mı?"

— "Evet, şu arkamdaki sıralarda oturanlar benim tanıklarımdır."

Adam başını kaldırdı. Önce benim yüzüme daha sonra da arkamdaki sıralara baktı.

— "Tanıkların" dedi, "tanıkların nerde?"

Bu kez elimle göstererek konuştum.

— "İşte, şu öndeki size uzun uzun anlattığım, yeşil mantolu kız. Onun yanındaki çekik gözlü genç kadın, ötekisi beyaz camlı gözlüğü ile şu eski dostum ve diğerleri."

Adam, bu kez gözlerini bana dikmişti. Dehşet verici gerçeği o an anladım. Adamın gözleri bomboştu. Bu bomboş gözler benim tanıklarımı görmüyordu.

Dönüp arkamda oturan tanıklarıma baktım. Yeşil mantolu kız kocaman siyah gözleri ile bana gülümsedi. Beyaz camlı gözlüğünün çerçevesini düzelten ince uzun boylu arkadaşım bana elini salladı.

— "Başka tanıdığım yok" dedim.

Adam başını önündeki kırmızı dosyaya eğerken derinden gelen bir sesle "Son bir şey söylemek ister misin?" dedi.

Sırtımı sevgili dostlarıma dönerek, adamın yüzüne doğru konuştum:

— "Sizden bütün bu konuşmalarımı yanlış anlamamanızı istiyorum. Bu söylediklerim, bir başkaldırının ya da bir özgürlük anlayışının savunması değildir. Onlar zaten yaşamın olduğu her yerde vardır ve var olacaktır. Benim burada söylemek istediğim sadece ve sadece bize erdemli ve onurlu bir ölümü seçme özgürlüğünü vermeniz."

İçimi sonsuz bir huzur dalgası sardı. Kendimi açık denizlerin üzerinde esen büyülü bir rüzgârın kollarında hissediyordum. Duyduğum ses, bana çok uzaklardan bulutların arasından geliyormuş gibi geldi. Sesin karşımdaki adamdan mı

ya da başka bir yerden mi geldiğini bilmiyordum. Ses kulaklarımda sürekli olarak aynı cümleyi tekrarlıyordu:

— "Kararını kendin vereceksin. Kararını kendin vereceksin."

Evet, böyle diyordu ses.

Ayağa kalktım. Kendi kendime "kararımı verdim" dedim.

Dev salon bomboştu. Duvarın içindeki kapı, tıpkı ilk buraya girdiğimizde olduğu gibi yeniden açıldı. İçeriye güneşin çılgın beyaz ışıkları doldu. Kalkıp kapıya doğru yürüdüm. Kapının önünde eski dostlarımla vedalaştım. Onlar geldikleri gibi suskun ve sessizce ayrılırken ben de o büyük caddede yürümeğe başladım.

Öğle sıcağının sıcak bir soluk gibi dolaştığı cadde bomboştu. Ne bir yolda yürüyen ne de bir başka yerde insan görünüyordu. Uzun bir koridor gibi uzanan caddedeki bütün binaların kapıları ve pencereleri yine tuğla ile örülerek kapatılmıştı.

Vitrinler. Evet sadece vitrinlerde ilk başta anlamadığım bir tuhaflık vardı. Onlar, kapı ve pencereler gibi tuğla ile örülmemişti. Hemen hemen hepsi kadınlı erkekli ve çocuklu bir kalabalık ile doluydu. Öyle hareketsiz ve sessiz duruyorlardı. Ama sadece gözleri canlıydı. Evet gözleri gerçekten canlıydı, bu mankenlerin. Vitrinlerden birine iyice yaklaştım. Beni görüp görmediklerini anlamak için gözlerimi onların gözlerine diktim. Sonra birdenbire hepsi canlandı. Önce birbirleri ile konuşmaya başladılar. Ellerini kollarını hareket ettiriyorlar ve birbirlerine beni göstererek hızlı

hızlı konuşuyorlardı. Ama kalın vitrin camının ardından seslerini duyamıyor sadece bir kukla benzeri olan açılıp kapanan ağızlarını görebiliyordum. Bu sessiz, ama hareketli konuşma birden durdu. Tıpkı kurgusu biten oyuncak bebekler gibi öylece hareketsiz kaldılar. Gözleri canlıydı. Evet yine eskisi gibi sadece gözleri canlıydı hepsinin. Yoksa o sırada bana mı öyle geldi bilmiyorum.»

Güneş şimdi tam bozkırın tepesindeydi. Dağın yukarılarından gelen serin esinti yüzümdeki ince teri soğutuyor, başımın dönmesi ve mide bulantım tamamiyle durmuştu. Artık düzenli bir şekilde nefes alabildiğim gibi kendimi garip bir şekilde çok iyi hissediyordum. Termostan arta kalan son kahvemi içtim. Gerçi kahve eskisi kadar sıcak değildi ama yine de içimi keyifliydi.

Bütün ağırlıklarımı sırtımı dayadığım gri kayanın dibine bıraktım. Sadece tırmanış için gerekli birkaç gereci yanıma aldım. Tırmanış için vakit çok geçti. Böylesine bir tırmanış için sabahın en erken saatinde harekete geçmek gerekiyordu, ama böylesini denemek daha bir başkaydı.

Hemen yandaki buzul yatağını izleyerek tırmanışa başladım. Gün batmadan önce zirveye ulaşmam gerekiyordu. Buzul üzerinde ilerledikçe buz çatlakları ve kaygan buz tabakası yüzünden tırmanış hızım yavaşlıyordu. Buzul seti üzerinde ilerlerken, biraz ilerde buzul yatağının geniş bir kavis çizerek yukarıya doğru dik bir eğimle yükseldiğini gördüm. Buzulu izlemeye devam etmem çok zaman kaybına neden olacağı için

kramponlarla buzul yatağını enlemesine geçerek karşı taraftan tırmanışa devam etmeyi düşündüm.

Buzul yatağının karşı tarafına geldiğimde ,oldukça geniş ve derin bir buz çatlağıyla karşılaştım. Bu hem derin ve hem de geniş buz çatlağından geçmeye hazırlandığım sırada birdenbire her taraf karardı. Kalın bir bulut her tarafı örttü. Bulutla birlikte inen gri bir sis yüzünden hiçbir şeyi göremiyordum. Olduğum yerde kalakalmıştım. Tek çarem buzulun üzerinde buraya gelirken bıraktığım krampon izlerini takip ederek geri dönmekti. Ya da her şeyi göze alıp körlemesine tırmanışa devam etmekti.

Olduğum yere oturarak, bir süre daha gri sisin kalkmasını beklemeye karar verdim. Durduğum için hafiften üşümeye başlamıştım, ama zaman kavramının da benimle birlikte gri sislerin arasına karışıp kaybolduğunu hissediyordum. Böylece ne kadar zamanın geçtiğini bilmiyordum ama bu arada da sürekli olarak güneşi kolluyordum. Nihayet gri sislerin arasından puslu bir gümüş tepsi gibi güneş göründü. Gri sisler de hızla dağın daha yukarılarına doğru çekildi.

Geniş ve derin buz çatlağını hemen aşıp, hızla buzul setini izleyerek tırmanmaya devam ettim. Buzul setinin giderek yükselmesi ve kramponlar yüzünden iyiden iyiye yavaşlamıştım. Nihayet buzul balkonunun kuzeye dönen sonunda, zirve gökyüzünün sonsuz derinliklerine uzanan esrarlı görüntüsüyle ortaya çıktı.

Gri bulutları sürükleyen rüzgâr, şimdi buranın tek hâkimiydi. Ayakta güçlükle duruyordum. Kafamdaki her şeyden arınmıştım. Ne dağın arkasına doğru hızla çekilen güneşi görüyor, ne de delice esen buz gibi rüzgârı duyuyordum. Önümde uzanan dik boynu geçip

zirvenin başladığı buz duvarına ulaşmaktan başka bir şey düşünmüyordum.

Sertleşmiş, adeta beton gibi olmuş buzla kaplı boyunun üze rinde dondurucu ve büyük bir hızla esen rüzgâr yüzünden dengemi güçlükle koruyabiliyordum. O çok aşağılarda kalan baş dönmesi ve bulantı yeniden başlamıştı, hem de eskisinden beter bir şekilde. Adeta güçlükle nefes alabiliyordum. Aşağı yukarı yüz yirmi metrelik haif eğilimli boyun bana kilometrelerce geliyor ve bir türlü bitmek bilmiyordu. Her tarafım uyuşuyor, kafamın içinin boşaldığını ve bütün duygularımın beni terk ettiğini hissediyordum.

Zirvenin hemen altındaki buz duvarına geldiğimde her şey için geç kaldığımı anladım. Puslar arasındaki güneş dağın arkasında çoktan kaybolmuştu bile. Gecenin ürküntü verici karanlığı geriye dönüşün bütün yollarını kapatmıştı artık. Şimdi önümde sadece tek bir gerçek vardı. Şu önümdeki otuz metrelik buz duvarının sonundaki zirve.

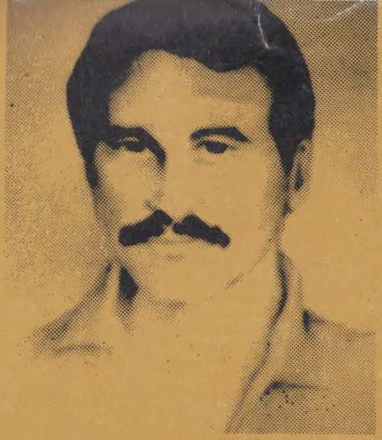
Benim için her şeyin başlangıcı ve sonu olacak tek gerçek, bu buz duvarının sonundaki karanlıktı. Yaşayan her canlının günün birinde bu kaçınılmaz gerçeğe boyun eğmesi gereken bir zaman kesiti vardır. Bizler için önemli olan, bu kaçınılmaz gerçeğe erdemli ve onurlu bir şekilde boyun eğmek. Korku ve kaçma, bu yaşamın en kaçınılmaz gerçeğini hiçbir şekilde değiştiremeyeceğine göre geriye dönmeyi denemenin de bir anlamı olmayacaktır.

Kazmanın sivri ucu, bütün gücümle vurmama rağmen buza ancak iki, üç santim girebiliyordu. Soğuk rüzgâr, öldürücü bir çılgınlıkta esiyor, beni bulunduğum yerden söküp atmak için her şeyi deniyordu. Bütün bunlara rağmen santim santim yükseliyordum.

Kaslarım ve gövdemin hızla soğumaya başladığını, damarlarımda dolaşan kanın bir gölün buz tutması gibi yavaş yavaş donmaya başladığını, kafamın içindeki boşluğun da giderek büyüdüğünü hissediyordum.

Bütün bunlara karşılık, benliğime eşsiz güzellikte bir dinginlik doluyor, gözlerimin önünde yavaş yavaş beliren sonsuz bir maviliğin o baş döndürücü boşluğuna doğru kanatlanıyordum. Son kez hatırladığım, kazmayı salladığımda boşa gitmesiydi. Artık yolun sonuna gelmiştim. Zirveye ulaşmıştım ve ben nereye geldiğimi biliyordum. O uçsuz bucaksız maviliklerde yok olmadan önce bir yerlere şöyle yazılsın isterdim:

O öldüğü gün
ruhu özgürlüğüne
kavuştu.

"Rüzgârın Sesi", herhangi bir ülkede, herhangi bir zaman dilimi içinde, herhangi bir onurlu insanın düşleri, duyguları, acıları, sevgileri ve yaşamın en vazgeçilmez erdemi saydığı özgürlüğü için, kendine ve başkalarına karşı başkaldırışının sıradan bir öyküsüdür.

Hiç düşündünüz mü? Her şey, Kabil'in Habil'i öldürmesiyle mi başlamıştı? Yoksa yüzyıllardır sürüp giden kıyımlar ve insanın insana olan vahşeti Tanrıların kaçınılmaz bir yazgısımıydı?

Bakın nasıl bir rüzgâr esiyor biçilmiş buğday tarlalarının üzerinden güneşe doğru. Karışıyor gökyüzüne yükselen ruhlarımız başka ruhların arasına özgürce.

Her son buluş, yeni bir doğuşun başlangıcı oluyor şu evrenin ölümsüz sonsuzluğunda. Ve kimimiz boyun eğmektense ölümlü bir canlının önünde, boynumuzu uzatıyoruz erdemli ve onurlu bir ölümün ilmiğine.

Onlar, seslerini kendilerine ve başkalarına duyurmak için hiç kimsenin bilmediği bir ölümle yok olup gittiler. Geride rüzgârın sesi kaldı.

Kendinizi yalnız hissettiğiniz bir gece, etrafınızı ve kendinizi dinleyiniz.

Rüzgârın sesini mutlaka duyacaksınız. Rüzgâr, kulağınıza o sessiz ve özgürce yitip gidenlerin fısıltısını getirecektir.